

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 18. JULIJA 1974

ŠTEVILKA: 28. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarnja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Mnenja članov odbora za gospodarstvo in samoupravno delavsko kontrolo pri DSŽ o svojem delu

Nesklepčnost odbora za gospodarstvo in samoupravne delavske kontrole pri DSŽ je narekovala potrebo, da strokovna služba skuša ugotoviti vzroke za to in s tem vplivati, da se stanje izboljša. V ta namen je bila najprej pregledana udeležba na sejah vseh kolektivnih organov na nivoju Železarnje ter vseh odborov za gospodarstvo.

Pregled pokaže, da se udeležba na sejah giblje med 57 in 80 odstotki. Po teh podatkih odbor za gospodarstvo in odbor samoupravne delavske kontrole sploh nimata najslabše udeležbe. Nasprotno — samo stanovanska komisija ima boljše. Ta pokazatelj torej ne nakazuje potrebe po podrobnejši analizi, ker je bila nesklepčnost verjetno bolj posledica slučajnih kot nekih sistematičnih faktorjev. Toda tudi tako hipotezo je bilo treba preveriti, zato smo s kratkim vprašalnikom anketirali vse dosegljive člane odborov za gospodarstvo in samoupravno delavsko kontrolo pri DSŽ, kot nekako kontrolno skupino pa smo vzeli člane odbora za gospodarstvo pri TOZD Hladna predelava, ker ima od vseh odborov za gospodarstvo najnižji odstotek prisotnosti na sejah. Da bi zbrali njihova mnenja, smo uporabili nekatera že standardizirana vprašanja, ki smo jih dve leti zaporedoma postavili članom DSŽ, ko smo zasledovali približno iste pojave na sejah.

Od skupno 30 članov, kolikor jih štejejo vsi trije odbori skupaj, smo v dneh anketiranja uspeli dobiti 24 njihovih mnenj, ostali člani pa so bili tako ali drugače odsotni.

REZULTATI KRATKE ANKETE

Kako ste zadovoljni z materialom za seje?

Velika večina članov meni, da material precej doprinese k odločitvam in dobri diskusiji, vendar se vsi zavzemajo za diskusijo poleg materiala, ne le za temeljito pripravljen material, ob katerem ne bi bila potrebna diskusija. (Najslabšo oceno materiala so dali člani delavske kontrole, ki imajo tudi najširše po-

dročje delovanja in sodelujejo z vsemi službami, poti informiranja pa še niso utrjene).

Kako člani omenjenih treh organov ocenjujejo diskusijo na sejah?

Najugodnejše in najenotnejše ocene so dali člani odbora za gospodarstvo pri DSŽ, ki menijo, da je diskusija zadovoljiva za sprejemanje (Nadaljevanje na 2. strani)

Osebni dohodek za junij 1974

Ker je datum izplačila junijskih osebnih dohodkov padel med dve številki Železarnja, ne gre drugače, da podatke o gibanju objavimo po že izvršenem izplačilu. Kot je bilo pričakovati je bil osebni dohodek za junij nižji kot v mesecu maju. Razlika znaša v povprečju Železarnje minus 218 dinarjev ali 7,43 %, čeprav je odbor za dohodek in nagajevanje pri DS odobril povečanje obračunskih postavk za 3 %. Vzroki za razliko v OD med majem in junijem so naslednji:

povečana vrednost obrač. postavk	+ 3,0 %
večji skupni % učinka	+ 0,6 %
zmanjšanje števila plačanih ur za 15,6 ure	- 7,9 %
zmanjšanje vpliva dodatkov za nadurno in praznično delo	- 0,9 %
povečanje staleža zaposlenih za 57 oseb	- 0,9 %
vpliv sobotnih dopustov in prazničnega dela	- 1,2 %
SKUPNO:	- 7,3 %

S tem se močno približamo razliki, ki izhaja iz primerjave izplačanih zaslužkov na osebo, t. j. med 2.935 din v maju in 2.717 din v juniju.

Razumljivo pa so razlike pri posameznih obratih večje. Ker pa v glav-

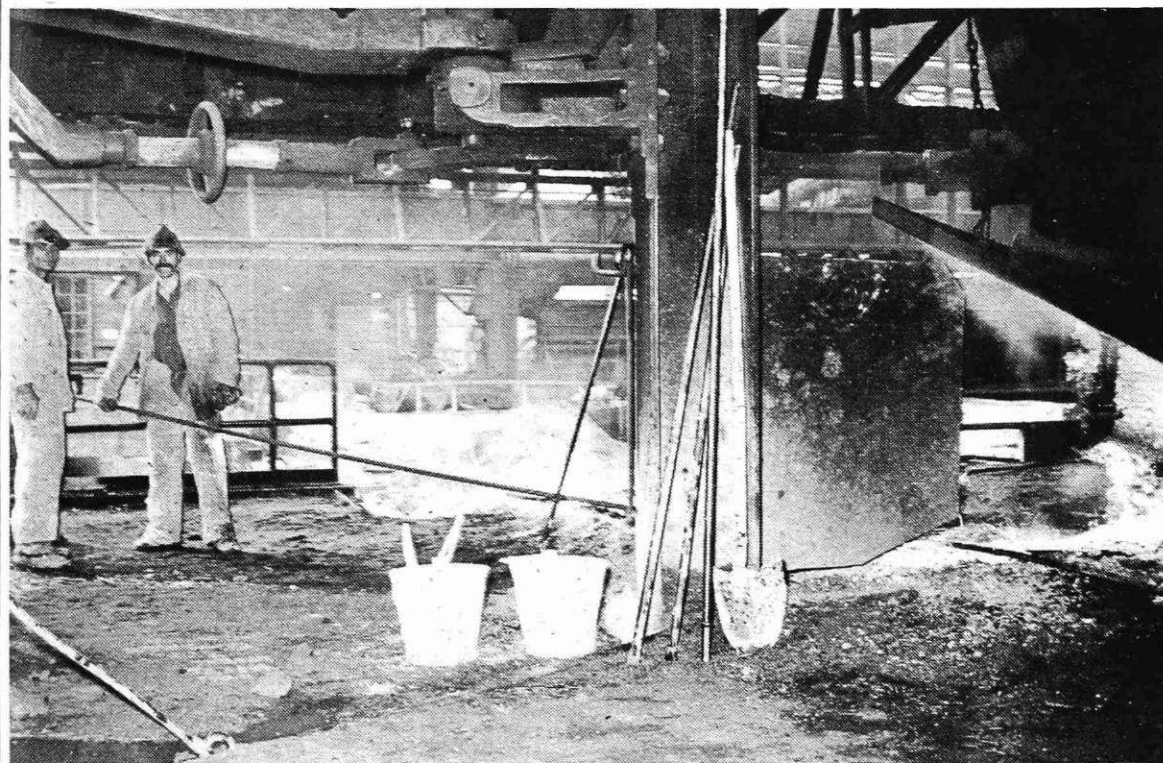
nem izhajajo iz dolžine delovnega, odnosno plačanega časa in ker so bolj značilni podatki po TOZD, si ogledimo razliko med obema mesecema v naslednjih pregledih:

	maj			junij			Razlika	
	ur/os	din/h	din/os	ur/os	din/h	din/os	v din	v %
Talilnice	193.2	14.94	2.888	184.8	14.77	2.730	-158	5.47
Valjarne	193.8	14.12	2.736	181.1	14.38	2.604	-132	4.83
Hlad. pred.	198.3	13.47	2.671	180.5	14.02	2.531	-140	5.24
VET	203.8	15.70	3.199	183.6	15.61	2.866	-333	10.41
Skupne sl.	194.4	15.25	2.965	179.8	15.22	2.735	-230	7.76
Železarna	197.7	14.85	2.935	182.1	14.92	2.717	-218	7.43

Kot je razvidno iz preglednice, je bila vrednost osebnega dohodka, dosežena na eno uro sicer višja kot v maju, vendar je bil čas, na katerega se veže, krajši.

Z izplačilom OD za junij zaključujemo tudi prvo polletje, zato še (Nadaljevanje na 2. strani)

Ob dnevu vstaje slovenskega ljudstva — 22. julija, iskrene čestitke vsem nekdanjim borcev in aktivistom.

Sodelavci na plavžih so v juniju za 3,3 odstotka presegli mesečne planske obveznosti

Slovenske železarnje so v juniju delale bolje

Žal tudi pri obravnavi doseženih proizvodnih rezultatov v Slovenskih železarnah v mesecu juniju ne moremo mimo letos že vse mesece permanentno prisotne težave — redukcije električne energije, ki je bolj ali manj prizadela vse tri slovenske železarnje in ki je samo v juniju povzročila izpad okrog 300 ton surovega železa in čez 1.600 ton surovega jekla.

Pri proizvodnji surovega železa, sta železarni Štore in Jesenice presegli mesečne planske obveznosti za pet odstotkov in v juniju proizvedli 17.082 ton surovega železa. Če k temu prištejemo še omenjeni izpad v železarni Štore, potem bi bil zadovoljivi rezultat lahko še boljši. V prvem polletju pa sta obe železarni s 97.500 tonami dosegli 191 odstotek polletnega plana.

Tudi pri proizvodnji surovega jekla so železarnje Jesenice, Ravne in Štore dosegle boljše rezultate kakor v preteklem mesecu, kljub temu pa so z doseženimi 61.247 tonami za pet odstotkov pod mesečnim planom, in sicer Jesenice za tri, Ravne za deset in Štore za sedem odstotkov. V prvem polletju tako znaša zaostanek v proizvodnji surovega jekla 13.489 ton ali tri odstotke. V odnosu na polletni linearni plan zaostajajo za planom Štore za 18 in Ravne ter Jesenice za dva odstotka. Zaostanek v železarni Štore je pogojen s postopnim uvajanjem proizvodnje v novi električni peči.

Blagovna proizvodnja je bila v juniju dosežena s 95 odstotki, kar pomeni 53.289 ton in je nekoliko boljše od meseca maja. Na Jesenicah je bila presežena za štiri odstotke, na Ravnah in v Štoreh pa so zaostali za 14 oziroma 16 odstotkov. Vse tri železarnje so v prvem polletju zaostale za planom za tri odstotke, pri čemer je železarna Jesenice odstotek nad planskimi obveznostmi, Ravne in Štore pa za pet oziroma deset odstotkov pod planom. V prvem polletju letos smo pri blagovni proizvodnji dosegli slabše rezultate kakor v istem obdobju lani. Vse tri železarnje pa so v prvem polletju prodale 318.479 ton gotovega blaga, pri čemer je zanimivo, da so v železarni Ravne in Štore prodali več blaga kot je znašala polletna proizvodnja.

Predevalci so v preteklem mesecu dosegli v pogledu blagovne proizvodnje še slabše rezultate kakor v predhodnem mesecu. Mesečna izvršitev 2.497 ton je le 80 odstotkov planskih obveznosti. Za mesečnim planom zaostajajo Žična Celje za 30, Plamen Kropa za 17 in Veriga Lesce za 15 odstotkov, medtem ko je Tovil Ljubljana tri odstotke nad planom. Tudi polletni načrt, ki je bil 18.688 ton, so predevalci uresničili le z 88 odstotki.

Kljub temu, da je jeseniška železarna v juniju izvozila le 60 odstotkov načrtovane količine, so vse tri železarnje izvozile osem odstotkov več kot je predvideval plan; in sicer železarna Ravne 32 in železarna Štore 64 odstotkov več. Polletni plan izvoza je presežen za štiri odstotke, medtem ko vrednostno zaostaja za pet odstotkov.

Eksterno realizacijo je jeseniška železarna presegla za sedem in Ravne za en odstotek, v železarni Štore pa zaostajajo za 12 odstotkov. Skupna realizacija za vse tri železarnje je v juniju za dva odstotka nad načrtovano. Skupna polletna realizacija za vse tri železarnje pa je tri odstotke nižja od načrtovane.

Zanimiv je tudi podatek, ki hkrati nazorno kaže tudi medsebojne odnose, namreč da je v prvem polletju jeseniška železarna realizirala le 39, železarna Ravne 34 in železarna Štore 17 odstotkov letno dogovorjenih količin v medsebojni menjavi.

Podrobne rezultate dosežene v Slovenskih železarnah s problemi, ki so spremljali proizvodnjo, lahko preberete na tretji strani Železarnja. Podrobno problematiko z junijskimi rezultati jeseniške železarnje smo objavili v 27. številki Železarnja, polletne rezultate pa bomo našim bralcem posredovali v prihodnji številki.

Povečani stroški projekta „vratni podboji“

Za novi obrat PODBOJARNA je bilo po prvotnem projektu predvideno 23.461.579 din, vendar so predvideni stroški za dopolnje projekta narasli na 32.080.879 din. Ker mnogo naše sodelavce zanima vzroki za to povišanje, smo prosili pristojno službo za krajšo informacijo o teh vzrokih.

Dobra polovica povišanja gre na račun gradbenih del in konstrukcije hale. To povišanje znaša 4.691.603 din. Nastalo je predvsem zato, ker smo obstoječo generatorsko halo, ki je visoka in neugodna za ogrevanje, pregradili z betonsko ploščo v višini 8,2 m. S tem smo dobili nadaljnjih 2.030 kvadratnih metrov delovne in skladiščne površine. Ogrevanje delovne etaže bo s tem mnogo enostavnejše in cenejše, dočim se spodnjo etažo, ki je namenjena za skladišče, ogreva znatno manj. Pomembno je, da se etaža, kjer je skladišče, lahko spremeni v proizvodno halo brez dodatnih sredstev, skladišče pa preseli na prosto pod žerjav — na prejšnje skladišče ingotov.

Delno so se stroški povečali tudi zaradi nepredvidenih del pri sanaciji temeljev južne fasade.

S pridobitvijo nove etaže so se tudi stroški inštalacij, predvsem razsvetljave, povečali. Znatno povečanje stroškov inštalacij je nastalo zaradi strogih zahtev republiških inšpekcijskih in varnostnih služb, ki zahtevajo v območju lakirnice eksplozijsko varno izvedbo. Tako so se stroški za dodatne in boljše inštalacije povečali za 1.346.076 dinarjev.

Stroški za zunanjo ureditev so se povečali za 414.380 din, ker so se povečale površine, ki bodo asfaltirane.

Do povečanja stroškov uvozne in domače opreme za 469.935 din je prišlo na račun dodatnih naprav — predvsem valjčnic in tekočih trakov, ki zmanjšajo fizično delo na minimum.

Stroški razvoda energetskih medijev — predvsem elektroenergije, se se povečali za 750.000 din. Z dopolnitvijo naprav je namreč narasla poraba elektroenergije. Po povečanju porabi so nastali preveliki padci na petosti v nizkonapetostnem območju in zato bo v stavbi podbojarn nov transformator. Dodatno b postavljene tudi rezervoar za kurilno olje.

Pri projektiranju niso bile upoštevane naprave za čiščenje odpadnih voda lakirnice, plinov iz lakirnice in fekalij iz sanitarij. Te naprave zahtevajo novi predpisi za lakirnice. Teh naprav v takem obsegu nima nobena lakirnica v Sloveniji. Dodatni strošek teh čistilnih naprav je 1.474.400 din.

Pri postavitvi obrata vzorčne proizvodnje je nastalo zvišanje za 380.699 din, predvsem zato, ker je de opreme namenjen redni proizvodnji.

Stroški projektov in podrazitve pa so nižje od predvidenih za 885.371 dinarjev.

Skupno povečanje stroškov za novi obrat podbojarnje znaša devet milijonov din. Pri tem pa smo pridobili novih 2.030 kvadratnih metrov površine, kakor tudi prostorne moške in ženske garderobe.

Oprema je izbrana tako, da omo goča varno in lahko delo in še to je v veliki meri nadomeščeno s pol avtomatskimi linijami.

Poskrbljeno je za urejena delovna mesta, kakor tudi za urejeno okolje. Dodatne čistilne naprave p onemogočajo kvarov vpliv na vodno gospodarstvo in na ozračje.

Mnenja članov odbora za gospodarstvo in samoupravno delavsko kontrolo pri DSŽ o svojem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

«Kvalitetnih odločitev, medtem ko je v ostalih dveh organih le polovica takih ocen, ostale pa opozarjajo na pasivnost, formalno diskusijo brez vpliva na odločitve in »poklicne« diskusije. Kljub temu pa so rezultati še vedno pozitivnejši kot smo jih dobili lansko leto z intervjuji članov delavskega sveta Železarn.

Ali se po njihovih ocenah vloga odborov, v katerih delujejo, stopnjuje, stagnira ali ostaja nespremenjena?

Na to vprašanje so najbolj spodbudno odgovorili člani delavske kontrole (taka je bila tudi naša nateza glede na to, da je odbor samoupravne delavske kontrole nov organ brez predhodne tradicije in izkušenj, zato je nujno, da se njen omen stopnjuje), medtem ko je odbor za gospodarstvo pri DSŽ najbolj kritičen (5 odg.: raste, 2 odg.: pada in 2 odg.: se ne spreminja), čeprav tudi tu prevladuje mnenje, da pomen odbora raste. Omenimo kot primerjavo lanskega rezultata, kjer člani ocenjujejo, da je pomen delavskega sveta Železarn padel.

Kje so vzroki, da na sejah aktivno sodelujejo pretežno isti delavci?

Samo petina jih je bilo mnenja, da ta trditve niso točne, ampak da sodelujejo vsi enako. Zaskrbljujoči pa so lahko odgovori, ki so v večini: prepričanje, da je vpliv diskusij na odločitve premajhen in ugotovitev, da so preslabo seznanjeni z obravnavano problematiko. To zadnje pa je v neskladju z ocenami gradiva za posamezne seje, ki ga na splošno ne ocenjujejo slabo. (Nekaj je celo popolnoma nasprotujočih si odgovorov!)

Kakšne so povezave med opazovanimi odbori na nivoju Železarn in TOZD in ali so področja delovanja dobro razmejena?

Videti je, da na drugo vprašanje lahko odgovorijo le predsedniki, ki najbolj občutijo težave pri delu zaradi slabo razmejenih področij, saj so vsi ostali odgovori ugodni. Nekoliko drugače pa je s povezavo med odbori. Polovica jo ocenjuje zgolj kot slučajno ali pa ugotavljajo, da je ni, vendar to po njihovem mnenju bistveno ne vpliva na uspešno delovanje. Obe oceni sta na splošno mnogo ugodnejši, kot so jih dali v preteklem letu člani DSŽ.

Kdo naj nosi odgovornost za realizacijo predlaganih sklepov?

Odgovori se nagibajo v korist organom upravljanja in kolektivnih izvršilnih organov (15 članov), medtem ko so službe, ki jih predlagajo in posamezni strokovnjaki dobili manj glasov (9). Rezultati so prav nasprotni od lanskega leta, ko je bila večina članov DSŽ mnenja, naj bodo za realizacijo predlaganih sklepov odgovorne službe in strokovnjaki. Take ocene prevladujejo letos samo pri članih samoupravne delavske kontrole, medtem ko se ocene odbora za gospodarstvo od njih bistveno razlikujejo.

Kaj menite o delegatskem sistemu?

Ceprav delegatski sistem še ni popolnoma zaživel, smo kljub temu člani povprašali, kaj menijo o njegovi vlogi. Ocene so mnogo ugodnejše od lanskih, saj je že dve tretjini anketiranih prepričanih v uspeh delegatskega sistema, ostala tretjina pa je glede ocen še negotova, medtem ko ni nikogar, ki bi mu napovedal neuspeh. Spremenjeni rezultati so verjetno plod boljše poznavanja osnov in pomena sistema samega, čeprav praksa še ni pokazala pomembnejših rezultatov.

Ali pogostost sej ustreza?

Glede pogostosti sej sta oba odbora za gospodarstvo popolnoma enotnega mnenja: število sej ustreza. Odgovori članov samoupravne delavske kontrole pa so drugačni: dve tretjini jih trdi, da bi morale biti seje bolj pogosto, ena tretjina pa, da število sej ustreza. V odgovorih torej zelo jasno zasledimo težnjo po pogostejšem sestajanju, saj je imel odbor doslej šele šest sej.

Kateri dnevi v tednu so najprimernejši za seje?

Odgovori so razporejeni najpogostejše na torek, srede in četrtek, ponedeljek in petek sta že izjemni, medtem ko sta samo dva odgovora »vseeno kdaj« — torej vključujeta tudi soboto.

Ali bi morali delavcem, ki prihajajo na seje v prostem času, povrniti stroške?

Četrtnina se jih je opredelila proti povrnitvi stroškov (vsi so člani od-

borov za gospodarstvo), ostale tri četrtnine pa so mnenja, da je povrnitev nujen (tako je tudi mnenje vseh članov delavske kontrole). Prav tako so bili tudi rezultati lanskega leta anketiranja članov DSŽ. Med delavci iz proizvodnje in ostalimi ni bistvenih razlik.

Na koncu smo jih še povprašali, če so z delom njihovega odbora zadovoljni.

Skupni rezultati so naslednji: zelo zadovoljen 7, srednje zadovoljen 13 in nezadovoljen 4. Odgovori torej niso preveč pesimistični. Precejšnje razlike pa so med opazovanimi odbori. Najugodnejša je ocena odbora za gospodarstvo pri DSŽ Železarn (5 članov zelo zadovoljnih in 4 srednje zadovoljnih), sledi odbor za gospodarstvo TOZD Hladne predelave (2 — zelo zadovoljna, 2 — srednje zadovoljna in 2 — nezadovoljna), najmanj pa je s svojim delom zadovoljen odbor delavske kontrole (7 — srednje zadovoljen, 2 — nezadovoljna). Vzroki za taka mnenja so verjetno v začetnih težavah delovanja odbora, ko vsebina dela in tudi metoda sama še nista dokončno uveljavljena.

Splošnejšo oceno samoupravljanja smo želeli dobiti z vprašanjem: Kateri samoupravni organi v sedanji mandatni dobi odpravljajo najpomembnejšo vlogo?

Povprečni rang je naslednji:

1. organi upravljanja v TOZD,
2. organi upravljanja v Železarni,
3. delovne skupine,
4. kolektivni izvršilni organi v TOZD,
5. kolektivni izvršilni organi Železarn,
6. odbor delavske kontrole,
7. Skupni individualni izvršilni organ.

Te ocene se bistveno razlikujejo od lanskega leta (menimo da so kljub spremembam v samoupravni ureditvi še vedno primerljive) predvsem v naslednji smeri: porasel je pomen kolektivnih izvršilnih organov in organov upravljanja v TOZD (prej v delovnih enotah in obratih na zadnjem mestu), medtem ko se je pomen individualnega izvršilnega organa zmanjšal. Kot iz nekaterih drugih rezultatov, sledi tudi iz tega, da odbor delavske kontrole šele orje ledino in mu anketirani člani trenutno še ne pripisujejo večjega pomena.

Izpolnjevanje plana v remontov v prvem polletju 1974

Ker je plan remontov proizvodnih naprav sestavni del proizvodnega plana, je tako za količinsko, kakor tudi finančno realizacijo gospodarskega načrta, pomembno tudi izpolnjevanje plana remontov. V nadaljevanju pogledimo, kako smo v prvem polletju po posameznih TOZD izpolnili začetni program remontov.

TOZD TALILNICE

Plavži:
Po letnem planu remontov je bilo za prvo polletje planirano kar petnajst večdnevni remontov proizvodnih naprav. V prvi polovici leta smo od programiranih remontov izvedli samo osem, odložili pa smo sedem večdnevni remontov. Remont na plavžu št. 1 je bil odložen zaradi tega, ker se še ni pokazala potreba po remontu, odložen je predvidoma do septembra. Vzpostavljeno s tem smo odložili tudi remont naprav za granularizacijo žlindre, ki je bil programiran v istem času. Odložili smo tudi remont drobilnih naprav v kamnolomu Trebež zaradi predvidene rekonstrukcije.

Naprava za priprave ška je na Beli tudi ni bila v remontu, ker se mora zaradi novogradnje na Beli, prestaviti na drugo mesto, zato bo remont izvršen v času prestavitve. Remont žerjava 8 Mp v hali sintra je bil odložen zaradi potrebe proizvodnje. Predvidene remonte plinskih čistilcev tudi nismo izvedli, izvedeno je bilo samo čiščenje, sedaj pa izvajajo antikorozijsko zaščito.

Poleg večdnevni remontov smo v prvem polletju programirali tudi 42 preventivnih enodnevni remontov v trajanju osem do šestnajst ur. Izvedli pa smo jih 39.

SM jeklarna:

V prvem polletju je bilo s planom predvidenih trinajst remontov SM peči, ravno toliko pa smo jih tudi izvedli. Ob koncu meseca junija pa smo začeli z deli na štirinajstem remontu. Poleg remontov SM peči je bilo planiranih tudi petnajst remontov na ostalih napravah, ki so bili v glavnem tudi izvedeni. Odložena sta bila le remonta na vlagalnem stroju št. 1 in pa na »pakirki« v starem železu. Zaradi boljše vzdrževanja na vlagalnih strojih,

UGOTOVITVE

Predvsem moramo poudariti, da je bilo število anketiranih premajhno, čas, ki nam je bil na razpolago pa prekratek, da bi na osnovi statističnih pokazateljev dajali zanesljivejšo sodbo. Zato ugotavljamo lahko le nakazane smeri in razlike, za katere pa ne moremo s sigurnostjo trditi, da so statistično pomembne, ampak so lahko rezultat tudi slučajnih vplivov.

Če v globalu primerjamo njihova mnenja in ocene z lanskimi, ki smo jih dobili od članov DSŽ, potem lahko zaključimo, da so v vseh pogledih ugodnejše. To dejstvo lahko interpretiramo iz dveh aspektov: opazna je sicer manjša kritičnost, vendar so člani DSŽ v obeh predhodnih analizah (1972 in 1973) kot vzroke manjše aktivnosti ali celo pasivnosti navajali prenos aktivnosti na kolektivne izvršilne organe. Pričujoči rezultati pa taka predvidevanja deloma potrjujejo.

Ceprav smo v odboru za gospodarstvo opazili manjšo prisotnost delavcev iz neposredne proizvodnje na sejah (v drugih dveh organih so ti v veliki večini), se njihova mnenja in stališča ne razlikujejo bistveno od ostalih (strokovnjaki, delavci skupnih služb), ampak bi ta pojav adekvatneje pojasnili z dejstvom, da se sestankov pogosto udeležujejo v prostem času. O tem priča tudi želja po povrnitvi stroškov za ta čas, ki je močna celo pri delavcih, ki delajo samo na eno izmeno.

Edine pomembnejše razlike se izražajo med mnenji članov obeh odborov za gospodarstvo na eni in članov samoupravne delavske kontrole na drugi strani. Slednji so s svojim delom manj zadovoljni in čutijo, da so to šele začetki — da bo torej treba močnejše prijeti za delo, da ne bodo izgubili zaupanja, ki so jim ga dali delavci ob njihovi izvolitvi. Priznajmo, da to ne bo ravno lahko, vendar vpliva zaupanje njihovo mnenje, da ta odbor vztrajno pridobiva na pomenu.

Rezultati te kratke in hitre ankete torej ne nakazujejo pasivnega stanja in še manj stagnacije, kljub temu pa opozarjajo na nekatere slabosti in pomanjkljivosti pri delu obravnavanih samoupravnih organov, ki jim velja nakloniti še večjo pozornost pri njihovem odpravljanju.

Albina Tušar

Valjarna profilov:
Od sedem večdnevni remontov je bilo izvedenih pet, medtem ko enodnevni remontov ni bilo.

TOZD HLADNA PREDELAVA

Žičarna:

Planiranih je bilo devetnajst večdnevni remontov, izvedeno pa sedemnajst, odložena sta bila remonta patentirne proge C in žičarskega stroja DECO veliki.

Hladna valjarna:

Od štirinajst planiranih večdnevni remontov je bilo izvedenih devetnajst. Odložena remonta sta bila na krožnih škarijah in na žerjavu 5 Mp v lužilnici.

Jeklovlek:

Planiranih je bilo 14 večdnevni remontov, izvedenih je bilo deset, dva remonta pa sta v teku. Odložena sta bila remonta na luščilnem stroju Kiserling in na žerjavu 12,5 Mp.

Elektroodni:

Od štirih večdnevni remontov so bili izvedeni trije. Odložen je bil remont elektroodne linije št. 1, zaradi nedospelih rezervnih delov iz uvoza.

Profilarna:

Planirana sta bila dva večdnevna remonta, izveden pa ni bil nobeden. Enodnevni remontov v tej TOZD ni bilo predvidenih.

TOZD VET

Energija:

Izvedeni so bili remont v centralah, v kisikarni in parnih kotlih po predvidenih programih.

Transport:

Predvideni remont in časovni pregledi transportnih naprav se izvajajo po začetnem programu.

Planirani remont na vseh proizvodnih napravah v Železarni so bili realizirani v prvem polletju s 87,5 odstotka, enodnevni pa z 91 odstotka. V pogledu terminskih rokov v odnosu na plan pa je stanje naslednje: za večdnevne remonte je bilo z letnim, kakor tudi z operativnimi mesečnimi plani programiranih skupno 1500 dni, dejansko pa je bilo na remontih porabljenih 1570 dni. Večja prekrščenja remonta so imeli na: SM peči 04, tu je bil prekrščen remonta rok zaradi večjega obsega del. Zamenjati smo morali celotno dno peči, kar ni bilo predvideno. Na Demag ravnalnem stroju na Javorniku, na strojih za jeklovlek, katere remonte izvajajo tuje podjetje, na strojnišnici Glass za strugarno valjev, kjer je bil rok prekrščen zaradi nedospelih rezervnih delov in HC Vintgar. Manjše prekrščitve pa so bile na mlinu za ostružke, separacije žlindre, potisne peči in žarilne peči. Če izključimo terminske roke za tiste remonte, katere izvajajo tuje podjetje, lahko rečemo, da je bil plan tudi v pogledu terminskih rokov zadovoljivo izpolnjen.

Stane Torkar

Na osnovi čl. 10 pravilnika o delovnih razmerjih železarn Jesenice razpisujemo naslednja prosta delovna mesta za

OBRATOVOODSTVO NOVE HLADNE VALJARNE V IZGRADNJI

1. vodja hladne valjarne v izgradnji	1 oseba
2. tehnolog za luženje in pripravo materiala	1 oseba
3. tehnolog za valjanje	1 oseba
4. tehnolog za toplotno obdelavo	1 oseba
5. vodja proizvodnje	1 oseba
6. asistent za odpremo in adjustažo	1 oseba
7. vodja delovnih naprav (gospodar)	1 oseba
8. planer tehnološke priprave dela	1 oseba
9. varnostni inženir	1 oseba
10. kadrovnik	1 oseba
11. administratorka	1 oseba

POGOJI:

pod 1: visoka izobrazba tehnične smeri z najmanj 5-letno prakso v metalurgiji oziroma na vodstvenih delovnih mestih ter ustrezne moralno-politične kvalitete;

pod 2: dipl. inženir kemije ali metalurgije z 2-letno prakso;

pod 3: dipl. inženir metalurgije ali strojništva z 2-letno prakso;

pod 4: dipl. inženir metalurgije z 2-letno prakso;

pod 5: dipl. inženir metalurgije z najmanj 3-letno prakso;

pod 6: inženir metalurgije s 3-letno prakso ali metalurški tehnik s 5-letno prakso;

pod 7: inženir strojništva ali metalurgije z najmanj 3-letno prakso;

pod 8: organizator dela z najmanj 2-letno prakso;

pod 9: varnostni inženir z najmanj 2-letno prakso;

pod 10: organizator dela z najmanj 2-letno prakso;

pod 11: administrativna šola.

Za delovna mesta pod 1., 2., 3., 4., 5., 6., 11. je zaželeno aktivno oz. pasivno znanje angleškega jezika, ker bodo sodelavci na teh delovnih mestih posredno in neposredno sodelovali s tujimi partnerji ali se pri njih usposabljali. Za delovna mesta tehnologov se ev. lahko prijavi tudi začetniki.

Delovna mesta od 1. do 6. in 11. bodo zasedena takoj po rešitvi razpisa. delovni mesti kadrovnik in varnostni inženir v začetku 1976, delovni mesti vodja delovnih naprav (gospodar) in planer tehnološke priprave dela pa na koncu 1976, ko bo predvidoma stekla proizvodnja.

Vsi kandidati, ki jih zanima delo pri uvajanju in kasnejši proizvodnji ter poslovanju nove hladne valjarne, naj pošljejo neobvezne vloge oziroma prijave, ki se lahko nanašajo alternativno tudi na več delovnih mest, in sicer z naslednjo vsebino:

— kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj oz. doseženih delovnih rezultatov

— dokazili o zahtevani šolski izobrazbi

— dokazili o ostalih pogojih, ki se zahtevajo v razpisu.

Prijave pošljite najkasneje 15 dni po objavi tega razpisa na kadrovski sektor železarn Jesenice, s pripisom: »za novo hladno valjarno«.

Vloge bo reševal odbor za kadre pri DS Železarn.

Osebni dohodek ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nekaj primerjalnih podatkov. V tem primeru iščemo razliko med letom 1973 in prvim polletjem letos in to

na ravni temeljnih organizacij združenega dela, predvsem z namenom, da ugotovimo enakomernost gibanja.

	I. 1973			I. poll. 1974			
	popr. št. zaposl.	št. ur os.	din/os	popr. št. zaposl.	št. ur os.	din/os	Indeks OD I. 73 je 100
Talilnice	1.069	189.7	2.364	1.058	187.0	2.734	115.7
Valjarne	958	190.3	2.333	965	187.7	2.631	112.8
HL predel.	1.084	192.1	2.238	1.104	190.3	2.542	113.6
VET	1.877	193.9	2.528	1.878	192.6	2.932	116.0
Sk. službe	1.207	187.7	2.434	1.152	186.4	2.791	114.7
Železarna	6.195	191.0	2.389	6.155	189.3	2.754	115.3

Podatki kažejo, da smo v prvem polletju imeli 40 oseb manj zaposlenih kot povprečno v letu 1973, kar delno izvira tudi iz tega, da se vpliv zaposlitve dijakov in študentov pozna šele v drugem polletju. Sprememba v številu zaposlenih pri skupnih službah pa gre na račun prenosa administrativnega kadra v obrate.

V izplačanem osebnem dohodku so zajeta vsa izplačila, ki izvirajo iz redne zaposlitve, niso pa zajete jubilejne nagrade niti regresji za letni dopust.

Če ob zaključku primerjamo rast osebnih dohodkov še z rastjo življenjskih stroškov, ki je znašala po časopisnih podatkih 17,6 %, lahko ugotovimo, da nekako še držimo korak. Koliko pa je bilo naše poslovanje, ki je tudi osnova gibanju osebnega dohodka uspešno v primerjavi z lanskim letom, pa nam bo pokazal polletni obračun, ki bo v kratkem na razpolago.

S. M.

Proizvodnja Slovenskih železarn v mesecu juniju in prvem polletju 1974

Energetski problemi ne tarejo samo nas. Pred kratkim sem bral, da so v eni japonskih železarn srečni, da imajo še SM-peč v obratovanju, ker imajo tudi težave z električno energijo. Japonci so namreč skoraj vse SM-peči že opustili. Pri nas smo tudi lahko veseli, da imamo še SM-peči, na katerih obratovanje redukcije električne energije praktično ne vplivajo. Meseca junija smo zaradi redukcij zopet izgubili nekaj proizvodnje surovega železa in jekla.

S proizvodnjo surovega železa smo v preteklem mesecu lahko zadovoljni, čeprav bi bila lahko še za okrog 300 ton večja. Toliko surovega železa so namreč v železarni Store izgubili vsled redukcij.

Proizvodnja surovega železa (v tonah):

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvršitev 73	Polletna izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	12.667	13.322	105	73.148	77.053	105
Store	3.583	3.760	105	22.382	21.272	95
Skupno	16.250	17.082	105	95.530	98.325	103

Polletni načrt za letošnja 97.500 ton in smo ga realizirali s 101 %. Škoda, da je izpadlo zaradi redukcij električne energije v Štorah kar precej proizvodnje, ker bi bila njihova proizvodnja lahko izdatno večja od lanske za prvo polletje.

Proizvodnja jekla (v tonah):

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvršitev 73	Polletna izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	41.250	39.994	97	239.573	243.310	102
Ravne	16.250	14.694	90	97.835	95.716	98
Store	7.083	6.609	93	17.519	34.993	200
Skupno	64.583	61.247	95	354.927	347.019	105

Načrt proizvodnje jekla je bil za prvo polletje 387.500 ton in znaša zaostanek 13.489 ton ali 3 %. Več kot polovica tega odpade na železarno Store, kjer so proizvodnjo na novi električni peči šele postopno uvajali. Polletna izvršitev je v železarni Store 82 %, v železarni Jesenice in Ravne pa 98 % v odnosu na linearni plan.

Blagovna proizvodnja (v tonah):

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvršitev 73	Polletna izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	31.240	32.479	104	191.280	188.585	99
Ravne	11.178	9.582	86	66.043	63.863	97
Store	13.411	11.228	84	73.323	72.504	99
Skupno	55.829	53.289	95	330.646	324.952	98

Polletni načrt blagovne proizvodnje je izvršila samo železarna Jesenice s 101 %, železarna Ravne zaostaja za 5 %, železarna Store pa za 10 %. Skupno zaostajajo železarne 3 % za polletnim načrtom.

Skupna odprava gotove proizvodnje iz vseh treh železarn je znašala 318.479 ton. Železarni Ravne in

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah):

Delovna organizacija	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletna izvršitev 73	Polletna izvršitev 74	Indeks 74/73
Veriga	1.100	939	85	6.043	6.414	106
Plamen	750	626	83	4.082	4.143	101
Tovil	129	133	103	677	773	114
Žična	1.135	799	70	5.090	5.121	101
Skupno	3.114	2.497	80	15.892	16.451	104

Mesečna blagovna proizvodnja predelovalcev je še slabša kot v maju in tako je bil mesec junij v tem

Blagovna proizvodnja Slovenskih železarn (v tonah):

Železarne	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Izvršitev v pol. 73	Izvršitev v pol. 74	Indeks 74/73
Predelovalci	3.114	2.497	80	15.892	16.451	104
Skupno	58.943	55.786	95	346.538	341.403	99

Polletni načrt je predvideval 353.663 ton blagovne proizvodnje, skupna izvršitev pa znaša 97 %.

Pri realizaciji izvoza so mesečni načrt po količini železarne realizirale zelo dobro, saj so izvozile za 8 % več, kot so ta mesec načrtovale. Ker je železarna Jesenice izvozila samo 60 % načrtovane količine, sta ostali dve železarni izvozili toliko več, železarna Ravne 32 % in železarna Store celo 64 % nad načrtovano količino.

Polletni količinski načrt izvoza je izvršen s 104 %, vrednostno pa je ta rezultat nekoliko slabši in znaša izvršitev le 95 %. Pri predelovalcih so se rezultati realizacije izvoza samo še poslabšali.

Pri eksterni realizaciji so mesečni načrt presegli: v železarni Jesenice za 7 %, v železarni Ravne za 1 %, v železarni Store pa zaostali za 12 %. Skupna realizacija je za vse tri železarne za 2 % višja od načrtovane.

V polletju je načrt realizacije izvršen na Jesenicah s 100 %, na Ravnah 99 % in v Štorah 85 % tako, da znaša skupna realizacija 97 % načrta. V primerjavi s istim obdobjem lani je letošnja realizacija seveda izdatno višja.

Pri eksterni realizaciji so tudi pri predelovalcih doseženi ugodnejši rezultati kot pri proizvodnji, tako pri mesečnih izvršitvah kot v polletju. Uresničevanje medsebojnih

menjav. nam ob polletju pokaže naslednje rezultate:

— Železarna Jesenice je dobavila 39 % letno dogovorjenih količin.
— Železarna Ravne je dobavila 34 % in
— Železarna Store 17 %.

Menim, da k tem podatkom ni potreben še poseben komentar.

ŽELEZARNA RAVNE

Dosegli so 87 % načrtovane skupne mesečne proizvodnje in 86 % načrtovane blagovne proizvodnje in so le za spoznanje boljši kot v mesecu maju. Polletni rezultat blagovne proizvodnje znaša 95 % načrtovane količine in se je stanje iz prejšnjega meseca razumljivo še poslabšalo.

Ugodnejši je rezultat realizacije, saj so dosegli načrtovano vrednost in jo celo presegli. Zelo uspešni so bili v izvozu tako v juniju, kot tudi v vsem polletju.

TOZD — metalurške proizvodnje

V jeklarni so izdelali 90,4 % planirane količine. Zaradi generalnega popravila peči, so izgubili 210 proizvodnih ur. V jeklarni imajo težave z delovno silo.

V jeklarni so realizirali 91 % načrtovane skupne in 89 % načrtovane blagovne proizvodnje. Realizacijo so dosegli 98 % in je podobna situacija kot pretečene mesece.

V valjarni so tudi močno zaostali za načrtovano proizvodnjo ter dosegli le 80,5 % skupne proizvodnje. Vzrok zaostanka je razumljiv. Zaradi nizke proizvodnje v jeklarni, niso imeli dovolj vložka. Tudi v valjarni že nastopa problem delovne sile, predvsem pri čiščenju gredic.

Kovačnica je načrtovano mesečno proizvodnjo visoko presegla. V jeklovleku so realizacijo ostvarili s 105 %, proizvodnjo pa samo s 77 %, kar je značilno ob usmeritvi v visokokvalitetni asortiment.

TOZD — mehanske obdelave
Nobeden od obratov ni realiziral količinski mesečni načrt proizvodnje, realizacijo so pa presegli za skoraj 14 % v vzmetarni, ostali obrati pa zaostajajo tudi v realizaciji.

TOZD — TRO Prevalje
Izdelali so samo 74 % planirane proizvodnje, po vrednosti pa dosegli 117 % načrtovane realizacije.

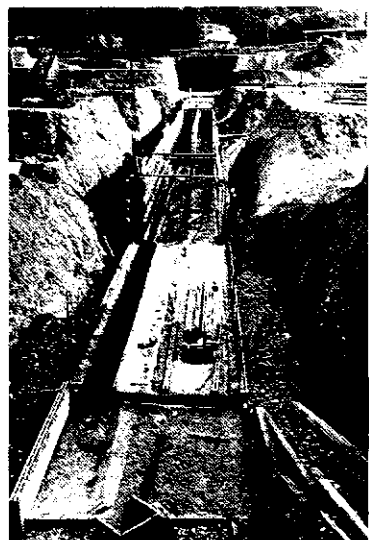
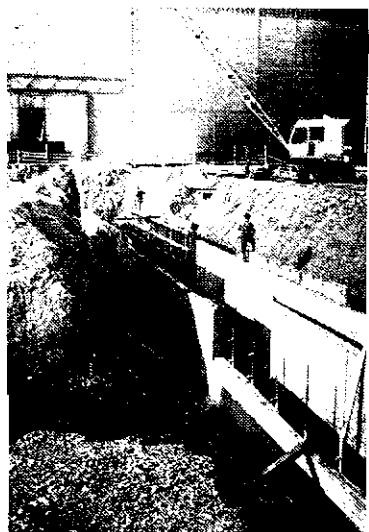
ŽELEZARNA ŠTORE

Po operativnem načrtu so dosegli 94,4 % skupne proizvodnje, blagovno proizvodnjo pa z 88 %, od tega TOZD I 87 % in TOZD II 90 %. Tudi v realizaciji niso bili uspešni, saj so dosegli le 89 % operativnega načrta. Zelo uspešni so bili pri izvozu ter presegajo tudi polletni načrt izvoza.

TOZD — I
Operativni načrt proizvodnje so dosegli s 94 %, medtem ko je linearni načrt realiziran s 100 %. Zaradi redukcij električne energije so izgubili 299 ton proizvodnje surovega železa. V SM-jeklarni operativni načrt dosegajo, ker pa delajo na tri izmene, zaostajajo za linearnim načrtom zbirno že za okoli 2.000 ton. Imeli so pa težave, ker ob redukcijah izpade tudi dobava plina. Težave so imeli tudi zaradi pomanjkanja kisika. V elektro-jeklarni so izgubili zaradi redukcij 42 ton proizvodnje. Stara valjarna ni dosegla načrtovane proizvodnje zaradi pomanjkanja jekla in tudi novi valjarni je manjkal vložek. Razen pomanjkanja nja gredic so imeli v novi valjarni okvare na sklopkih in zlom valja. Zaradi težav pri proizvodnji brusnega jekla tudi v jeklovleku niso izvršili mesečnega načrta proizvodnje.

TOZD — II
Vsled pomanjkanja FeSi iz Jajca in zaradi njegove slabe kvalitete, nastopajo tehnološki problemi v livarnah. Pomanjkanje valjčne in sive zlomnine, in zaradi tega ob uporabi večjega deleža grodlja v vložku za kupolke, nastajajo v livarnah višji proizvodni stroški. Vsled investicijskih del na novi livarski liniji, je bila še vedno motena proizvodnja v livarni II. V vseh obratih je bilo v tem mesecu še posebno občutno pomanjkanje delovne sile.

Milan Marolt

Z gradbišča nove hladne valjarne

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 22. 7.	KAVČIČ IVAN	BURJA ANTON
TOREK — 23. 7.	RAVNIHAR PETER	NOČ VINKO
SREDA — 24. 7.	MARKEŽ VALENTIN	MOLAN IVAN
ČETRTEK — 25. 7.	KRAPEŽ ALBERT	BRUMAT MARTIN
PETEK — 26. 7.	PETERNEL JANEZ	ARH JOŽE
SOBOTA — 27. 7.	KOSELJ ANTON	SVETINA JOŽE
NEDELJA — 28. 7.	PRAPROTNIK NIKO	ZUPAN MIRKO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Naprste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

Služba obratne ambulante

od 22. do 27. julija

Dopoldan: dr. Branimir Čeh in dr. Aleksander Rjazancev
Popoldan: dr. Drago Jeremič
V soboto, 27. julija samo dopoldan dr. Branimir Čeh

ZOBNA AMBULANTA

Dopoldan: terapevt dr. Alojz Smolej
V soboto, 27. julija samo dopoldan terapevt dr. Alojz Smolej.
I. zobna ambulanta ne dela.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Obvestilo delavcem valjarne Bela

S pričetkom del nove hladne valjarne, je bila prestavljena tudi vratarnica za obrate na Beli, in sicer ob strani ceste v smeri proti Javorniku (ob novem križišču odcepa za Koroško Belo).

Zato vse zaposlene v valjarni bluming — štelok opozarjamo, da je vhod in izhod v podjetje samo pri vratarnici in da so vsi ostali prehodi preko gradbišča hladne valjarne in nasipa življenjsko nevarni in prepovedani. Proti kršiteljem se bo ustrezno ukrepalo.

Prav tako opozarjamo vse zaposlene, da je dovoljen prehod od avtobusnega postajališča po striper hali do garderob v kleti strojnice (bluming, štelok, adjuštaža bluming) in aneksu (adjuštaža štelok) samo po podestu ob severni strani bluming hale. Vsi ostali prehodi po hali in gradbišču hladne valjarne so prepovedani, saj so življenjsko nevarni.

V interesu podjetja, posebno pa v vašem lastnem, je, da se dosledno ravnate po teh navodilih, saj bomo le tako lahko preprečili eventualne nesreče.

TOZD Valjarne

Personalne vesti — junij

V mesecu juniju je bilo sprejetih 82 delavcev, 74 delavcev pa je podjetje zapustilo.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Drago Deli — 1926 martinarna 25 in pol let v ZJ, Boris Hmeljak — 1913 kadrovskega sektorja 36 let v ZJ, Franc Klemenčič — 1913 toplotna energija 36 in pol let v ZJ, Alojz Koršič — 1925 varnostna služba 23 in pol let v ZJ, Ivan Krajčelj — 1915 26 let v ZJ, Milan Lempel — 1914 nabavna služba 14 let v ZJ, Alojz Noč — 1914 elektro energija 29 let v ZJ, Anton Ropret — 1914 martinarna 28 let v ZJ, Anton Slivnik — 1913 varnostna služba 30 let v ZJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI

Stefan Boldžar — 1924 martinarna 23 in pol let v ZJ, Pavel Brahtol — 1923 martinarna 20 in pol let v ZJ, Franc Rebernik — 1918 valjarna žice 27 let v ZJ.

Vsem upokojencem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj.

UMRLI

Ludvik Čarni — 1923 strojno vzdrževanje 25 let v ZJ, Janja Dežman — 1950 žičarna 5 in pol let v ZJ, Jože Zalokar — 1926 gradbeno vzdrževanje 26 in pol let v ZJ.

SVOJCEM NAŠE ISKRENO SOŽALJE

ODŠLI NA ODSLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA

Dubravo Anušič — 1954 elektrojeklarna, Milan Binder — 1951 elektro vzdrževanje, Marjan Branc — 1954 elektro vzdrževanje, Fadil Brkić — 1955 žičarna, Mehmed Čerić — 1955 transport, Fikret Čirkić — 1955 elektro jeklarna, Derviš Deranić — 1955 plavž, Fevzo Džafić — 1954 strojno vzdrževanje, Himzo Horozović — 1955 valjarna Bela, Teofik Horozović — 1955 valjarna žice, Vejisl Horozović 1955 transport, Zvonko Horvat — 1955 jeklovlek, Slavko Jovanić — 1953 strojno vzdrževanje, Hasan Kapić — 1955 jeklovlek, Salih Kljajić — 1955 elektro jeklarna, Tomaž Kobal — 1955 jeklovlek, Branko Lendero — 1955 strojno vzdrževanje, Rajko Majkić — 1955 šamotarna, Franjo Matanović — 1955 valjarna Bela, Jože Obid — 1955 strojno vzdrževanje, Aleksander Panajotov — 1954 profilarna, Vlado Razinger — 1954 strojno vzdrževanje, Milorad Rodić — 1955 strojno vzdrževanje, Peter Srpić — 1955 strojno vzdrževanje, Vladimir Skrbec — 1955 žičarna, Viktor Torkar — 1950 transport, Mustafa Tufek — 1955 martinarna.

IZKLJUČENI SO BILI

Drago Arh — 1952 žebljarna, Sulejman Bačvić — 1951 martinarna, Husein Bećirović — 1953 valjarna žice, Taib Bektašević — 1955 plavž, Reuf Benić — 1953 šamotarna, Milan Bregar — 1952 valjarna žice, Milutin Gagić — 1955 valjarna Bela, Dževad Grbić — 1953 OTK, Tajib Grbić — 1952 elektrojeklarna, Vladimir Hlade — 1946 hladna valjarna, Efrim Ivanovski — 1953 valjarna Bela, Salih Kadirić — 1941 valjarna Bela, Boško Kovačević — 1952 profilna valjarna, Blagoj Kuzmanov — 1953 valjarna Bela, Jovan Matarugić — 1947 transport, Ilija Milutinović — 1952 hladna valjarna, Ranko Milunović — 1949 elektro toplotna energija, Vlado Nikšić — 1947 martinarna, Branko Nisev — 1955 valjarna Bela, Stojko Petrović — 1954 DE-DP, Franc Stojanšek — 1957 profilarna valjarna, Husein Šehić — 1951 plavž, Miroslav Suligoj — 1949 strojno vzdrževanje, Joca Terbec — 1951 žičarna, Franc Topolovec — 1949 martinarna.

Železarski globus

POLJSKA

Poljska vlada bo financirala gradnjo nove železarne. Imela bo letno proizvodno zmogljivost 4,5 milijona ton surovega jekla. Z redno proizvodnjo pa v železarni ne bodo pričeli pred letom 1981.

TURČIJA

Japonske železarske družbe bodo s tehnično pomočjo pomagale pri gradnji nove integralne železarne v bližini Carigrada. Glavni proizvod te železarne bo pločevina za avtomobilске karoserije. Sprva bo letna proizvodna zmogljivost te železarne 60.000 ton te pločevine, ki pa jo bodo kasneje podvojili.

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Hladna predelava

11. seja odbora za gospodarstvo

Predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Hladna predelava Janez Jamar je 28. junija sklical 11. seja odbora. V obravnavo je predložil naslednji dnevni red: pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, doseženi proizvodni in finančni rezultati v mesecu maju, potrditev operativnega programa za mesec julij, razprava o sklepih odbora za gospodarstvo pri železarni Jesenice ter razno.

Najprej so pregledali izvrševanje sklepov prejšnje seje. Namestnik direktorja TOZD Janez Komel je odbor poročal, da so bili sklepi v večini izvršeni, še nadalje pa ostaneta v veljavi sklepa:

- da se odboru predloži analiza rezultatov izvoza v Rusijo in
- da naj skupne službe izdelajo organizacijsko shemo in predvidijo možnost lastne montaže cestnih odbojnikov.

Izvršen je tudi sklep, s katerim je odbor na eni od predhodnih sej za dolžil obratovodstvo elektrodne obrata, da le-ta odboru posreduje poročilo o problemih embalaže pri dobavi posameznih surovin. Iz tega poročila je bilo razvidno, da je ta problematika delno že rešena, vendar pa je bil odbor mnenja, da je treba v bodoče najti povezavo med reševanjem te problematike in zniževanju stroškov v elektrodnem obratu.

Namestnik direktorja je odbor poročal o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu maju. Na osnovi poročila je odbor ugotovil, da so doseženi rezultati dokaj ugodni.

Knjigovodja Anton Mesarič pa je podal pregled gibanja stroškov v mesecu maju po obratih, in sicer:

- Hladna valjarna je dosegla skupno znižanje stroškov za 9.510 dinarjev. Pri vložku je znižanje stroškov za 489.540 din, pri predelavi pa so stroški večji za 480.030 din.

- Žičarna je dosegla skupno znižanje stroškov za 598.867 din, in sicer pri vložku za 333.750 din in pri predelavi za 265.117 din.

- Profilarna je dosegla skupno znižanje stroškov, pri vložku je sicer znižanje za 24.390 din, medtem ko je pri predelavi zvišanje za 103.287 din.

- Jeklovlek je dosegel skupno znižanje stroškov za 799.699 din. Pri vložku je znižanje za 243.913 din, pri predelavi pa 555.786 din.

- Elektrodni obrat je v maju zvišal stroške, in sicer pri vložku za 52.480 din ter pri predelavi 233.914 dinarjev.

- Žebeljarna je dosegla znižanje stroškov pri vložku za 95.630 din, pri predelavi pa so stroški za 5.329 din višji.

Odbor na podana poročila ni imel pripomb.

V nadaljevanju je odbor potrdil predlagani operativni program za mesec julij, in sicer:

	družbeni plan (ton)	operativni plan (ton)
hladna valjarna	2.420	2.220
žičarna	4.900	4.900
profilarna	2.070	1.710
jeklovlek	1.650	1.620
elektrodni obrat	1.270	1.210
žebeljarna	1.015	965
skupaj	13.315	12.625

Odbor je ugotovil, da je bistveno nižji operativni program od družbenega le pri hladni valjarni in to za 200 ton ter pri profilarni za 300 ton, in sicer:

- v hladni valjarni zaradi sanacije lužilnice, ki bo zmanjšala proizvodno lužilnico za približno eno tretjino,

- v profilarni pa je nižji operativni program zato, ker nova profilarka za izdelavo profilov vratnih podbojev še ni v proizvodnji, medtem ko je 300 ton teh profilov že zajetih v družbenem planu.

Odbor je vzel na znanje obvestilo glavnega direktorja o sklepu odbora za gospodarstvo pri DS Železarni, da se sprejmejo sklepi za količinsko izvršitev plana, kar naj bi bil edini način, da bi plan dosegli tudi vrednostno. Na ta sklep je imel odbor naslednje pripombe:

- Odboru se zdi nerazumljivo, da je vrednostni plan mogoče doseči le preko količinskega. V Železarni se še vedno v glavnem vrednoti količina, ne pa tudi kvaliteta. Glede na usmeritev Železarni, bi bil zadnji čas, da se reši status kvalitete, na kar opozarjajo že dalj časa tudi samoupravni organi.

Odbor je pregledal tudi delo posameznih obratov v prvem polletju in ugotovil, da so rezultati zadovoljivi, vendar bi bili lahko še boljši, če bi bili obrati normalno preskrbljeni s vložkom. To pa je tudi osnovni pogoj za izpolnjevanje planskih nalog v drugem polletju. V zvezi s tem je odbor sprejel naslednje sklepe:

- Ker se v juliju prične sanacija bobnaste lužilne naprave, bo s tem okrnjena proizvodna lužilnica za hladno valjarjo za eno tretjino. Ker bo sanacija trajala predvidoma šest

12. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

V sredo, 10. junija, je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Hladna predelava Anton Klemenc, sklical 12. seja odbora, na kateri so poleg pregleda izvrševanja sklepov prejšnje seje obravnavali dohodek za mesec junij in pregled doseganja učinkov po obratih.

Direktor TOZD Franc Vičar je odbor poročal, da so bili sklepi prejšnje seje v celoti izvršeni.

Stanko Malej iz oddelka za nagrajevanje — SEOP, je razložil dosežene osebne dohodke za mesec junij. Tako kot za vso Železarno je tudi za obrat TOZD Hladna predelava osebni dohodek v mesecu juniju

mesec, naj se angažira firma ESCO, ki bo delo opravila hitro in dobro. Da bi omili izpad proizvodnje, je potrebno v lužilnici organizirati delo v prostih sobotah in nedeljah dopoldan. Da bi bilo to izvedljivo, mora kadrovske sektor nujno preskrbeti tri delavce.

- Čim več vložka za hladno valjarno naj bo valjano iz formatov OK, tako da so z večjimi težami maksimalno izkoriščene kapacitete lužilnice, valjarne in žarilnice.

- Vzdrževanje naj čimprej preskrbi rezervne dele za prvo linijo v elektrodnom obratu in opravi predvideni remont. Obenem je potrebno rešiti problem premajhnega prostora za sušenje elektrod, kar ovira delo na tretji liniji.

- Potrebno je pospešiti postavitev nove profilirke, da s tem omogočimo profilarni in podbojni doseganje planskih nalog.

Odbor je sprejel tudi sklep, da ne odobri sredstev iz amortizacijskih zamenjav za ureditev naprave za proizvodno zaščitnega plina, dokler so ta osnovna sredstva last TOZD VET.

Na seji so vzeli na znanje in potrdili predlog povečanja stopenja amortizacije ter informacijo o naraščanju cen energije, transporta in surovin. Indeks povečanja se giblje nad 20 odstotkov. Na znanje so vzeli tudi sklep odbora za gospodarstvo pri OS Železarni, s katerim poziva vse TOZD, da sledijo obvezi TOZD Talilnice, ki se je v počastitev X. kongresa ZKJ obvezala, da izdelajo 500 ton surovega jekla s tem, da se tudi ostale TOZD obvežejo, da bodo izkoristile celotne svoje kapacitete, pri tem pa tudi izboljšale kvaliteto izdelkov.

Odbor soglaša, da železarna Jesenice za TOZD Hladna predelava najame pri Ljubljanski banki kredit v višini 5 milijonov din.

Na predlog sektorja za novogradnje je odbor odobril tudi dodatna sredstva za nabavo orodja za novi profilirni stroj, in sicer v višini 512.000 din. Odbor pa je izrecno pripomnil, da nabava tega orodja ne sme onemogočiti normalno izvajanje predlogov, katere je odbor že predhodno odobril.

Razlika je v primerjavi z mesecem majem v dinarjih in odstotkih naslednja:

	din	odstotkov
hladna valjarna	— 182	— 6.33
žičarna	— 203	— 7.19
profilarna	— 229	— 8.12
vratni podboji	— 17	— 0.70
jeklovlek	— 113	— 4.30
elektrodni obrat	— 33	— 1.42
žebeljarna	— 84	— 3.63
vodstvo TOZD	— 113	— 3.06

Odstotek izpolnitve operativnega programa za mesec junij ter višina pripadajočega odstotka stimulacije je naslednja:

	8
hladna valjarna	8
žičarna	9
profilarna	8
vratni podboji	7
jeklovlek	9
elektrodni obrat	7
žebeljarna	8
vodstvo TOZD	8

Obracun premij po učinku je v mesecu juniju naslednji:

	29 %
hladna valjarna	29 %
žičarna	29 %
profilarna	28 %
jeklovlek	34 %
elektrodni obrat	33 %
žebeljarna	25 %
vodstvo TOZD	30 %

Vsi obrati TOZD Hladna predelava so izpolnili operativni program, zato ni bilo potrebnih korekcij na izvršitev.

Glede na sklep odbora iz prejšnje seje, ki pravi, da je treba ugotoviti vzroke odstopanj po učinku v obratu žebeljarna, ker je le-ta kljub večji proizvodnji ravno na meji, ko se mora začeti z ukrepanjem, je tov. Lešnik poročal odboru o analizi vzrokov neugodnih odstopanj, ki sta jo izdelala obratovodstvo žebeljarni in oddelek za študij dela in časa — SEOP. Iz te analize se razvidni naslednji osnovni vzroki za nizko oziroma kritično doseganje norm in sicer:

TOZD Talilnice

Predsednik DS TOZD Talilnice Jože Osvald je, dne 28. junija, sklical 8. redno sejo.

- Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so vsi realizirani, razen sklepa, ki se nanaša na organizacijski predpis za delo v administraciji TOZD, oziroma za določitev mentorja v disciplinski komisiji. Iz predpisa o administrativnem delu je razvidno, da naloge v vseh TOZD niso enotne, zato DS zahteva, da se vse zadolžitve uskladijo. Dokončno še ni rešeno imenovanje gospodarjev za osnovna sredstva v treh obratih.

- DS odobri delo žena v talilnicah, s pripombo, da je potrebno sčasoma ta delovna mesta ukiniti.

Pri kadrovanju vzdrževalcev za novo hladno valjarno priporočajo, da ne upoštevata tudi to, da je potrebno nemoteno vzdrževanje tudi v starih obratih.

- Sprejeli so poslovno poročilo za mesec junij in petmesečno poslovanje. Finančni rezultat o petmesečnem poslovanju izkazuje znižanje, vzrok pa je v podražitvi surovin. Obrati pa naj še nadalje zboljšajo produktivnostjo in varčno uporabo materialov zmanjšujejo učinek podražitve.

- Odobrili so koriščenje sredstev IV in AZ v obratu plavž, matinarji, elektro jeklarni, livarni in šamotar-ni.

- Pomanjkanje vložka vlečene žice po količini in dimenzijah ter časovno neusklajena oziroma sunkovita dobava iz žičarne ter zaostanek nabavnega oddelka pri nabavi 2.000 ton planirane žice.

- Pogodbena vezanost pri kompletiranju naročil in dobavnih rokov za kupce v ZDA in ZRN.

- Velika obrabljenost posameznih strojnih delov in strojev zaradi odlaganja remontov in večjih popravil, glede na predvideno rekonstrukcijo obrata, pogojuje porast strojnih izpadov oziroma zastojev.

- Nadpovprečni zastoji zaradi izpada električne energije.

- Dokaj slaba kvaliteta orodnih jekel (OCR-12) za čeljusti, nože, kladiva in dleta, vpliva na vzdržnost in pogosto menjavo.

- Povečanje časov zastoj, ki nastajajo kot posledica prehoda iz 48 na 42 urni delovni teden, pa niso priznani v normi (tedensko čiščenje strojev, obvezni sestanki delovnih skupin med delovnim časom in podobno).

- Slabša delovna vnaša zaradi navedenih vzrokov kot posledica nizkega doseganja norm.

Glede na vse to, je odbor soglašal s predlogom oddelka za študij dela in časa, da je treba z ozirom na spremenjene pogoje dela ponovno ovrednotiti čase in sicer po MTM metodi, ter na osnovi snemanj izvršiti pregrupacijo strojnih skupin. To pa je izvedljivo, ko bo polna posada in dovolj vložne žice. Da se do takrat omilijo spremenjeni pogoji, je bilo dogovorjeno, da se za to prehodno obdobje prizna strojnim skupinam enoten strojni čas 315 minut.

Sklenili so tudi, da se za brusilnico v jeklovleku pristopi k izdelavi analize zaposlenosti.

Ob sklepu seje so obravnavali še nekatere vloge obratovodstev za priznanje stimulacijskega dodatka in jih ugodno rešili. Zavrnili pa so vlogo obratovodstva jeklovleka s pripombo, da mora za navedeno delovno mesto sprožiti postopek za ponovno ocenitev pri komisiji za kategorizacijo.

J.S.

8. seja delavskega sveta

Predsednik DS TOZD Talilnice Jože Osvald je, dne 28. junija, sklical 8. redno sejo.

- Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so vsi realizirani, razen sklepa, ki se nanaša na organizacijski predpis za delo v administraciji TOZD, oziroma za določitev mentorja v disciplinski komisiji. Iz predpisa o administrativnem delu je razvidno, da naloge v vseh TOZD niso enotne, zato DS zahteva, da se vse zadolžitve uskladijo. Dokončno še ni rešeno imenovanje gospodarjev za osnovna sredstva v treh obratih.

- DS odobri delo žena v talilnicah, s pripombo, da je potrebno sčasoma ta delovna mesta ukiniti.

Pri kadrovanju vzdrževalcev za novo hladno valjarno priporočajo, da ne upoštevata tudi to, da je potrebno nemoteno vzdrževanje tudi v starih obratih.

- Sprejeli so poslovno poročilo za mesec junij in petmesečno poslovanje. Finančni rezultat o petmesečnem poslovanju izkazuje znižanje, vzrok pa je v podražitvi surovin. Obrati pa naj še nadalje zboljšajo produktivnostjo in varčno uporabo materialov zmanjšujejo učinek podražitve.

- Odobrili so koriščenje sredstev IV in AZ v obratu plavž, matinarji, elektro jeklarni, livarni in šamotar-ni.

- Pomanjkanje vložka vlečene žice po količini in dimenzijah ter časovno neusklajena oziroma sunkovita dobava iz žičarne ter zaostanek nabavnega oddelka pri nabavi 2.000 ton planirane žice.

- Pogodbena vezanost pri kompletiranju naročil in dobavnih rokov za kupce v ZDA in ZRN.

- Velika obrabljenost posameznih strojnih delov in strojev zaradi odlaganja remontov in večjih popravil, glede na predvideno rekonstrukcijo obrata, pogojuje porast strojnih izpadov oziroma zastojev.

- Nadpovprečni zastoji zaradi izpada električne energije.

- Dokaj slaba kvaliteta orodnih jekel (OCR-12) za čeljusti, nože, kladiva in dleta, vpliva na vzdržnost in pogosto menjavo.

- Povečanje časov zastoj, ki nastajajo kot posledica prehoda iz 48 na 42 urni delovni teden, pa niso priznani v normi (tedensko čiščenje strojev, obvezni sestanki delovnih skupin med delovnim časom in podobno).

- Slabša delovna vnaša zaradi navedenih vzrokov kot posledica nizkega doseganja norm.

Glede na vse to, je odbor soglašal s predlogom oddelka za študij dela in časa, da je treba z ozirom na spremenjene pogoje dela ponovno ovrednotiti čase in sicer po MTM metodi, ter na osnovi snemanj izvršiti pregrupacijo strojnih skupin. To pa je izvedljivo, ko bo polna posada in dovolj vložne žice. Da se do takrat omilijo spremenjeni pogoji, je bilo dogovorjeno, da se za to prehodno obdobje prizna strojnim skupinam enoten strojni čas 315 minut.

Sklenili so tudi, da se za brusilnico v jeklovleku pristopi k izdelavi analize zaposlenosti.

Ob sklepu seje so obravnavali še nekatere vloge obratovodstev za priznanje stimulacijskega dodatka in jih ugodno rešili. Zavrnili pa so vlogo obratovodstva jeklovleka s pripombo, da mora za navedeno delovno mesto sprožiti postopek za ponovno ocenitev pri komisiji za kategorizacijo.

J.S.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

Energija v bodočnosti

4

Jedrska energija

Ali je jedrska energija primerno nadomestilo za nafto? Ne. Morda. Da. Vsi trije odgovori so pravilni. Pri tem je važno samo časovno obdobje na katerega mislimo.

Jedrska energija ni rešitev v sedanjih energetski krizi. Iz različnih razlogov (licenčni postopki, vplivi na okolico, dobavni roki same naprave) traja gradnja jedrske centrale skoraj dvakrat toliko kot običajne kalorične centrale. Od projektiranja do pričetka obratovanja jedrske centrale mine skoraj deset let.

Te težave pri gradnji so nekateri vzroki, da jedrske centrale niso do danes odigrale takšne vloge kot so jo sicer še pred nedavnim prerokovali. Kot primer lahko navedemo ZDA. Pred petimi leti so planirali, da bodo ob koncu leta 1974 dosegle v tej državi jedrske centrale skupno instalirano moč 55.200 MW. Resnično pa bodo imele takrat samo 40.000 MW moči ali za 15.200 MW manj kot so predvidevali. Vendar je energetska kriza le doprinesla svoje. V bližnji prihodnosti predvidevajo hitrejšo gradnjo teh central. Zato je »morda« tudi primeren odgovor na vprašanje, ki smo ga postavili v uvodu.

Eden izmed razlogov za določen optimizem je to, da so pričeli z delom na poenotenju jedrskih central. S tem bodo lahko znatno skrajšali čas potreben za njihovo projektiranje in gradnjo. Računajo, da ga bodo že v prihodnjih letih skrajšali za štiri do pet let.

Tudi odgovor »da« je pravilen. Velja za nekoliko daljšo prihodnost. Takrat računajo, da bodo jedrske centrale postale učinkovito nadomestilo za klasične kalorične centrale.

Resnično je v ekonomskem pogledu že sedaj jedrska centrala konkurenčna kalorični centrali. Investicijski stroški so sicer večji, vendar so obratovni stroški nižji. Z izpolnitvijo sedanjih reaktorjev bodo stroški še nižji.

Danes proizvajajo jedrske centrale samo nekaj nad dva odstotka svetovnih potreb po električni energiji. Vendar se situacija hitro spreminja. Pred naftno krizo so predvidevali, da bo jedrska energija pokrila v letu 1980 6,7 % svetovnih energetskih potreb in leta 2000 27,6 %. Z novo nastalo energetske situacijo lahko računamo, da bodo te številke še večje.

V ZDA krije jedrska energija danes 3 % vseh elektroenergetskih potreb. V letu 1980 predvidevajo, da bo dosegla 16 % oziroma skupna moč vseh jedrskih central bo 732.000 MW. Danes obratuje v ZDA 42 jedrskih central, v letu 1980 pa računajo, da jih bo že 150.

V Veliki Britaniji proizvajajo danes jedrske centrale preko 10 % potrebne električne energije. V pripravi ali v delu je še 18 projektov za gradnjo novih jedrskih central.

Na Japonskem obratuje danes pet jedrskih central s skupno močjo 2607 MW, 17 jih še gradijo. Upajo, da bo v letu 1985 dosegla skupno moč vseh jedrskih central 60.000 MW ali 25 % vseh potreb po električni energiji.

V Italiji predvidevajo, da bodo leta 1980 krili 17 % vseh svojih potreb po električni energiji z jedrskimi centralami. Do leta 1990 bodo to število povečali na 43 %.

Španija ima danes sedem jedrskih central. Do leta 1984 jih bodo zgradili še 18. Takrat računajo, da bodo polovico svojih potreb po električni energiji krili s temi centralami.

Gospodarsko šibkejšje države in dežele v razvoju, so bile še posebej prizadete s sedanjim podražitvijo nafte. Vendar ima danes izmed teh držav samo 8 jedrske centrale v gradnji ali obratovanju. Te so: Argentina, Brazilija, Bolgarija, ČSSR, Indija, LR Koreja, Mehika in Pakistan. Mednje lahko prištejemo tudi Jugoslavijo, ki se je letos odločila za gradnjo 600 MW jedrske centrale v Krškem. Vendar lahko računamo, da bodo tudi te države usmerile v prihodnje del svojih prizadevanj za energetske vire v jedrske centrale.

Jedrska energija je »čista energija«. Pri njeni uporabi ni problema z onesnaževanjem ozračja. Vendar potrebuje velike količine hladilne vode. Če jo vračamo po uporabi nazaj v reke lahko dvigne njihovo temperaturo in s tem ogroža življenje vodne favne.

Iz tega razloga je lokacijsko najboljša rešitev postavitve jedrske centrale ob morju. Ker težko najdemo primerno lokacijo ob obali, računajo projektanti teh central na umetne otoke. Prvi takšen otok z jedrsko centralo gradijo v zvezni državi New Jersey (ZDA), 4,5 km od obale. Centrala bo imela moč 1150 MW in bo pričela obratovati v letu 1980. Tudi v nekaterih drugih državah računajo na to, da bi zgradili jedrske centrale na umetnih otokih v morju. Med njimi so najbližje uresničitvi teh načrtov poleg ZDA še Nizozemska, Francija in Japonska.

Iz vsega tega vidimo, da danes jedrska energija še ne igra posebne vidne vloge v svetovni energetski situaciji. Lahko pa realno pričakujemo, da se bo že v bližnji prihodnosti vedno bolj uveljavljala. Ob koncu tega stoletja, pa bo njen delež pri preskrbi človeštva z energijo po vsej verjetnosti že zelo upoštevanja vreden.

(Nadaljevanje)

Ko dela na

V sre predsedlavcev. stavnikso na se na kong delovno Železarn V r kongres zavzem: o osnut ter res vključ delavce naše ot ob tem mladih aktiv n sredini ki mora da bode svoja t mentih porabe tej pril aktive i predhod Jesenice pravo ir lahko u

Naspro

mala

Zaj de

Sp

Na Osrednji Jesenici njimi K onale, cionala jesenišk ti, a so j Tu vrsto sl

Pra železnič Josipu Kukavi Marku. Javorni so zapi: 1921, to ovadbo Košir s 5. a um Po v Celov Celovec cu. Ver: policija sodolov: partijsk KPJ na skih pot

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Konferenca mladih delavcev v pripravi na kongresa ZMS in ZMJ

V sredo, 10. julija se je sestalo predsedstvo konference mladih delavcev. Ob zelo dobri udeležbi predstavnikov aktivov mladih delavcev, so na seji največ govorili o pripravi na kongresa ZMS in ZMJ ter ocenili delovno akcijo jeseniške mladine v Železnici.

V razpravi o pripravi na kongresa so se prisotni predvsem zavzemali, da se v javno razpravo o osnutkih statuta ZMS in ZMJ vključijo čim večje število mladih delavcev v vseh delovnih kolektivih naše občine. Naloge, ki jih morajo ob tem opraviti vodstva aktivov mladih delavcev, so jasne. Vsak aktiv mora do 15. avgusta v svoji sredini organizirati javno razpravo, ki mora biti dobro pripravljena, tako da bodo člani aktivov lahko povedali svoja mnenja o kongresnih dokumentih in nanje dali konkretne pripombe oziroma nove predloge. Ob tej priložnosti naj opozorimo vse aktivne mladih delavcev v občini, da predhodno javijo na OK ZMS Jesenice kdaj bodo imeli javno razpravo in sicer zato, da se bo razprava lahko udeležil tudi predstavnik OK

ZMS, ki bo članom aktiva pomagal, da bo razprava plodnejša.

V drugem delu seje so člani predsedstva ocenili nedavno delovno akcijo mladih, ki je potekala na nasipu v Železnici. Člani so bili mnenja, da je akcija na splošno dobro uspela. Pripombe so imeli predvsem na slabo udeležbo mladih delavcev v tej akciji. Pri tem izstopa predvsem Železnica iz katere se je glede na število zaposlenih mladih delavcev, odzvalo na akcijo najmanj mladincev, člani predsedstva so se zavzeli, da bo v prihodnje potrebno posvečati večjo pozornost delovnim akcijam in že predhodno z organiziranimi pripravami poskrbeti za zadostno število udeležencev. J. R.

Mladi z Reke taborijo v Završnici

V Završnico je minuli teden prišlo na taborjenje 180 tabornikov z Reke. Trettedenske počitnice bodo mladi iz obmorskega mesta izkoristili tudi za srečanje z mladino železnice Jesenice. Delegacija tabornikov, v kateri je tudi sekretar OK ZMS Reka, je pred dnevi prišla na Jesenice in se z vodstvom občinske mladinske organizacije dogovorila za več skupnih akcij v času njihovega taborjenja. Mladi z Reke so izrazili željo, da bi teh dvajset dni

preživeli kar najbolj pestro in sicer v čimbolj tesnih stikih z mladimi iz naše občine.

Taborniki so v prvih dneh najprej obiskali karavlo v Žirovnici in se s tamkajšnjimi graničarji domenili za več manjših akcij.

Danes, 18. julija, se reški taborniki mudijo na obisku v naši železnici. Po ogledu nekaterih obratov bo sledil pogovor s predstavniki mladih železarjev.

Naslednja skupna akcija mladih iz obeh mest bo ob 22. juliju — dnevu vstaje slovenskega naroda. Taborniki bodo v Završnici pripravili taborni ogenj ob katerem bo prijateljsko srečanje z mladimi Jeseničani. Poleg tega se bo v naslednjih dneh zvrstilo še nekaj športnih srečanj za katere bo poskrbel športna komisija pri OK ZMS Jesenice. J. R.

Danes seja OK ZMS Jesenice

Z današnjo sejo občinske konference ZMS Jesenice, ki bo ob 17. uri v dvorani skupščine občine, se v naši občini začneja širša javna razprava o dokumentih za kongresa ZMS in ZMJ. Člani konference bodo na seji razpravljali o osnutkih statuta ZMS in ZMJ ter o osnutku resolucije za 9. kongres ZMS. J. R.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje... 19

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

NAVADNI REPINEC (ARCTIUM LAPPA)

Dvoletna zeljnata rastlina, visoka do 150 cm, z debelim mesnatim korencom. Razširjen je po vsej Sloveniji.

Mlade, mehke rastline in sočne listne peclje, uporabljamo presne za solato ter kuhane za juhe in prikuhe ali pripravljene kot beluše. Koren, ki vsebuje škrob, sladkor, maščobe in vitamin C, kuhamo za sladek sirup ali pa ga sušimo in meljemo ali točemo moko kot dodatek surovinam za kruh. Iz korena lahko kuhamo tudi juhe in prikuhe oziroma ga nadomestimo s krompirjem. Pečen in zmlet nam služi tudi kot kavni nadomestek. Kopljemo ga predvsem jeseni, ko vsebuje največ hranljivih sestavin. Shranjujemo ga lahko čez zimo ali mariniramo.

NAVADNI POTROŠNIK (CICHORIUM INTYBUS)

Zeljната trajnica z valjasto korenico in 30 do 100 cm visokim pokončnim, robatim in razraslim stebлом. Številni koški nastajajo večinoma posamič in so sestavljeni iz modro, redkeje belih ali rožnatih cvetov, ki cveto od julija do oktobra. Raste po vse Sloveniji.

Mlade, sočne, nekoliko grenikaste liste uporabljamo za solate, juhe, prikuhe in pireje in to od spomladi do jeseni, ko na novi poženi. Koreniko pečemo in uporabljamo kot znan kavni nadomestek (cikorija).

NAVADNI REGRAT (TARXACUM OFFICINALE)

Večletna zeljnata rastlina z debelim, mesnatim korencom. Koš nastopajo posamič in so sestavljeni iz številnih, rumenih cvetov. Cvete aprila in maja ter pogosto ponovno v jeseni. Raste večinoma kot plevel od nižin do subalpskega pasu po vsej Sloveniji.

Mladi listi vsebujejo pred cvetenjem precej vitamina C in jih uporabljamo za solate, juhe in prikuhe. Nabiramo jih spomladi in jeseni, ko zopet poženejo. Korenike nabiramo spomladi in jeseni in jih kuhamo kot krompir. Drobno narezanega lahko jemo surovega ali pa ga pražimo in uporabljamo za kavni nadomestek.

ZLATI KOREN (ASPHODELUS ALBUS)

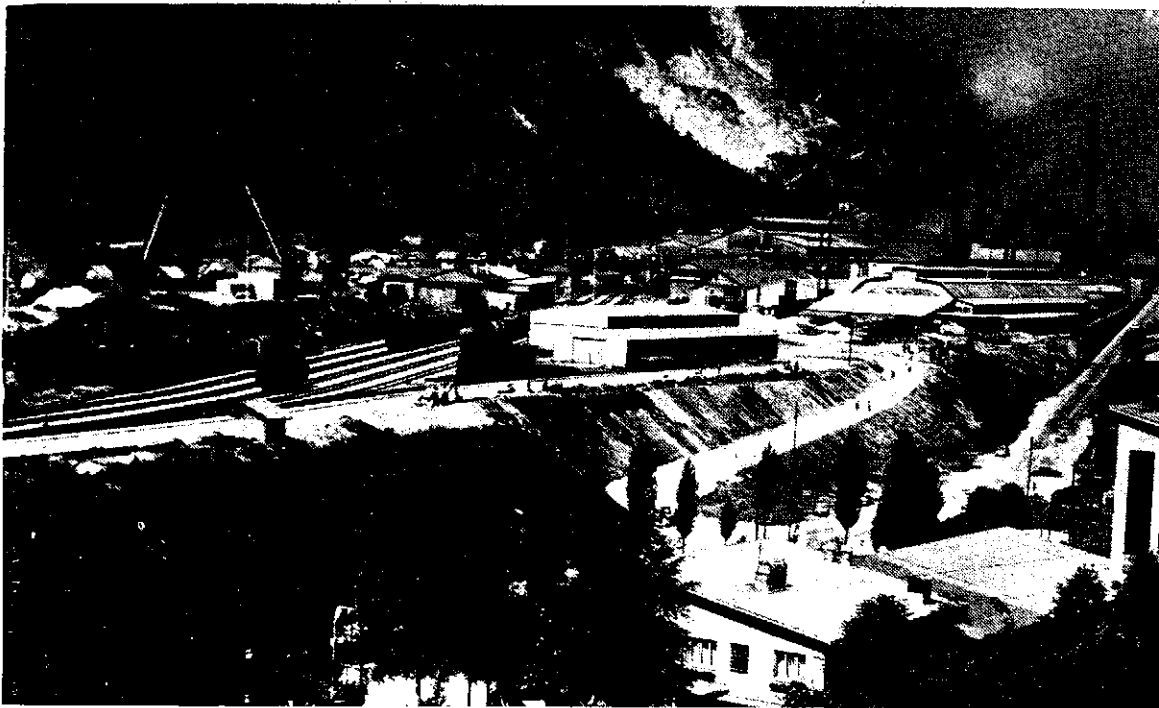
Zeljната trajnica z gomoljasto odeljenimi koreninami in neolistanim stebлом, visoka od 50 do 100 cm. Cvete v maju. Posamič ga najdemo na Mrzlici v Zasavju, dokaj pogost pa je na Notranjskem, in Primorskem, kjer raste po toplih, travnatih pobočjih in vlažnih travnikih.

Že od nekdaj so uporabljali gomolje kot hrano za živino in ljudi. Vsebujejo namreč veliko škroba, nekaj sladkorja in vitamina C. Jemo jih lahko kuhane, pečene ali pa jih uporabljamo z drugimi krušnimi surovinami.

Gomolje zlatega korena ne moremo zamenjati z gomolji druge škodljive rastline. Ker pa je ta rastlina zaščitena smemo gomolje nabirati samo v hudi stiski, medtem ko je v mirnem času kopanje gomoljev zlatega korena kaznivo.

KOBULASTO PTIČJE MLEKO (ORNITHOGALUM UMBELLATUM)

Do 25 cm visoka zeljnata trajnica. Ima čebulo, ki je obdana s številnimi, majhnimi čebulicami. Steblo je neolistano. Beli, zvezdasti cvetovi so združeni v navidez kobulasto socvetje na vrhu stebela. Cvete aprila in maja. Raste po vsej Sloveniji predvsem v nižinah, redkeje v gorskem pasu.

Nasproti obratne ambulate so te dni asfaltirali novo cesto v Železnico, ki bo zelo razbremenila glavni vhod

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

10

Na ta način so v Delavskem domu na Jesenicah v prostorih Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok, podružnica Jesenice, tokrat res našli prepovedane knjige in tiskovine, med njimi Komunistični abecednik, Pravci Komunistične internacionale, Vabilo Komunistične Partije Nemčije in Tretja internacionala in njeno mesto v zgodovini, knjige, ki so jih imeli jeseniški komunisti samo v unikatni in ki so jih hoteli raznožiti, a so preiskovalci celotno gradivo zaplenili.

Tudi pri preiskavi na stanovanju Cirila Koširja so našli vrsto slovenskih in nemških marksističnih knjig.

Prav tako so ta dan premetali stanovanje tajnika splošne železničarske organizacije Viktorju Babudru in premikaču Josipu Matežu ter pri Aleksandru in Urški Šitikovi, pri Ivani Kukavici, ženi tovarniškega delavca, pri tovarniškem delavcu Marku Povšetju, pri Blažu Kemperju in Josipu Zagarju na Javorniku, pri Francu Ravniku, da omenjam samo preiskave, ki so zapisane v ohranjenem dokumentu in ki so bile 28. julija 1921, torej v času, ko je policijski oficijal Stepišnik že pripravljaval ovadbo proti Cirilu Koširju in seveda tudi aretacijo. Toda Ciril Košir se je dan po izglasovanju Zakona o zaščiti države, dne 5. avgusta 1921, umaknil čez mejo v Avstrijo.

Po prebegu v Avstrijo se je Ciril Košir napotil najprej v Celovec, kjer se je povezal s sekretarjem KP Avstrije za Celovec Josipom Kershetom in se nastanil v Brücklu pri Celovcu. Verjetno (tega v sodnih dokumentih ni, čeprav je avstrijska policija pri vohunjenju za dokumenti in posameznih primerih že sodelovala z jugoslovansko) se je povezal s pomočjo celovške partijske organizacije z jugoslovanskim začasnim vodstvom KPJ na Dunaju, nato pa je organiziral eno od ilegalnih kurirskih poti, ki so vodile preko Celovca v Jugoslavijo.

Takih poti je bilo več. Omenjam samo tiste, ki jih je jugoslovanska policija že imela zaznamovane in o katerih pričajo prav dokumenti, ki jih je policija kasneje priložila h Koširjevi obtožnici. Žal si leta 1954 nisem zabeležil vseh, marveč samo že omenjeni 'rdeči kanal', ki ga je vzpostavil in nekaj časa tudi vzdrževal Ciril Košir za povezavo z Jesenicami, druga taka pot pa je vodila iz Avstrije preko Trbiža do Trsta in nato iz Trsta preko Tolminske čez državno mejo do Bohinja, kjer je bila javka pri posestniku in mlinarju Francu Rozmanu na Bistrici. To omenjam, ker po pripovedovanju v letih 1954 in 1959 še živih takratnih jeseniških komunistov, Ciril Košir ni prenehal delovati med njimi, le da je na sestanke prihajal ilegalno preko Karavank in se potem po isti poti vračal nazaj v Avstrijo. To je trajalo vse do 25. novembra 1921, ko sta ga na tej poti srečala javniška orožnika J. R. in P. H. in ga aretirala in pri njem našla pismo Franceta Ravnika, ki ga je le-ta pisal prvemu in že izgnanemu predsedniku partijske organizacije na Jesenicah Štefanu Weissu.

V tem pismu, na podlagi katerega so potem aretirali še Franceta Ravnika, je poleg prijateljskih in sodružnih pozdravov pisalo, da se vedno tarokirajo z Jurijem Jeramom in s tem seveda misli na 'tarok' in na spopade, ki so se začeli že po Vukovarskem kongresu in ki jih je Štefan Weiss prav gotovo poznal že sam, to leto (1921) pa, ko je Jurij Jeram postal tajnik strokovne kovinarske organizacije, postali še ostrejši, saj je Jeramov vpliv na strokovno organizirano delavstvo to leto začel naraščati, s tem pa tudi desničarski socialnodemokratski vpliv, česar pa seveda oblastniki izven Jesenic še niso vedeli in so zato zahtevali tudi aretacijo Jurija Jerama. Do te pa ni prišlo, saj se je za Jerama postavil jeseniški orožniški komandir Alojz S., ki je poročal, da je Jeram pozitivna osebnost, da se je odlikoval v predplebiscitnih bojih na Koroškem in da je ZAPROSIL takrat ZA ZAPOSLITEV V OROŽNIŠKI SLUŽBI, kar so mu tudi sploslovili, a je potem odklonil, ker je našel boljši zaslužek pri Kranjski industrijski družbi.

Ta izjava je za zgodovino jeseniškega delavstva prav gotovo zanimiva in ko bi delavci takrat vedeli zanj, bi bil Jeramov vpliv med delavci mnogo manjši, če bi si ga sploh lahko pridobil. Najbrž bi potem ne prišlo do njegove desetletne 'vladavine' v podružnici SMRJ na Jesenicah.

Tako so aretirali na Jesenicah samo Franca Ravnika, v Bohinju pa Franca Rozmana, a si o Rozmanu žal takrat nisem izpisal podrobnosti, ki tudi za te zapise niso najbolj nujni, in se kolikor sem takrat sploh zmozel, ker me je podilo drugo delo, osredotočil predvsem na Koširja in Ravnika in še o teh dveh samo na najnujnejše, to, kar potrebujem tudi sedaj za

osvetlitev obdobja ilegale in spoznanj takratnih jeseniških komunistov ob ustanovitvi Neodvisne delavske partije Jugosla-vije, torej za osvetlitev kasnejših dogodkov, pri katerih sta Ciril Košir in Franca Ravnika aktivno sodelovala.

Ciril Koširja in Franca Ravnika so zaprli najprej v okrajne zapore v Kranjski gori. Zanimiva je na primer policijska oznaka za Franceta Ravnika, da je 'strasten komunist', s čimer je orožniški komandir hotel opozoriti sodišče, da je Franca Ravnika neuklonljiv komunist, kar je bilo tudi res in je Ravnika to oznako z vsem svojim življenjem tudi dokazal. Tudi policijski oficijal Stepišnik je opozoril sodišče na svojo izjavo o Cirilu Koširju z dne 23. avgusta 1921, s katero je policijska ekspozitura okrajnemu sodišču v Kranjski gori javila, da je Ciril Košir nadvse sumljiv, da je ilegalno pobegnil v inozemstvo, da je imel pred tem stike s protidržavnimi elementi in da se tudi v Avstriji druži s podobnimi elementi in rovar proti kraljevini SHS.

Dne 26. novembra 1921 je preiskovalni sodnik v Kranjski gori Kalan zaslišal obtoženega Cirila Koširja in ga obdolžil, da je vodil komunistične kurirje čez Karavanke, da je dobival od vodstva KPJ v inozemstvu denar za komunistično delovanje v državi in spravljal z one strani meje v državo komunistično propagando. Košir je te obdolžitve zanikal in ni priznal ničesar kar mu je obtožnica očitala. Priznal je samo to, kar je bil znan, da je bil pred Obznano tajnik komunistične stranke na Jesenicah. Prav tako sodnik ni mogel ničesar izveči iz Franca Ravnika razen tega, da je bil v času legale zares blagajnik komunistične stranke na Jesenicah. Čeprav je sodišče, oziroma preiskovalni sodnik imel v rokah tudi dokaze o njuni dejavnosti v prvi polovici leta 1921 (ilegalni sestanki na Poljanah in drugod), sta te sestanke zanikala. Sodišče v Kranjski gori n. doseglo svojih namenov, zato pa je Deželno sodišče v Ljubljani zahtevalo, naj oba obtožena pripeljejo v zapore ljubljanskega deželnega sodišča, kar se je 1. decembra 1921 tudi zgodilo.

Preiskavo proti obtožencema sta v Ljubljani vodila sodnika Avsec in Kalan, a v svojem prizadevanju, da bi pridrla v skrivnosti komunistične ilegale na Jesenicah, nista prišla daleč kakor preiskovalni sodnik Kalan v Kranjski gori kljub temu, da so ves ta čas policijski agentje in žandarji vohali za delovanjem obtoženih na Jesenicah in Javorniku. Policijsko ravnanje v Ljubljani je zaman nadlegovalo deželno sodišče, če je odkril kaj novega in se celo jezilo na preiskovalne sodnike, da ne znajo dovolj učinkovito voditi preiskave in da bi to delo policije mnogo bolje opravila.

Obtožena je branil dr. Henrik Tuma. Sodišče ni moglo dokazati niti ene same točke obtožnice.

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

Organizacija Skupne službe

RAZISKOVALNI ODDELEK — 5. julija je imela sestanek SDS Kurner. Ugotavljajo, da bi bil finančni rezultat v prvih petih mesecih lahko boljši, če bi bila tehnološka disciplina in odgovornost za kakovost dela bolj poostrena. Vodja SDS je obrazložil razloge za izdelavo novega pravilnika o vodenju knjigovodstva v Železarni. K predlogu niso imeli pripomb.

OTK — KVALITETNA KONTROLA — 12. junija je imela sestanek SDS Gradišnik. Zaradi neustreznosti kakovosti dela v adjustaži bluminga, neustreznosti površini pločevine v valjarni 2400 ter kakovosti elektrod in vlečenega ter luščenega eklea in pa zaradi pogostih pripomb naročnikov, je direktor TKR Gabrovšek zahteval sestanek SDS.

Ugotavljajo, da kakovost površine pločevine v valjarni 2400 predstavlja problem, ki resno ovira prodajo ladijske in konstrukcijske pločevine. Rečeno je bilo, da morajo zaposleni v izdelku kakovostne kontrole še bolj vplivati na delo direktnih proizvajalcev, zasledovati tehnologijo predelave za površino občutljivih jekel. Skratka delo KK mora biti usmerjeno k predelavi kakovostnih jekel. Pozorni morajo biti povsod tam, kjer je v ospredju kvaliteta problematika.

Kontrolorji KK so kritične pripombe sprejeli in se bodo še bolj zavzeli, da bi izboljšali sedanje stanje, obenem zahtevajo, da tudi ostali odgovorni v Železarni doprinesejo svoj delež k reševanju pereče kvalitete problematike.

ENERGETSKO GOSPODARSTVO — 27. junija je imela sestanek SDS Šranc in obravnavala pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni. K predlogu pravilnika niso imeli bistvenih pripomb.

SEOP — Oddelek za študij dela in časa — 2. julija je imela sestanek SDS Črv. Strinjali so se s predlogom pravilnika o organizaciji in poslovanju knjigovodstva. Pripomb niso imeli tudi k pravilniku o varstvu pri delu. Seznajeni so bili še s sklepi desete seje delavskega sveta Skupnih služb in poslušali informacijo o regresiranju stroškov prevoza ter o izvolitvi delegatov za samoupravno interesno skupnost za železniški in uski promet ter za organe samoupravne stanovanjske skupnosti.

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

SDS Pretnar je 10. julija razpravljala o pravilniku o organizaciji in vodenju knjigovodstva in predlagala dopolnila k 38., 48. in 49. členu.

SDS Kantine s čajno kuhinjo je imela sestanek 11. julija. Seznajeni so bili s sklepi 10. seje DS OZD skupne službe in razpravljala o pravilniku o knjigovodstvu. Potrjujejo pravilnik in soglašajo s eventualnimi pripombami, ki jih bodo dali strokovni delavci, ki se ukvarjajo s tem.

SDS restavracija Kazina je 12. julija sprejela pravilnik o knjigovodstvu. Pri pregledu finančnega uspeha so ugotovili, da so zadnja dva meseca zaključili z izgubo. Za to je več objektivnih vzrokov — tudi ta, da TOZD in drugim domačim organizacijam ne zaračunavajo najemanja prostorov. Sklenili so v bodoče še racionalneje gospodariti z materialom.

SEOP

SDS oddelek za ekonomske analize in planiranje in oddelek za sisteme — sestanek je bil 10. julija. Sprejeli so pravilnik o knjigovodstvu. Strinjajo se s predlogom, da sodelujejo pri poskusni uvedbi premakljivega delovnega časa in sicer od 1. 9. 74. do 1. 3. 75. Seznajeni so bili s sklepi 10. seje DS OZD skupnih služb, z izvrševanjem planskih obvez v mesecu juniju in za prvo polletje ter z antiinflacijskimi ukrepi.

SDS oddelek za organizacijo dela se je na sestanku 11. julija soglasno strinjala, da je vodja SDS Tone Vidic.

Pri obravnavi pravilnika o knjigovodstvu so pripomnili, naj bi delavska kontrola imela kadarkoli vpogled v finančno-računovodsko poslovanje. Člani skupine so se strinjali, da gredo v poizkus s premakljivim delovnim časom.

Informirani so bili o novem načinu obračuna za OD in o finančnem rezultatu za maj in skupno za prvih pet mesecev. Glede sklepov 10. seje DS OSS žele zvedeti, kakšni ukrepi so bili podzeti, da se izboljšata dovoz in pravočasno razkladanje surovin.

OTK

Desetega julija so imeli sestanek skupaj vse SDS kemičnega laboratorija — SDS Urbanc, Pogačnik, Petrič, Benedičič in Žnidar, 11. julija pa SDS mehanska preizkuševalnica in SDS Gradišnik. Razpravljale so o pravilniku o knjigovodstvu in ga sprejele brez bistvenih pripomb.

SEKTOR NOVOGRADENJ

SDS Homovec je 11. julija razpravljala o pravilniku o knjigovodstvu in posebej obravnavala poglavje o računovodstvu osnovnih sredstev od čl. 66 do 73.

Direktor sektorja je na kratko razložil predlog koriščenja IV in AZ za leto 1974.

SEKRETARIAT

SDS Stare je 20. julija brez pripomb sprejela pravilnik o knjigovodstvu. Navzoči so bili seznanjeni z antiinflacijskim programom in o pomoči Kozjanskemu.

SDS je razpravljala tudi o predlogu regresiranja prevozov na delo in z dela in ni imela pripomb.

Člani SDS so bili seznanjeni tudi o višini osebnega dohodka za mesec junij.

SDS Frece — oddelek splošne administracije in SDS Frece — oddelek pisarniških čistilk, sta imeli sestanek 13. julija.

SDS sta potrdili poročilo vodje skupine o izvrševanju sklepov prejšnjega sestanka.

Skupini predlagata DS Železarni, da na podlagi sprejetih predlogov in pripomb sprejme pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva. SDS sta obravnavali tudi predlog splošnega vrstnega reda proslav stanovanj za leto 1974. DS Železarni bi moral konkretno sprejeti določilo, katera mesta so mišljena v Železarni kot ključna za prioriteten red proslav stanovanj.

SDS sta bili seznanjeni z izplačilom OD v juniju, ki so bili manjši kot maja. Želijo obrazložitev za obračun premij po učinku delavcev in uslužbencev za julij 1974.

SOCIALNA ZDRAVSTVENA SLUŽBA

SDS Rjazancev je 17. ulija sprejela pravilnik o knjigovodstvu in se strinjala s pomočjo Kozjanskemu.

Razpravljali so tudi o kadrovskih vprašanjih.

TOZD Hladna predelava

ŽIČARNA, ŽIČARNA I, ŽIČARNA II — Vse SDS so obravnavale proizvodne rezultate v juniju in planske naloge za mesec julij, pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva ter antiinflacijski program žičarne.

ŽIČARNA — SDS Poklukar je imela na svojem sestanku 6. julija pripombe glede izplena, ker se pri tako slabo valjani žici ne more izboljšati. SDS želi dobiti pojasnilo, kaj je s škarjami v valjarni žice, ker zadnje čase kolobarji niso odrezani. Kolobarji, ki so bili odrezani, pa so bili premalo in zato še vedno robati.

Razprava o vodenju knjigovodstva se je zaključila s pripombo, naj bi v bodoče SDS ne razpravljale o starih strokovnih zadevah kot je vodenje knjigovodstva.

SDS Dimitrov — vtičarna, se je sestala 9. julija. Plan bo dosežen, če se bodo striktno držali programa letnih dopustov za mesec julij in če ne bo prevelike bolniške odsotnosti.

Delavci so se strinjali, da gre enodnevni zaslužek za pomoč Kozjanskemu.

SDS Sušnik — 11. julija. Antiinflacijski program bo treba v celoti izvršiti po količini in asortimentu. Obvezali so se tudi, da bodo manjkajoče delavce nadomestili, če bo treba, v prostih sobotah.

Z manjšimi pripombami so bili soglasni s pomočjo za Kozjansko. Delavci so bili seznanjeni še s ponudbo tovarne ETA Kamnik.

SDS obratovodstvo žičarne — 11. julija. Plan za julij bo izvedljiv, če bodo dopusti korišteni po programu in če ne bo prišlo do večjih izpadov proizvodnje.

Antiinflacijski program je bil soglasno sprejet, s tem, da so vzeli na znanje vse obveznosti in dolžnosti, ki so predvsem kolektivnega značaja.

Govorili so tudi o okrožnici o delu na prosto soboto za pomoč Kozjanskemu. Delavci se niso strinjali s tem, da po SDS niso obravnavali te akcije in se na ta način o njej tudi samoupravno odločili, medtem, ko obravnavajo vse pravilnike, ki so morda manj aktualni.

ŽIČARNA I — SDS Tramte — navzoči so 8. julija razpravljali o že večkrat omenjenih vprašanjih. Opozorjeni so bili na rezanje koncev toplovaljane žice. Obravnavali so tudi koriščenje dopustov in bolniško odsotnost. Strinjali so se, da je treba v celoti upoštevati program dopustov.

SDS Gašperin — 9. julija. V zadnji točki dnevnega reda je bila SDS obveščena, da zmanjšajo dolžine rezanih koncev, ker žica ni več tako robata.

Razprava je tekla tudi o koriščenju letnega dopusta.

ŽIČARNA II — SDS žičarna II-1 in SDS žičarna II-2 sta se sestali 9. oz. 10. julija. Bistvenih pripomb glede dosežene proizvodnje v juniju in planu za julij, ter na pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva ter na antiinflacijski program žičarne, ni bilo.

PATENTIRNICA — SDS Guzelj — 9. julija. Delavci so imeli glede antiinflacijskega programa pripombo, da se od njih zahteva samo čimvečja proizvodnja patentirne žice, ne skrbi pa se za izboljšanje delovnih pogojev, predvsem glede prvega patentiranja na B progi.

SDS Oreški — Mnenje SDS, na sestanku 10. julija je bilo, da bo moral sleherni delavec ali vodilni odgovarjati glede akcije antiinflacijskega programa, ker bo le na ta način uspel.

SDS Resnik — 11. julija. Ko so bili seznanjeni s proizvodnimi rezultati, so pripomnili le to, da prav poleti, ko morajo najbolj priti za delo, primanjkuje delovne sile.

V obratu patentirnice bodo ob normalnih pogojih in po dosedanjih rezultatih lahko dosegli planirano količino. Potrudili se bodo izboljšati kvaliteto.

POCINKOVALNICA — SDS Janša — 8. julija. V razpravi o antiinflacijskem programu za pocinkovalnico so ugotovili, da bodo plan proizvodnje, kot je bil zahtevan v družbenem planu za leto 1974, lahko še presegli, če bo zagotovljen vložek, da ne bo prepogostih električnih zastojev ipd.

Delavci proge II sprašujejo, če bo ogrodje za valj za to progo kmalu narejeno.

SDS Kragolnik — 12. julija. Pri obravnavi antiinflacijskega programa so predlagali, kaj bi bilo treba storiti, da bi se proizvodnja izboljšala.

SDS se je strinjala s tem, da se da za Kozjansko osemurni zaslužek. Ne strinja pa se s tem, da se da poleg tega še 30 % za nočno delo in nadomestne ure.

SDS Kralj — 11. julija. — V pocinkovalnici so prepričani, da bodo proizvodni program dosegli, oz. presegli, če ne bo kakšnih nepredvidenih zastojev.

Strinjajo se z akcijo za Kozjansko, ne strinjajo pa se s tem, da niso udeleženi pri tem vsi člani kolektiva.

ŽEVLJARNA — ZAVIJALNICE — SDS Mikula. Vsi navzoči so se na svojem sestanku 9. julija strinjali z okrožnico za pomoč Kozjanskemu.

Kritično so ocenili sedanje stanje v ženskih higienskih prostorih v zavijalnici. Dogovorili so se, da se mora sleherni delavka zavedati, da so prostori novi in skupni in naj jih čuvajo kot doma. Govorili so tudi o boljšem delu — predvsem o kvaliteti embalaranja žičnikov v kartone.

ŽEVLJARNA — SDS Globočnik — obratovodstvo. SDS je razpravljala o pravilniku o knjigovodstvu in sistemu norm.

Obratovodja Labura je navzoče seznanil, da so sredstva za nabavo novih viličarjev zagotovljena in da je postopek za nabavo že v teku.

Podal je tudi izčrpno poročilo izpolnjevanja norm in nagrajevanja. V razpravi so bili delavci kritični do pomanjkanja žice in drugih pomanjkljivosti v organizaciji dela, pisanja črnih ur v obratovahlnih zastojih.

Sprejet je bil sklep, da delovne skupine pripravijo predlog najboljšega načina ureditve normnega sistema in da odpravijo pomanjkljivosti. Hkrati pa se delovne skupine obvežejo za boljše izkoriščenje delovnega časa in iskanje notranjih rezerv, v znižanju proizvodnih stroškov.

ELEKTRODNI — SDS Terseglav — oplaševalnice — rezalnice. SDS je imela na svojem sestanku 11. julija glede antiinflacijskega programa nekaj pripomb: v elektrodnih masah so večji vključki — surovina ni presejana, zato so napake na elektrodah, pomanjkanje reprodukcijskega materiala, redno in uspešno vzdrževanje ter pravočasna nabava rezervnih delov.

SDS je bila seznanjena z akcijo pomoči Kozjanskemu. Sklenili so, da je treba pregledati garderobe (ogrevanje) in v novi stavbi urediti normalno zračenje.

TOZD Talilnice

PLAVZ — 12. julija sta se sestali SDS Guzelj in SDS Egart — aglomeracije II.

Obe skupini sta razpravljali in soglašali z denarno pomočjo prizadetim občanom potresnega območja Šmarje in Sentjur.

SDS Guzelj je imela glede te akcije nekaj pripomb. Zakaj niso v to akcijo vključeni vsi člani delovnega kolektiva — procentualno po zaslužku in zakaj delajo to soboto tudi vsi ostali delavci, ki ne delajo v neposredni proizvodnji, čeprav na normalno prosto soboto proizvodnja teče tudi brez njih.

SDS je mnenja, da bo v zvezi z delovnim mestom pri tr. 54 treba čimprej nekaj ukreniti, ali pa poklicati varnostnega tehnika ali inženirja, da odloči, če so to še pogoji za zdravje varno delo.

SDS Egart se ne strinja s tem, da so samo člani kolektiva, ki delajo v sistemu 5 + 2 zajeti v solidarnostno akcijo. Vsak član naj bi prispeval osem delovnih ur ali pa določeno vsoto.

SDS je imela pripombo glede remonta v fazi II, ki je bil pomanjkljivo izveden.

Obe SDS sta z odobravanjem sprejeli priporočilo ETA Kamnik o možnosti nakupa njenih izdelkov po tovarniških cenah.

TOZD Valjarne

VALJARNA 2400 — SDS Smolej je 29. junija razpravljala o delu v prostih sobotah. Delo v takih dneh naj bi bilo plačano tako, da višina OD ne bi bremenila otroškega dodatka in da ne bi povečevala davčne osnove. Delo naj bi se plačevalo z denarjem na roko.

SDS Plemelj — je imela sestanek 9. julija. Delavci so se strinjali s pomočjo prizadetim na potresnem področju, vendar bi raje videli, da bi bila to tista dnina, ko se dela zjutraj. Zanimajo jih tudi, če morda tudi v drugih republikah tečejo kakšne akcije za pomoč prizadetim v Sloveniji, kakor se to dogaja pri nas, ko pride do katastrof drugje.

SDS Resman, ki se je sestala 12. julija, je soglašala s takojšnjo pomočjo ljudem potresnega območja.

SDS Mirtič — odprava, se je sestala 13. julija. Ugotovili so, da še zmeraj niso prejeli odgovorov na vprašanja, postavljena na sestankih 19. 4. in 23. 5. Skupina meni, da odgovorni za ta vprašanja in odgovore ne posvečajo dovolj pozornosti zapisnikom delovnih skupin.

SDS Kofler — adjustaža, je 11. julija obravnavala napake pri delu. Zaradi nevestnega dela gre material v zalogo.

Glede pomoči Kozjanskemu je bila dana pripomba, naj tisti, ki delajo 4 + 1 in ne morejo opraviti dodatne dnine, dajo en dan dopusta.

SDS Knafelj — adjustaža, je 10. julija obravnavala vprašanje neizpolnjevanja plana. Ker večkrat primanjkuje materiala, naj bo naloga SDS kvaliteta in ne število zrezanih plošč. Napake je treba čimbolj zmanjšati, pri tem pa čimveč prispevati k izboljšanju izplena. Potrebno je večje sodelovanje med delovnimi mesti.

SDS je bila seznanjena s sklepi 10. redne seje DS TOZD Valjarne in s sklepi 12. redne seje odbora za gospodarstvo pri TOZD.

SDS se je strinjala s pomočjo za Kozjansko.

SDS vodstva TOZD se je sestala 11. julija. Referentom in evidentirarjem je bilo pojasnjeno, da bodo dobili zaščitne obleke, kot je to urejeno po ostalih TOZD.

Predlagano je bilo, da bi v septembru organizirali skupni izlet delovne skupine vodstva TOZD Valjarne.

Vse SDS in vodstvo TOZD so obravnavali pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni ter ga sprejeli brez bistvenih pripomb.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

ELEKTRO VZDRŽEVANJE — Vse SDS so obravnavale in sprejele pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni.

SDS Koselj — obratovodstvo — je 26. junija spregovorila tudi o vprašanju delovne skupine obratovodstva, ki so jo prvotno sestavljali vsi delavci obrata EV. Ta delovna skupina se je reorganizirala tako, da so v njej samo delavci obratovodstva EV in vodje oddelkov. Vsi ostali delavci so bili razporejeni v del. skupine obrata EV. Sindikat EV je mnenja, naj bi se delavci, ki so po delovnih skupinah izven obratovodske, organizirali v dve novi delovni skupini in sicer ena za področje Javornik in Bela, ena pa za področje jeseniških obratov. Nadaljnjo akcijo glede tega bo vodil sindikalni odbor EV.

SDS elektro vzdrževanje Jesenice je 8. julija opozorila, da vzdrževalci, ki hodijo po prostorih proizvodnih obratov, opozarjajo, da se premalo pazi na proste prehode pri razdelilnih in pred vrati skladišč. Da ne bi prišlo do nesreče, naj pristojne službe, ta problem čimprej rešijo.

SDS Ravnikar — EV HVŽ — je 9. julija spregovorila tudi o varnosti pri delu. Opozoriti je treba obratovodstvo HVŽ, naj bodo dostopni na žerjavne proge in k razdelilnim omaram prosti ne pa zatrpni z raznimi materiali.

Montažni oddelek je opozoriti, naj zaradi varnosti takoj začne z izdelavo zaščitne drsnega voda in zaščitne na veda žerjavih polje A v patentirnici.

SDS — DES — EV je 11. julija imela pripombo na 154. člen pravilnika o knjigovodstvu. Obvestila delovnim skupinam naj bi obsegala podatke o stanju in gibanju sredstev ter o poslovanju TOZD in DO v taki obliki, da bi jih lahko razumeli.

SDS — DES I — EV — je na sestanku 12. julija razpravljala o pravilniku o knjigovodstvu.

STROJNE DELAVNICE — SDS Šilar — strugarna I in SDS Markun — strugarna II, sta 12. julija razpravljali tudi o pomoči prizadetemu Kozjanskemu. Pripravljeni so prispevati enodnevni zaslužek, imajo pa nekaj pripomb oz. vprašanj. Ali bodo tudi druge republike kaj prispevale? Enodnevni zaslužek naj prispevajo vsi člani delovnega kolektiva; denar naj dobijo tisti, katerim je namenjen.

KOVAČNICA — SDS Dovžan je 12. julija sprejela pravilnik o vodenju knjigovodstva in razpravljala o prostovoljnem delu za Kozjansko. Strinjali so se z akcijo, zanima pa jih, kako bodo v akciji sodelovali tisti, ki delajo v sistemu 4 + 1.

INŠTALACIJA — SDS Hudolin — inštalacija Jesenice in SDS Bernik — inštalacija Javornik, sta na sestanku 10. in 13. julija razpravljali o pravilniku o knjigovodstvu.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — SDS Šorl — tesarji je bila na sestanku 9. julija ponovno opozorjena na upoštevanje varnostnih predpisov in delovno disciplino. Tovariš Pogačnik je delovni skupini odgovarjal na vprašanja o priznanju beneficirane delovne dobe. Govorili so še o pogojih napredovanja delavcev, o možnosti šolanja ali obiskovanja tečajev.

SDS Bevc — kleparji je na sestanku 12. julija govorila o pomembnosti zaščitnih sredstev, o boljšem izkoriščanju delovnega časa ter o neopravičenih izostankih. Govorili so še o pogojih za napredovanje in o možnostih šolanja in dopolnilnih tečajih. Razpravljali so tudi o prostih delovnih mestih, ki v oddelku niso zasedena.

SDS Ogris — zidarji — 12. julija in SDS Zupan — GV Javornik — 13. julija, sta razpravljali o pravilniku o knjigovodstvu, o sprejemu in podpisu samoupravnih sporazumov, ki so bili že v obravnavi, pregledali so sklepe in zapisnike sej samoupravnih organov, obravnavali varnost pri delu, zasedbo delovnih mest, obvestilo o regresiranju delavcev vozačev in obvestilo o transportnih težavah.

SDS Zupan je bila mišljena, da bi DS TOZD VET na eni naslednjih sej moral upoštevati in pomagati tudi materjem DOLIKA, ki so zaposleni pri njih, pri organizaciji samostojnih razstav. SDS je bila mnenja, naj bi v solidarnostni akciji sodelovali vsi zaposleni.

PIV ENERGIJA

SDS Repe je 5. julija razpravljala o pravilniku o knjigovodstvu in premostitvi tov. Breliha iz PIV energije v strojno vzdrževanje, s čimer se SDS ne strinja. SDS je mnenja, da pri premostitvi tov. Breliha niso upoštevani interesi PIV energije.

STRUGARNA VALJEV JAVORNIK

SDS Langus je 6. julija sprejela pravilnik o vodenju knjigovodstva, bila informirana o gibanju stroškov v štirimesečnem obdobju in razpravljala o kadrovskih vprašanjih.

TRANSPORT

SDS lokomotivska delavnica, vozovna delavnica, delavnica motornih vozil in vzdrževanje prog so 12. julija razpravljale o pravilniku o knjigovodstvu in o selitvi delavcev lokomotivske in vozovne delavnice v nove delavniške in garderobne prostore.

Sklepi četrtne seje DS Slovenske železarn

V 25. številki Železarnja z dne 28. junija, smo posredovali povzetke gradiva, ki je bilo predloženo v obravnavo delegatom na 4. seji delavskega sveta Slovenskih železarn, dne 26. junija, danes pa v celoti posredujemo sklepe sprejete na tej seji.

Odobritev zapisnika 3. seje DS SZ in pregled izvrševanja sklepov.

SKLEPI:

Potrdi se zapisnik 3. seje DS SZ. Ugotovljeno je bilo, da so izvršeni sklepi pod točkami 1, 2, 5, 6, 7 dnevnega reda; sklepa pod točkami 3 in 4 dnevnega reda sta izvršena delno zaradi dolgoročnosti nalog in ostajata v izvrševanju.

Samoupravni sporazumi z organizacijami za blagovni promet

Uvodne besede je imel Koloman Vrečič. V razpravi so sodelovali Gregor Klančnik, Anton Vehovar, Miha Potočnik, Berti Brun in Koloman Vrečič.

SKLEPI:

— DS SZ soglašajo, da Slovenske železarn pristopijo k samoupravnemu sporazumu o medsebojnem sodelovanju in poslovanju Metalke — Slovenske železarn.

— Samoupravni sporazum Metalke — Slovenske železarn velja za sprejetega v predloženem besedilu ter ga podpisajo Slovenske železarn generalni direktor Gregor Klančnik.

— V poslovni odbor Metalke-Slovenske železarn se s strani Slovenskih železarn imenuje: Andrej Cetinski, Janez Bidovec in Alojz Breznikar.

Soglasje k projektu traktorjev Store — Fiat

Pred začetkom seje je železarna Store vsem prisotnim posredovala gradivo: »Projekt tovarne traktorjev Store — Fiat« z dne 24. 6. 1974. Uvodno poročilo je podal Tugomer Voga.

V razpravi so sodelovali Anton Pratkanar, Tugomer Voga, Anton Vehovar, Konrad Bezjak, Milan Pugelj, Boris Bregant, Sašo Mandelj, Gregor Klančnik, Koloman Vrečič in Peter Kunc. Na predlog predsednika DS SZ Kolomana Vrečiča je bila imenovana glede na potek razprave komisija za sklepe v sestavi: Boris Bregant, Slavko Plavnik, Peter Kunc in Anton Pratkanar. V imenu komisije je predlog sklepov predložil Boris Bregant.

O predlogu sklepov komisije so razpravljali: Tugomer Voga, Peter Kunc in Gregor Klančnik. Po zaključni razpravi so bili sprejeti naslednji

SKLEPI:

1. Delavski svet SZ na podlagi poročila železarn Store, informacije organizacije skupnih služb Slovenskih železarn, stališča vodstva Slovenskih železarn in razprave na seji daje soglasje železarni Store za njeno sodelovanje s sredstvi in kadri v investicijskem projektu tovarne traktorjev Store — Fiat. Program proizvodnje traktorjev za železarno Store predstavlja finalizacijo ulitkov kot ene osnovnih proizvodnih dejavnosti, ostalim partnerjem v Slovenskih železarnah pa odpira možnosti plasmaja proizvodov kot npr. ulitkov, veznih elementov, prešancev, itd. Da bi zaščitili obstoječe delovne organizacije, združene v Slovenskih železarnah, pred prevelikim rizikom, ki bi ga lahko povzročila tovarna traktorjev, sprejme DS SZ ob danem soglasju naslednje dopolnilne sklepe:

2. Tovarna traktorjev kot nova temeljna organizacija železarn Store mora kot prva iz vložnih deležev partnerjev v celoti pokrivati vse nastale obveznosti svoje dejavnosti.

— S posebno pogodbo mora biti urejen odnos nove temeljne organizacije do železarn Store, da bosta zavarovani premoženje in koristi obstoječih temeljnih organizacij železarn Store.

— S posebno pogodbo je treba urediti pravice in dolžnosti družabnikov, da bi tako zmanjšali obseg tveganja železarn Store.

3. V primeru, da tovarna traktorjev ne bi mogla pokrivati svojih obvez, železarna Store kot druga prevzema tveganje. Za ugotovitev sposobnosti pokrivanja takega tveganja pa mora železarna Store: — izdelati gotovinski tok, iz katerega bo razvidna ekonomska moč in sposobnost pokrivanja obveznosti železarn iz obstoječih in novih projektov — preskrbeti zadostna obratna sredstva za tovarno traktorjev in pri tem ne obremenjevati sredstev interne banke Slovenskih železarn — da ne bi bilo prelivanja sredstev, daje železarna Store zagotovilo, da v naslednjih petih letih iz interne banke Slovenskih železarn ne bo proporcionalno koristila več sredstev, kot zneso njen delež v celotnem dohodku Slovenskih železarn.

4. V primeru, da tudi s sodelovanjem železarn Store ne bi bile pokrite vse obveznosti tovarne traktorjev, prevzamejo Slovenske železarn solidarno tveganje, vendar pa morajo za tako tveganje biti temeljne organizacije Slovenskih železarn obveščene vnaprej in dati posebno soglasje.

Pristop k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju

Po uvodnem poročilu Gregorja Klančnika, je delavski svet sprejel naslednja

SKLEPA:

1. DS SZ soglašajo, da Slovenske železarn pristopijo k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju.

2. Vplača se prvi vlagateljski delež v višini 450.000 din v rokih, kot to predvideva samoupravni sporazum.

Imenovanje namestnika generalnega direktorja SZ in vodilnih delavcev skupnih služb SZ

Uvodno poročilo je podal Gregor Klančnik. Stališče sveta ZK SZ in ZS SZ je obrazložil Franc Kobentar. Po obeh poročilih so na seji sprejeli naslednja

SKLEPA:

1. Za namestnika generalnega direktorja SZ se imenuje glavni direktor železarn Jesenice Peter Kunc.

2. Na razpisana delovna mesta vodilnih delavcev v skupnih službah Slovenskih železarn Ljubljana se imenujejo:

- za direktorja metalurške dejavnosti Milan Marolt
- za direktorja finalizacije Ivan Zupan
- za direktorja financ Andrej Cetinski
- za direktorja tržišča in tržnih raziskav Peter Kosec
- za sekretarja Miha Potočnik.

Informacija o pristopu delovnih organizacij SZ k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi interesne skupnosti za železniški in luški promet

Uvodno informacijo je podal Gregor Klančnik, za tem pa so sprejeli

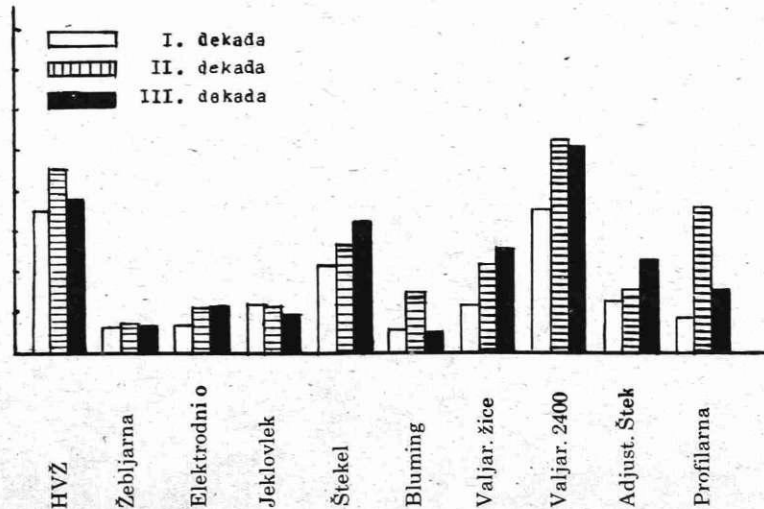
SKLEPI:

DS SZ sprejema informacijo o pristopu delovnih organizacij SZ k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi interesne skupnosti za železniški in luški promet na znanje.

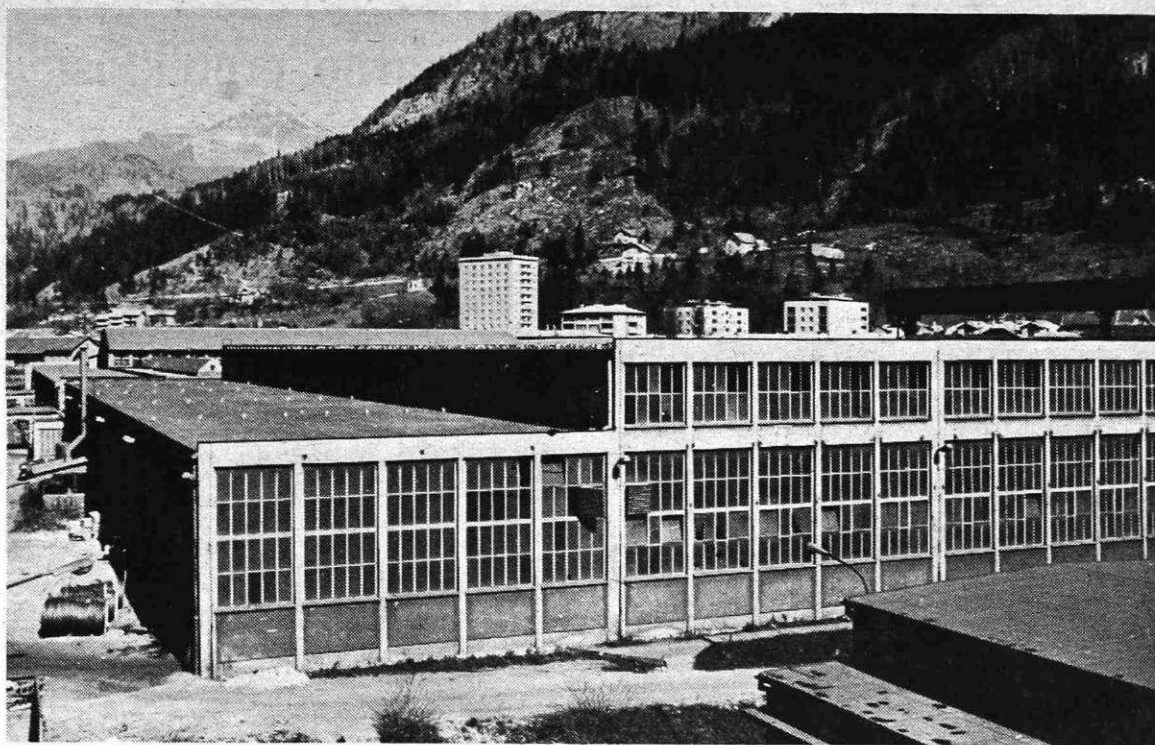
Na seji so prejeli tudi kratko obrazloženo informacijo o predstavnosti SZ v Beogradu, ki je dobilo dve sobi v ulici Obiljež venac 4/III v najožjem središču Beograda.

Delegatom vsake TOZD oz. OZD SZ ter glavnim direktorjem je bilo pred pričetkom seje razdeljeno gradivo Odločitev o izgradnji skupnega počitniškega doma Slovenskih železarn v Baški. Na osnovi tega gradiva naj bi se posamezne delovne organizacije SZ ob soglasju vseh TOZD odločile, da bodo sodelovale pri financiranju izgradnje skupnega počitniškega doma SZ na lokaciji Zorak v Baški na otoku Krku, z navedbo števila ležišč za vsako delovno organizacijo. Rok za izjavo je do 1. 9. 1974.

PREGLAD ENAKOMERNOSTI ODPRAVE — JUNIJ

Odprava končnih izdelkov je bila v juniju v primerjavi med posameznimi dekadami zelo enakomerna v HVZ, željalni, elektro, jeklovski, bluminski, valjarski, valjarski 2400 in profilarski.

Premakljivi delovni čas

Razvoj delovnega časa v zadnjih desetletjih je potekal z vrtočljivo naglico, saj se je skrajšal z 12- in večurnega delavnika na sedemurni delavnik. Povečalo se je število prostih dni v tednu, podaljšali so se tudi redni dopusti, ki pripadajo delavcem. Vsa ta humanizacija dela, katera je zajela svet po II. svetovni vojni že kot neke vrste gibanja za človeške pravice, je pripeljala tudi do neke »nove« vrste delovnega časa, to je premakljivi delovni čas (PDC).

PDC so pričeli raziskovati in poizkusno uvajati v letih 1963—1967 v nemški tovarni Bölow. Tovarna je takrat imela okrog 3000 zaposlenih. V zadnjih šestih letih se je PDC v ZR Nemčiji zelo razširil, tako da dela po tem sistemu po sedanjih ocenah približno 8000 podjetij z okrog 2.000.000 zaposlenimi. Na ta sistem so v ZR Nemčiji med drugim prešla tudi velika kovinsko-predelovalna podjetja in železarn kot so: Voest, Bochum — Eisenhütte, Stahl-Aufzüge, BMW, Singer, Linde AEG v elektro industriji, na Švedskem pa ESAB in druga.

Od naših podjetij so PDC uvedla že podjetja Commerce Ljubljana, Inštitut Jožef Stefan, Ljubljana pa ga že v Iskri, Tomosu, Cimoss, Crveni zastavi, itd.

Večina delavcev v našem podjetju verjetno ve iz drugih virov o tem, da mnoga podjetja v deželah Zahodne Evrope in v ZDA uporabljajo premakljivi delovni čas. Prav gotovo pa jim niso znane podrobnosti o tem delavniku, bodisi zato, ker se zanje niso zanimali ali ker niso imeli na razpolago potrebnih informacij. Nekateri naši časopisi so doslej že objavili informacijo o uvajanju tega delovnega časa v podjetjih Zahodne Evrope pa tudi o poskusih v nekaterih naših podjetjih. Na žalost so bile te informacije precej nepopolne, nestrokovne in so zato namesto informiranja povzročale dezinformiranje. Najbolj značilen primer takega dezinformiranja je bila vest v Delu o namenih Crvene zastave, da uvede elastični delavnik, pri katerem bo menda delavec lahko prišel na delo, kadar se mu bo to zdelo najbolj primerno. Seveda take informacije pri resnih bralcih vzbudijo nezaupanje in odpor do premakljivega delovnega časa.

SPLOŠNI POGOJI

Vse dejavnosti niso enako primerne za uvedbo PDC. Osnovni po-

goj za uvedbo tega delavnika je, da so delavci na delovnih mestih pri izvajanju nalog vsaj v neki meri samostojni, to je neodvisni od drugih delovnih mest. Imeti morajo določeno možnost samostojnosti. Stopnjo samostojnosti posameznega delovnega mesta lahko ugotovimo le s podrobno analizo povezav med delovnimi mesti in ne samo s pavšalno presojo in vnaprej postavljenimi stališči. Čeprav lahko za nekatera delovna mesta brez podrobne presoje in brez posebnega tveganja trdimo, da je za njih možno uvesti PDC, za druge pa, da to sploh ni mogoče (npr. na tekočih trakovih) pa nas ravno najnovejša raziskava na delovnih mestih, kjer po našem občutku ni mogoče uvesti tega delavnika, opozarjajo, da so take površne ugotovitve o primernosti delovnih mest preveč tvegane. Podrobnejša analiza medsebojne odvisnosti in povezav med delovnimi mesti, za katere že po svoji naravi trdimo, da so v nenehni medsebojni povezavi, kažejo, da je možno te povezave osredotočiti na določeno manjše število ciklov in s tem ustvariti pogoje za uvedbo PDC, čeprav v enostavnejši obliki.

PROUČEVANJE MEDSEBOJNIH POVEZAV

Vsako delovno mesto je preko osnov za delo ali samega predmeta ter preko oddanih informacij in predmetov dela povezano z drugimi delovnimi mesti. Namen proučevanja torej ni razglabljanje o tem ali te povezave obstajajo ali ne, temveč predvsem ugotoviti, v kolikor so te povezave neobhodne, da bi se lahko delovni proces nemoteno odvijal. Z analizo moramo predvsem ugotoviti, v kakšnih časovnih intervalih se morajo te povezave obnavljati ali vzpostaviti in če ni morda možno z večjo intenzivnostjo zmanjšati število teh povezav.

Ce proučujemo delo prodajnega referenta v podjetju, ugotovimo, da je to delovno mesto glede na tehnologijo dela povezano z zunanji in notranji partnerji. Zunanji partnerji so kupci, notranji pa korespondenti, evidentirarji in skladiščniki. Na podlagi analize bomo ugotovili, da so te povezave zelo pogoste in v precejšnji meri neodvisne od prodajnega referenta. Taki delovni pogoji prav gotovo niso najbolj primerni za uvedbo PDC, vprašanje pa je seveda, če jih ni mogoče spremeniti brez škode za obseg in kakovost dela.

Delo referentov lahko organiziramo tako, da zgostimo njihove stike z zunanji in notranji partnerji na del delovnega časa. Kakšen del delovnega časa bo za to potreben, je možno ugotoviti z analizo konkretnih prilik, vendar po našem mnenju ne bi smel biti daljši od 80 % dnevnega delovnega časa. Preostali del delovnega časa referenta je potreben za ažuriranje njihove evidence, za priprave na razgovore, za sestavljanje poročil, problematike itd. Ker te naloge opravljajo mimo grede med dvema telefonskima razgovoroma ali obiskoma stranke, je temu primerna tudi kvaliteta dela in ažurnost. Določanje nekakšnih uradnih ur za stike s poslovnimi partnerji ni v tem primeru znak birokracije, temveč organizacije dela, ki ne bo racionalizirala poslo-

vanje samo v našem podjetju, temveč bo vplivala tudi na organizacijo dela pri partnerjih.

Drugačne delovne povezave in odvisnosti pa se pojavljajo na delovnih mestih, ki morajo biti na razpolago ves delovni čas. To so delovna mesta telefonistov, vzdrževalcev, skladiščnikov, tajnic, kurirjev, itd. Za ta delovna mesta se nam zdi, da morajo biti njihove zmogljivosti na voljo ves delovni čas, ker bi sicer prišlo do motenj in zastojev. Toda če analiziramo, kakšna je intenzivnost povpraševanja do njihovih zmogljivosti v posameznem delu delovnega časa, bomo ugotovili precejšnje razlike. Z daljšim opazovanjem bomo tudi dognali, da obstajajo glede povpraševanja po teh zmogljivostih neke zakonitosti, ki jih lahko uporabimo kot izhodišče za spremenjeno organizacijo njihovega dela. Na podlagi podatkov, ki smo jih dobili s proučevanjem organiziramo delo tako, da bo njihova zmogljivost prilagojena povprečnemu povpraševanju ali potrebam. To prilagajanje pa seveda zahteva, da prihajajo ti delavci na delo ob različnem času. To pa ni nič drugega kot posebna oblika PDC.

SEDANJE NEFORMALNE OBLIKE PREMAKLJIVEGA DELOVNEGA ČASA

Najboljši dokazi za tiste, ki nasprotujejo uvedbi premakljivega delovnega časa, ter za tiste, ki menijo, da za to ni pogojev, so sedanje neformalne oblike PDC. Verjetno je zelo malo delovnih organizacij, ki ne bi uporabljale neke oblike PDC za nekatera delovna mesta. Tudi v najbolj togo organiziranih delovnih organizacijah — industrijskih podjetjih, kjer je ta togost pogojena s tehnologijo dela, obstajajo delovna mesta, ki imajo svoj specifični tehnološki cikel. Povsem logično se nam zdi, da imajo npr. kurjači, šoferji, čuvaji, gostinski delavci, ki delajo v podjetju, drugačen delovni čas kot ostali delavci v podjetju. Neobčutljivi smo postali na nekatere kronične zamudnike, ki si na ta način krojijo svoj lastni premakljivi delovni čas, ne da bi izgubljene ure nadomestili.

V storitvenih organizacijah je PDC nujna oblika prilagajanja zmogljivosti in povpraševanja. Nesmiselno bi namreč bilo, da bi v gostinskih podjetjih in v trgovinah na drobno delali s polno zmogljivostjo tudi v tistih delih dneva, ko je povpraševanje po storitvah neznačajno. Zato se v teh primerih število na delu prisotnih delavcev povečuje skladno s povpraševanjem po njihovih storitvah. Podobna situacija je tudi v prometu, kjer se nove prevozne zmogljivosti vključujejo v obratovanje skladno s povečanjem števila potnikov. V teh delovnih organizacijah imajo torej obratni pojav in sicer, da večina delavcev dela v PDC, manjšina pa ima stalni delovni čas z istim prihodom in odhodom.

Cetudi s tem naštevanjem niso izčrpane vse doslej uveljavljene oblike dela, ki so podobne PDC, pa menimo, da prav ti primeri kažejo na to, da so podani pogoji tudi za formalno uvedbo PDC. Če smo se doslej zadovoljili s tem, da ne velja za vse delavce enega podjetja isti režim dela, nas tudi ne sme skrbeti morebitna reakcija, če bi želeli uvesti diferencirano obliko PDC. Pod to obliko delovnega časa pojmujejo primer, ko delavcev dela po PDC, preostali delavci pa delajo po fiksnem oziroma sedanjem načinu dela.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Spomini na našo revolucionarno preteklost

Ivan Jan

1

Napad na Jugoslavijo v aprilu 1941

V prihodnjih mesecih bomo v tej rubriki objavili nekaj prispevkov o dogodkih v narodnoosvobodilni borbi iz spominov pisatelja, zgodovinarja in publicista Ivana JANA. Avtor je doma z Bleda, nekaj časa pa je delal tudi v naši železarni. Bralci se ga bodo gotovo spominjali, saj je 18 let na ljubljanskem radiu vodil oddajo Še pomnite tovariši, pa tudi po njegovih knjigah, ki jih je doslej izdal. Prepričani smo, da bodo bralci radi prebirali njegove spomine.

Isti dan, to je 27. marca, ko so se jugoslovanske množice, zlasti beograjske, dvignile proti pristopanju Jugoslavije k silam fašistične osi in svojo pripravljenost izrekle z gesli »bolje rat nego pakt« in »bolje grob nego roba«, je tudi skupina oficirjev z generalom Simovićem vrgla vlado, ki je ta pakt podpisala, ter vzpostavila svojo, hkrati pa ustoličila kralja Petra II. Toda ta skupina je izkoristila varovanje družbenega reda v Jugoslaviji.

Sporočila o teh dogodkih so tako razkurila Hitlerja, da je še isti dan na sestanku svojega vrhovnega poveljstva ves dihal sporočila, da bodo Jugoslavijo uničili takoj! Ta načrt je imenoval operacija »Kaze«. Pri vsej razjarjenosti pa Hitler s svojimi sodelavci ni pozabil tudi na druge priprave. Napad na Jugoslavijo, ki je bila že pripravljena, da na miren način pade v naročje nacistov, je bilo treba pred svetom vendarle nekako opravičiti. Zaradi čim večjega in hitrejšega uspeha, je Gobelsova propaganda začela širiti vesti, kako v Jugoslaviji preganjajo nemške narodne manjšine, predstavnike rajha in podobno. Zato so nemški in mednarodni javnosti na vsak način hoteli natvesti, da je vojna proti Jugoslaviji nujnost.

Nemška in italijanska propaganda z njihovimi zavezniki vred je tedaj storila vse, da bi napad na Jugoslavijo prikazala le kot nastop proti »srbski vladi, ki je v službi Anglije«, ne pa kot agresijo proti jugoslovanskim narodom. Le tem so se kazali celo kot prijatelji posebno še hrvatskega in makedonskega ljudstva, in se maskirali z »osvobodilstvom«. Pri tem so seveda netili in izkoriščali ne le socialna, temveč tudi nacionalna nasprotja. Hitlerjevska Nemčija je poleg tega in brez prikrivanja nastopila tedaj tudi kot maščevalec nekdanjega neuspešnega germanskega prodiranja v prvi svetovni vojni.

Skratka vsa ta silovita propaganda, razkrajalna dejavnost, vojaške grožnje in pritiski, zamaskirani na različne načine je bila samo ponovljena igra, ki so jo nacisti že večkrat uporabili pri osvajanju cele vrste držav. Vendar so bile tedaj poglavne vojaške priprave. Hkrati »direktivo št. 25«, ki je vsebovala povelje nemškim silam za napad na

Jugoslavijo, je o tem obvestil in pozval v sočasen napad tudi Italijo, Madžarsko in Bolgarijo. Hitler jim je za sodelovanje obljubil obsežna jugoslovanska ozemlja, Romunija in Bolgarija pa naj bi medtem varovali meje proti Sovjetski zvezi in njeni morebitni intervenciji. Ker pa so bile za napad na Jugoslavijo predvidene občutne vojaške sile, jih je bilo treba vzeti pri tistih enotah, ki so bile že pripravljene za načrt »Barbarossa« — to je za napad na Sovjetsko zvezo. Izzvan z marčnimi dogodki v Jugoslaviji, je diktatorski furer zagrešil veliko strateško napako, kajti že tedaj je napad na Sovjetsko zvezo odgodil najprej za štiri, kmalu za tem pa za pet tednov. O usodnosti tega na videz kratkega in nepomembnega obdobja in dogajanja, nekaj besed pri koncu.

Predvidene okupatorske sile so bile za zavzetje in razkosanje Jugoslavije več kot občutne. Nemci, Italijani in Madžari so za a bliskoviti »podvig« pripravili in določili kar 51 divizij. Nemških je bilo 24, italijanskih 22 in madžarskih 5. Poleg teh so pripravili še nekaj manjših enot, 5 divizij pa je bilo v rezervi. Vse te, posebno nemške enote, so bile seveda sodobno opremljene. Zaradi dotedanjih izkušenj pri bojevanju in zavzemanju številnih držav, so bile te divizije še toliko udarnejše in nevarne.

Kako in s kakšnimi silami ter razpoloženjem se je na ta neizogiben napad pripravljala Jugoslavija, oziroma jugoslovanska vojska? Predvsem ni bila pripravljena na resen spopad in ni bila sodobno opremljena. Zlasti je primanjkovalo sodobnih tankov, letal in ostale tehnike. Tako je bil prevoz vezan predvsem še na konjsko in celo volovsko vprego. Vojska ni bila niti zadosti zgodaj niti dosti obsežno mobilizirana, še manj pa pravilno razporejena. Ob sabotaži in delovanju pete kolone, ki je na vseh občutljivih položajih imela svoje ljudi, je bilo poleg vsega tudi vse, kar je bilo storjenega, neučinkovito. In to kljub pripravljenosti ljudstva, vojakov in večjega dela nižjih voditeljev. In namesto, da bi nova vlada generala Simovića naglo in javno izvajala splošno mobilizacijo, si je na uvo moč prizadevala, da ne bi ka-

korkoli izzivala Nemčije in Italije. Bolj kakor obramba, jo je zanimalo preprečevanje širjenja nezadovoljstva znotraj dežele. Zato je tudi amnestirala politične kaznjence in razpustila koncentracijska taborišča.

Zaradi tako kapitulantske politike je šele nekaj dni pred napadom na Jugoslavijo začela z mobilizacijo, ki pa je, poleg zakasnelosti, potekala zelo počasi in skrivno. Po načrtu, kakršnega so pripravili v generalštabu, bi mobilizirali okoli 1.200.000 mož, poleg njih pa še pol milijona vojakov za rezervne enote. To naj bi bilo razporejeno v 31 divizij: 24 pehotnih in 3 konjeniške. Poleg teh divizij je bilo predvidenih še 18 združenih odredov ter 16 zalednih polkov. Resno in zadosti zgodaj pripravljene vojaške enote bi pomenile za prostor, kakršen je bila Jugoslavija, občutno vojaško silo, na kar je Hitler pri svojem načrtovanju kljub vsemu tudi računal.

Tako je bila ob napadu na Jugoslavijo, 6. aprila zjutraj, mobilizacija šele v prvem stadiju. Od predvidenih enot je bilo tedaj na koncentracijskih področjih šele 11 nepopolnih divizij. Če k temu dodamo še dejstvo, da je jugoslovanska vojska privzela zastarelo doktrino — to je kordonsko obrambo vseh meja —, da je bilo njeno vodstvo politično nezanesljivo in malodušno, nam je vse dosti jasneje. Čeravno je potem 5. aprila ponoči jugoslovanska vlada podpisala pakt o prijateljstvu in nenapadanju s Sovjetsko zvezo, to zaradi razmer znotraj države ni nič zaleglo.

Brez vojne napovedi se je maščevalni napad na Jugoslavijo začel v nedeljo zjutraj, 6. aprila, in sicer z letalskim napadom na Beograd in vzporednim prodiranjem fašističnih divizij s tremi koncentričnimi udarci. Nemški letalci so obisipali Beograd s 500 bombarderji, ki jih je spremljalo okoli 250 lovcev. V tem smrtnem pustošenju je izgubilo življenje čez 10.000 Beograđanov, med njimi tudi veliko otrok. Padali niso samo od bomb in pod ruševinami, temveč tudi od letalskih strojin, ki so obstreljevale bežeče ljudi po cestah. Kljub pripravljenosti jugoslovanski piloti niso mogli nuditi nobenega pravega odpora.

Hkrati s tem so nemški letalci napadli tudi druga vojaška letališča, italijanski pa so bombardirali dalmatinska mesta. Pri vsem tem je Hitler svoje vojake bodril in jih opozarjal, naj bodo pogumni tako, kakor so bile pogumne tiste nemške divizije, ki so se prav na teh tleh tolkle že v prvi svetovni vojni.

(Nadaljevanje prihodnjič!)

On pa se samo smeje.
Ali pa sprašuje: — Si bila doli?
— Doli, ja!
— Petrolej imajo?
— Samo po liter ga dajejo.
— Pa kvasa, je kaj?
— Je, odgovarja ženska. Dolgčas jim je po tebi.
— Ja? se čudi.
— Tistega sem srečala, ki vse ve.
— Aja, Goloba! Ima še elastiko namesto ust?
— Ja, ja, se smeje baba. Rekel mi je, da ti bodo limuzino kupili.
Zakaj, ga vprašam. Zato, je rekel, ker je po tistem hudourniku pre-povedano peš.

Tri mesece je šlo tako. Glas gor, glas dol. Potlej je bilo pa kar naenkrat vse tiho, nobenih listkov več od nikoder.

— Pa je mir! je suvala žena s komolci nad čebrom.
— Mir! je rekel še sam.
Nekega večera pa, ko sta že vsak zase prebirala take in drugačne misli, se mu je zazdelo, da je na vratih šupe ponekod preveč teme, ponekod pa premalo. In ko da se giblje, tema. Poslušaj. Mora kaj škrtiniti, če so ljudje. Tam okoli je vse suho. Toda nič. Niti trava se ne premakne. Le tisti kosi teme tam na vratih se gnetejo pa spet redčijo.

Pove ženi, kaj vidi. Vendar se ne zgane, samo poslušaj.
— Koprive sliši! mu reče žena.
Koprive, si misli. Boš že še videla koprive nocoj! In ne neha vrtati proti šupi.

Seveda so! ga spreleti! So! Vojaki.
Kar samo od sebe se mu je začelo odmotavati zakaj. Sum je vrgel nase, da skriva brata.

Ni ga bilo v dolino, in tam so rekli: to bo.
Zdaj, zdaj je bilo vse tako jasno, da le kaj. Dol bi moral hoditi ...

Tišina se vzpne. Še, še raste. Pod brado udarjajo žile, kot bi ga molzle.

Na šipi noht!
Noge trde od strahu kot oreh. Po ustih odmeva.
Prsti!

Ča-kaj, se oddihava in sliši ženo, kako vleče strah skozi zobe.
— Kdo je? se mu zbude moči in že ga oblije neka čudna toplota po nogah.

Tišina.
Potem pa: — Jaz sem, Žan! reče nekdo, ko da si gleda pri govorjenju pod noge. A glas je daleč, tam pri drveh nekje.

Debevc je ovil mraz, da je zašklepetal z zobmi.
— Ti? je prezeblo odvrnil.

— Jaz, ja! mu je odgovoril oni zunaj. A zdaj, ko da stoji in gleda naravnost vanj. Kaj pa je?

— Žan, Žan! je šepetala žena, oprijemaje se posteljne končnice.
— Tona je.

— Pa bi sem prišel, Tona! je smehljal se rekel Debevc skozi okno.

— Ja?
Nobenih korakov. Še tisto v oknu je izginilo, kar naj bi bil človek.

— Kaj pa delajo? je šepetala žena in pritiskala usta ob končnico.

Debevc se je malce sklonil, da bi ujel kako senco, v tistem pa se je nekdo z vso težo naslonil na okensko polico.

— No, kaj je, kaj! je rekel v Debevc. — Kaj bi rad?
Debevc se je nagnosko umaknil, ni videl, ali se je ali se ni stegnila proti njemu tudi roka.

Zagledal je v oknu ramena, glavo. Gledal je v človeka in mu iz previdnosti nastavljal samo del obraza. Ko da je že eno dobil, zdaj bo pa še drugo.

Glava v oknu je zagrečala in človek je pljunil daleč nazaj, da se je slišalo, kako je nekaj zadel. Potem si je glasno potegnil nos in obmiroval.

— Kaj pa hočete? se je oglasila žena. Čas je, da se spi!
— A, tam si! se je nagnil v sobo. Spala bi, glej no!

— Kaj pa naj bi delala opolnoči? je potegnila odejo do ust.
— Pokrivala svaka, če se je razbrcal! je rekel oni v oknu.

— Kakšnega svaka? se je dušila z odejo.
— Kmalu ti ga bom pokazal, kmalu! je zadišalo od okna po vinu. Še nekaj minutk.

— Ja, res! Brata pa takšnega! Ti!
— Ja.
— Zakaj te pa ni več na KLO?

IZIDOR TROJAR

2 AFRIKA OKOLI KILIMANDŽARA

Letalo se je začelo nagibati. Zapo-dimo se v debele oblake. Kakšen občutek imaš, kot da se bomo zale-teli v oblake. Pod nami je zelena pla-nota, sveža kakor da jo je pravkar opral dež. Preleteli smo predel gore Kenija, njene globoke in neprehodne gozdove. Počasi se spuščamo. V ušesih zvoni in pritiska. Na zeleni visoki planoti prve farme, široko, dobro obdelani kosi zemlje raznih oblik. In naposled mesto — široko, razprostrto na ravnici — visoki planoti, ki se razteza od obzorja do obzorja.

Smo že nad letališko stezo. Skozi okno vidimo ob letalski stezi veliko majhnih radarskih anten, ki skrbijo za naš varen pristane. Letalo se dotakne matere zemlje. Vsi v letalu zaploskamo. Zapeljemo se pred letališko poslopje, kjer je mnogo letal raznih letalskih dežel. Od letala do letališkega poslopja nas prepeljejo z avtobusom, čeprav je samo 200 m razdalje. Letališče je zelo veliko, dano v uporabo novembra 1971. Letališka steza je kar pet kilometrov dolga, asfaltirana, gladka. Slovenci smo ponosni na naš Brnik, a moramo povedati, da je Brnik v primerjavi z nairobijskim letališčem prava muha proti slonu.

Po malo daljšem oprasku z vstopnimi listinami na letališču, se odpe-ljemo v mesto. Vozijo nas črni šoferji, kako se nam zdi čudno. Pač prvi stik z Afriko.

Pravijo, da je Nairobi eno najlepših afriških mest. Njegove glavne ulice so široke avenije s cvetnimi otoki in sredi in ob straneh. Ob naj-

važnejših ulicah stoji veliko večna-dstropnih zgradb, zidanih z izrednim okusom in domiselnostjo arhitektov. Tu stojijo palače velikih družb, bank in ministerstev. Za temi stavbami ne zaostajajo stanovanjske hiše in mnogo cerkva, sezidanih v bližnji preteklosti. Promet se odvija po levi strani. Čeprav lepo in hitro, se nam zdi to nenavadno in kar mislimo na prometno nesrečo. Moram povedati, da tudi kasneje v vsej Keniji nismo videli nobene nesreče. Promet je v mestu zelo gost. Zeber — prehodov za pešce ne poznajo, zato si pešci iščejo pot med reko vozil. Da je taka pot nevarna si lahko mislite, posebno za nas, ki smo vajeni vožnje po desni. Poleg Afričanov vidimo tudi zelo veliko Indijcev. Vse to sicer na prvi pogled preseneča, postane pa razumljivo, ko človek malo več zve o začetkih glavnega mesta Kenije.

V osemdesetih letih preteklega stoletja, ko so Angleži sklenili z že-lezniško progo zvezati pristanišče Mobaso in Viktorijino jezero, je bila na kraju, kjer zdaj stoji Nairobi, prostrana planjava, katere glavni prebivalci so bili levi. V tistih časih domača delovna sila ni zadovoljevala Britancev, pa so pripeljali več tisoč delavcev iz Indije. Graditev je trajala več let in ob njej so rasla majhna naselja. Iz razbeljenih nižav ob obali se je praga po malem vzpe-njala proti visoki planoti s povprečno nadmorsko višino več kot tisoč metrov. Podnebje je bilo tu veliko ugodnejše in delavci niso posebno hiteli naprej. Postavili so veliko lesenih barak. Tukaj se je začela praga spuščati tristo metrov navzdol. Posebni napori za zgraditev tega odseka proge so zahtevali trdno bazo in zato so okrepili zadnji za-časni tabor. Poleg njega je tekla

bister potok. Nai-robi pomeni v je-ziku Kikujev bistra voda.

Zaradi odličnih zemljepisnih in podnebnih razmer mnogi ljudje niso več hoteli zapustiti naselja in kar druga ob drugi so rastle stavbe. Leta 1902 je živelo v Nairobiju 300 belcev, 1200 Indijcev in 4000 Afričanov.

Nekdanji borci NOV s svojimi prapori na šestem zboru gorenjskih aktivstov, 4. julija na Poljanah

Program dela izvršnega sveta obč. skupščine

Na šesti seji izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, ki je bila v petek, 12. julija, so največ časa posvetili razpravi o programu dela izvršnega sveta. Program je sestavljen iz dveh delov. Prvi določa na splošno zadolžitve izvršnega sveta in naloge, ki naj bi jih opravil v letošnjem letu oziroma nekaj tudi v daljšem obdobju. V drugem delu pa so konkretno navedene naloge, kdo naj bi jih od upravnih organov izvršil in v kakšnem času.

Kot je bilo rečeno na seji, program nudi realne možnosti, da se opredelijo tudi naloge ostalim tako skupščine občine kot tudi družbenopolitičnih organizacij, saj je nujno, da le-te postanejo ustvarjalke politike, ne pa operativke. Pozitivno je tudi to, da je izvršni svet pripravil svoj

Občani Podmežaklje zamenjajo novo trgovino

Jesenice z okolico so se v pogledu preskrbe potrošnikov s špecerijo in ostalimi življenjskimi potrebščinami v zadnjih letih močno približale potrošnikom. Tako so v samem mestu pa tudi ostalih naselij trgovska podjetja zgradila lične in sodobne trgovske lokale, mnoga pa preuredili. Edina izjema v tem pogledu ostaja naselje Podmežaklja s svojimi 2200 stanovanci. To, eno najstarejših železarskih naselij v jeseniški občini, ima le dve trgovini, mesnico in gostilno. To je vzrok, da občani na tem območju že več kot desetletje postavljajo zahtevo, naj se zgradi ustrezna in sodobna trgovina z mesnico in gostinskimi lokalom v samem centru terena. Utemeljitev in vzrokov za to je več.

Najbolj pereča pa tudi kritična je, da morajo vsi potrošniki do trgovine, mesnice ali gostilne prečkati Hermanov most. Pri tako gostem, posebno tovrnem prometu, je ta prehod posebno za stare ljudi in otroke, posebno v konicah, življenjsko nevaren. Drugi je v tem, da tako trgovina še posebno pa mesnica, že dolgo ne ustrežata več higienskim zahtevam. Isto velja tudi za gostilno. Sicer so trgovino nekoliko adaptirali, vendar še zdaleč ne ustreza potrebam terena.

Iz teh razlogov je že nekdanja skupnost Podmežaklja leta 1961 poslala na občinski ljudski odbor Jesenice, oddelku za gospodarstvo vlogo s predlogom, da je treba dobiti za nove trgovske lokale na desnem bregu Save ustrezno lokacijo. Prepis te vloge je bil posredovan tudi upravi trgovskega podjetja Delikatessa, ki ima svoji trgovini na Prešernovi 36 in Cesti 1. maja 52. Zahtevo po realizaciji tega so občani postavljali skoraj vsako leto na zborih občanov in volivcev, kakor tudi na sejah sveta KS in letnih skupščinah SZDL Podmežaklja.

Naj navedemo samo nekaj sklepov iz razprav o tem vprašanju: — Izredna konferenca krajevne organizacije SZDL Podmežaklja je 7. 2. 1962 sprejela sklep, da je za naselje Podmežaklja treba čim prej urediti sodobno trgovino. Ista zahteva je bila ponovljena na zboru volivcev 8. 1. 1963.

— Izredna konferenca krajevne organizacije SZDL s predstavniki krajevne skupnosti Podmežaklja je dne 14. 1. 1965 ugotovila naslednje: a) Adaptacija trgovskega lokala pri Trevenu ne pride v poštev;

b) če ne bo večjih rušenj blokov Podmežakljo (zaradi nove magistrale), se lokal na Cesti 1. maja 52 adaptira;

c) če bo prišlo do rušenja blokov Podmežakljo se lokal pod točko b) ne adaptira pač pa zgradi nov trgovski lokal v trikotu Ilirske in ulice Franca Jerale;

d) v tej smeri je voditi razgovore tudi z občino Jesenice.

— Zbor volivcev je dne 24. 1. 1970 med drugim sprejel tudi sklep, da je v centru terena treba urediti trgovino, mogoče več podjetij skupaj, v stavbi naj bi bila trgovina s špecerijo in zelenjavo, mesnico in malim bifejem. Dobiti je potrebno podjetje, ki bo to financiralo.

— Na seji sveta KS Podmežaklja, dne 5. junija 1972 je bil sprejet sklep, da člani sveta opravijo ogled trgovskih lokalov Delikatessa glede na gradnjo novega trgovskega lokala za teren Podmežaklja. Isti organ, je 26. junija 1972 sklenil, da je novo trgovino treba zgraditi v centru terena, poleg stavbe KS. Isto je bilo ponovljeno na seji 15. 5. 1973, namreč, da je za trgovski lokal najprimernejša lokacija v trikotu Ilirske in ulice Franca Jerale. Na seji 23. julija 1973 je svet KS ponovil isto zahtevo;

— S seje sveta KS Podmežaklja, dne 17. sept. 1973 je bilo posredovano stališče stanovanjskemu podjetju Jesenice in trgovskemu podjetju Zarja-Delikatesa, da svet ne soglaša s predvideno adaptacijo. Obenem pa je svet ponovil svojo zahtevo po lokaciji za novo trgovino.

Trgovsko podjetje Delikatessa se je za realizacijo te zahteve potrošnikov in družbenopolitičnih organizacij vsa leta izmikala z izgovorom, da ni za to potrebnih denarnih sredstev, kljub temu, da je po izjavi predstavnikov tega podjetja ravno ta trgovina najbolj donosen trgovski obrat tega podjetja. V tej zvezi so bili s podjetjem razni razgovori, na katerih so bile izrečene obljube za novogradnjo in celo opravljeni ogledi nekaterih novih lokalov. V planu gradenj go-

spodarskih objektov je to podjetje celo namenilo 400.000 dinarjev za to gradnjo. Ta vsota je bila tudi sprejeta v planu gradbenih del na skupščini občine Jesenice. Leta 1973 je stanovanjsko podjetje Jesenice izdelalo na predlog podjetja zazidalni predlog z dvema variantama. Po prvi gradnji novega trgovskega lokala v trikotu Ilirska ulica — ulica Franca Jerale, po drugi varianti pa na cesti H. Verdnika na parceli tov. Rožiča med Lazarjevo in Rožičevo hišo. Za drugo varianto se KS ni ogrevala in jo v načelu odklanjala.

Glede na vse navedeno, je to dobesedno ignoriranje potreb katere izraža teren v pogledu zahtev po novem trgovskem lokalom na desnem bregu Save. KS je celo predlagala, naj bi vsa tri podjetja združila sredstva za gradnjo. Delikatessa se izgovarja, da nima sredstev, ostala dva pa previdno molčita. Tudi železarna Jesenice je bila proti adaptaciji obravnavanega lokala z utemeljitvijo, da se bo stavba v nekaj letih rušila zaradi potreb po večjih prostorih za predelovalne obrate. Niti se ni upošteval predlog oddelka za gospodarstvo Sob Jesenice, da adaptacija lokala pri Trevenu ni konstanta in vloženi denar za adaptacijo ni rentabilno naložen.

Tako smo ostali na tem, da morajo potrošniki še nadalje hoditi v nekoliko adaptirano trgovino preko Hermanovega mostu. Svet krajevne skupnosti je menil, da je potrebno obvestiti o tej problematiki občane terena Podmežaklja, kajti kritika, da se to vprašanje še ni rešilo, pada tudi na KS. Zato je bilo potrebno to pojasniti.

Svet krajevne skupnosti Podmežaklja

Marljivi upokojenci v Žirovnici

Dejavnost članov društva upokojencev v Žirovnici je letos zelo razgibana. To gibanje močno podžiga želja, da si ustvarijo svoj dom, v katerem bo življenje društva steklo po čisto novih poteh. Že lansko leto so sklenili z Gorenjko, ki je bila tedaj lastnik gostišča Zelenica, kupoprodajno pogodbo za odkup stavbe in vrta. Seveda bi sami tega ne zmogli, čeprav imajo v društvu skoraj 400 članov. S širšo družbeno pomočjo, predvsem pa z razumevanjem vodstva, samoupravnih in družbenopolitičnih organov v Železnici, pa z velikim optimizmom gledajo v prihodnost.

Doslej je bilo društvo brez svojega prostora. Za seje odbora jim je nudilo zavetišče gasilsko društvo v svojem domu v Zabreznici.

Uporaba sedanje gostišča v tej stavbi je pogodbeno oddana do sredine prihodnjega leta. Na zadnji seji so se z najemnico dogovorili, da jim bo odstopila mali, po domače črni salon, ki ga sedaj uporablja kot skladišče za embalažo, za kar pa bodo pregradili zadnji del velikega salona, čeprav je za razne prilike že sedaj premajhen. So pač vmes male težave, na srečo prehodnega značaja. Čas, ki ga imajo upokojenci na razpolago, bi radi čim bolj izkoristili, tako bi bil dom ob dokončnem prevzemu za to svečanost čim bolj pripravljen. Povedati pa je treba, da je stavba že stara, ki po osvoboditvi še ni doživela skrbi dobrega gospodarja.

Upokojenci so se lotili dela že takoj spomladi. Najprej je bilo treba urediti kanalizacijo, za odvod dela strešne vode, ki je že resno ogrožala veliki salon. Treba je bilo izkopati za to vodo novo ponikovalnico. Sosednja stavba, last stanovanjskega podjetja, ima iste težave. Obstojča ponikovalnica ne požira več in tako je spomladi tekla smrdljiva brozga

program, čeprav ga bo treba še dopoljevati, saj je to zanesljivo eden prvih programov v naši republiki, ob dejstvu, da še niso povsem opredeljene vse naloge. To v toliko večji meri, ker mora biti program končno usklajen tudi s programi samoupravnih interesnih skupnosti, s programi organizacij združenega dela, skupščino občine in drugim.

Treba je tudi poudariti, da je izvršni svet vsake občine odgovoren za stanje v občini in mora zato spremljati delo na vseh področjih, opozarjati mora na probleme in vprašanja. Pri tem pa se razumljivo ne more vmešavati v samoupravne pravice interesnih skupnosti in drugih.

Se posebej je bilo poudarjeno, da naj bi bili programi, tako kot je tudi program izvršnega sveta čim bolj konkretni, da je potrebno več delati in manj govoriti ter da bo izvršni svet svoj program lahko izpolnil le s pomočjo vseh, tako delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti pa tudi družbenopolitičnih organizacij. O programu bodo še razpravljali, med drugim bodo v petek o njem govorili člani komiteja občinske konference ZK Jesenice.

Na petkovi seji so se tudi dogovorili, da bodo kot pomoč izvršnemu svetu imenovali nekatere svete in komisije. Predvidoma naj bi imenovali svet za družbenopolitična in ustavna vprašanja, svet za družbeno ekonomsko vprašanja, komisijo za planiranje, komisijo za urbanizacijo, gradbene in komunalne zadeve, komisijo za dodeljevanje družbene in denarne pomoči ter komisijo za finance in davčno politiko.

Na seji so imenovali tudi žirijo za izbor letošnjih nagajencev s Čufarjevo in Gregorčičevo nagrado. Dogovorili so se, da bodo uredili zemljiško lastninske odnose z občino Novigrad, kjer imamo otroško letovišče.

T. L.

Namesto v Šentvid na Vodiško planino

Dvaindvajsetega julija, na dan vstaje slovenskega naroda, naj bi se udeležili otvoritve doma upokojencev v Šentvidu pri Stični tudi jeseniški upokojenci s svojim pevskim zborom na čelu. Prijavljencev je bilo že za dva avtobusa. Ker dom do tega dne ne bo dograjen, je društvo upokojencev Slovenije odpovedalo predvideno prireditev ob otvoritvi doma, na kateri bi nastopilo sedem upokojenskih zborov iz Slovenije. Namesto v Šentvid pri Stični pa bo organizirala komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah avtobusni izlet na Vodiško planino, kjer bo ogled partizanskih obeležij in piknik za upokojence.

mimo Zelenice. Površinska voda je problem vseh stanovalecev v sosesčini. Zato so se upokojenci povezali s stanovanjskim podjetjem in bodo skupno s stanovanci skušali dokončno urediti to zadevo. Zaradi te vode je bila severna stena velikega salona že vsa poškodovana, zato so zunanjo steno izolirali. Največje delo v tej sezoni pa je vsekakor obnova fasade. Dotrajanost vsega je pri tem zahtevala še in še dodatnih, sicer nepredvidljivih del. Za vse to urejanje so rabili preko 1700 delovnih ur, od tega so jih preko 400 naredili udarniško.

Pri prostovoljnem delu je vseskozi prednjačil Anton Pretnar, bivši martinar iz Žirovnice. Vedno je bil pripravljen pomagati. S krampom, lopato, s konjem. Delo na fasadi je vodil Jernej Grad iz Doslavč z veliko vpleto in odličnim uspehom. Najbolj pa je starosti in boleznim kljuboval predsednik društva Jože Vidic. Z izredno zagritostjo je vodil organizacijska dela, čeprav si je pri tem zaslužil oddih v bolnici, to ga ni prav nič omajalo, vztrajal je in vztrajal naprej.

Letos računajo, da bodo uredili kanalizacijo in zgradili jamo za smeti. Preko zime bodo naredili načrt za prihodnje leto. Treba bo zgraditi še drvarnico, garažo, urediti veliki salon, ki je premajhen, da bi se v njem lahko večkrat zbrali člani, čaka jih urejanje vrta in sob in še in še bi lahko naštevali. Še veliko dela, skrbi in zavzetosti bo potrebno, da bo dom z okolico urejen.

Letošnje akcije so ponovno pokazale, da delo ljudi združuje. Združeno hotenje pa tu lahko veliko pomeni, lahko tudi veliko spremeni. Upokojenci v Žirovnici so trdno prepričani, da bo ta dom, njihov dom v dveh treh letih kraju v ponos, ne pa v sramoto kot je bil doslej.

Anton Zupan

Novice iz radovljjske občine

Po sklepu občinskega komiteja ZK od 1. do 20. julija potekajo v vseh organizacijah ZK, tako v delovnih organizacijah kot v krajevnih skupnostih delovni sestanki. Komunisti se podrobno seznanjajo s smernicami CK ZKS o nalogah in organiziranosti ZK v splošni ljudski obrambni vojni. Pri obravnavanju teh nalog jim služijo brošure, ki so jih prejeli vsi sekretarji na skupnem sestanku že prejšnji mesec. Na omenjenih sestankih komunisti razpravljajo tudi o sklepih 6. seje občinskega komiteja, ki se nanašajo na idejno politično usposabljanje članstva, sprejem mladih v ZK ter o ustanavljanju novih organizacij ZK v TOZD in KS.

V sredo, 17. julija, ob 18. uri je bila v hotelu Jelovica na Bledu slavnostna seja sveta KS Bled v počastitev krajevnega praznika in desete obletnice ustanovitve KS Bled. Krajevni praznik proslavljajo na Bledu vsako leto 17. julija v spomin na veliko napisno in trošilo akcijo blejske mladine 1941. leta. Slovesne seje so se udeležili tudi predstavniki delovnih kolektivov, občinske skupščine in družbeno političnih organizacij. V tem tednu so se že zvrstile tudi številne kulturne in športne prireditve posvečene krajevemu prazniku. Za zaključek pa bodo priredili 21. julija ob 21. uri vsakoletni ognjemet z blejskega gradu.

V petek, 12. julija, so pod predsedstvom predsednika občinskega sindikalnega sveta Marjana Vrabca v Radovljici, predstavniki družbeno političnih organizacij, društva upokojencev in skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Kranj obravnavali pripombe in predloge delovnih organizacij na vprašalnik inštituta za delo pri pralni fakulteti v Ljubljani o osnutku novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Velika večina delovnih organizacij v radovljjski občini se je po sklepu svojih samoupravnih organov odločila, da bo za pomoč potresnemu področju na Kozjanskem prispevala enodnevni zaslužek. Več kot polovica delovnih kolektivov je to obveznost že opravila z brezplašnim prostovoljnim delom preteklo soboto, 13. julija, ostali pa bodo to storili v prihodnjih sobotah, oz. po vrnitvi s kolektivnih letnih dopustov. V Gradbenem podjetju Bohinj, Klimatskem zdravilišču Tone Čufar v Dvorski vasi, Bolnišnici v Begunjah, Zavodu za napredek in razvoj turizma Bled, Veletrgovini Špecerija Bled in Železniški postaji ter drugih ustanovah so se odločili za 2 do 4 % prispevek od mesečnega OD, ki ga bodo namenili za pomoč Kozjancem.

V ponedeljek, 15. julija, je bila tretja seja vseh treh zborov občinske skupščine. Glede na to, da je na drugi seji (zaradi nogometne tekme) odpadla točka volitve in imenovanja, so delegati najprej razpravljali o tej točki, nato pa so sprejeli odlok o zavarovanju plemenite postaje čebel-matic Antona Janše pod Zelenico in odlok o komunalnih taksah v občini ter potrdili sklep o podelitvi letošnjih občinskih priznanj, ki jih bodo na občinski praznik prejeli Jaka Eržen in Lojze Kos iz Lesc, Pavla Tadinca z Bleda in posebna priznanja ob jubilejih podjetij Vezanine Bled in Murka Lesce.

Na 4. seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki je bila 12. julija so razpravljali o ekonomskem položaju v TOZD Žito Lesce in o predlogu povečanja cene kruha za 60 par po kg. Razen tega so sprejeli akcijski načrt o zbiranju pomoči potresnim področjem občin Šmarje pri Jelšah in Sentjur pri Celju ter brkinskem območju. Sklenili so takoj obvestiti vse delovne kolektive in ustanove o tej akciji. Na seji so imenovali tudi več komisij ter obravnavali prošnje za denarno pomoč socialno ogroženim in brezposelnim delavcem.

Prejšnji teden, so hkrati z zboljšanjem vremena, zabeležili na Bledu tudi močan porast prihoda turistov. Dnevno se je prijavi poprečno okoli 300 gostov. V kampu Zaka so jih evidentirali nad 800, v zasebnih sobah pa okoli 500. Turistični delavci na Bledu upajo, da bodo v drugi polovici julija dosegli lanskeletno število nočitev tako v hotelih, ki še vedno niso popolnoma zasedeni, kot v zasebnih sobah, kjer imajo še veliko prostora. Voda v jezeru je te dni imela že 23 stopinj, kar se je močno poznalo na številu kopalcev, med katerimi letos močno prednjačijo domači turisti.

Tri največja blejska podjetja Gozdno gospodarstvo, LLP in Vezanine so z zdravstvenim domom Jesenice podpisale pogodbo o ustanovitvi skupne obratne ambulante, ki bo v prostorih bivšega zdravstvenega doma na Bledu. V obratni ambulanti bodo imeli svoje strokovno osebje in zdravniško službo, ki bo nudila zdravstvene storitve za več kot 1600 delavcev iz teh podjetij.

V sredo, 17. julija, je svet za ljudsko obrambo pri občinski skupščini na svoji seji obravnaval obrambne načrte občinskih poverjeništev in potrdil samoupravni sporazum o združevanju namenskih sredstev za potrebe ljudske obrambe v občini. Razen tega so na seji spregovorili o nekaterih kadrovskih vprašanjih.

Trgovsko podjetje Murka je od 10. do 25. julija pripravilo v svoji poslovalnici v Lescah veliko razprodajo pohištva. Kupci bodo lahko nabavili posamezne dele ali kompletne pohištva celo za polovično ceno.

V okviru kulturne estetske dejavnosti je delavska univerza Radovljica priredila v prvem polletju dva koncerta — recital s kitarami in Ljubljanski pihalni kvintet, tri likovne razstave — L. Zormana umetniške fotografije, L. Osterčeve — knjižne ilustracije in J. Čopa — kozolec na Slovenskem. Razen tega je DU v svoji dvorani priredila tudi literarni večer poezije čilenskega pesnika in nobelovega nagajenca Pabla Nerude, s katerim je gostovala tudi na Jesenicah.

Na razpis razpisne komisije pri občinski skupščini o štipendiranju 12 študentov in 2 pravnikov, ki je bil objavljen 15. junija, se je v roku prijavi 28 interesentov, ki pa vsi ne izpolnjujejo pogoje družbenega dogovora in kadrovskih meril. Razen 12, kolikor je predvideno, bo nekaj prijaviteljev lahko prejemalo študentovsko posojilo.

Zadnjo nedeljo, 14. julija, si bodo turistični delavci v vseh krajih občine bržkone dobro zapomnili. To je bil najtoplejši dan v letošnjem letu, ki je privabil na tošče kopalcev od blizu in daleč — Blejsko in Bohinjsko jezero, na Šobec, v radovljjski bazen in na obale Save Bohinjske. Težko bi rekli, koliko tošče kopalcev se je tega dne namakalo, vsekakor pa več kot kdajkoli v zadnjih letih. V radovljjskem bazenu so zabeležili rekord — nad 1200 - kopalcev, medtem ko jih je bilo lani največ nekaj nad 1000. Skokovito je narasel tudi obisk v vseh kampih. Žal pa je že v ponedeljek dež marsikoga pregnal izpod platnenih streh proti morju.

Plavalni klub športnega društva Radovljica je tudi letos od 15. do 27. julija pripravil plavalno šolo za otroke od 6. do 9. leta starosti. Pod strokovnim vodstvom klubskih vaditeljev, se bodo malčki učili plavanja vsako dopoldne na radovljjskem kopalšču. Celotni strošek za posameznika znaša le 15 din.

Premakljivi delovni čas

(Nadaljevanje s 7. strani)

PREDNOSTI PREMAKLJIVEGA DELOVNEGA ČASA

Dosedanje izkušnje so pokazale, da PDC poleg tega, da zmanjšuje prometno zmedo v velikih središčih, povečuje delovni učinek in osebno zadovoljstvo delavcev. Te ugotovitve so napovedovali že pobudniki za uvedbo PDC, toda tedaj jim to marsikdo ni verjel. Prevladovalo je namreč prepričanje, da edino preizkušen, nekaj sto let stari način ustaljenega delovnega časa s točnim prihodom na delo in odhodom z dela, daje jamstvo za visok delovni učinek.

Ker tudi pri nas presojajo PDC dokaj različno, si oglejmo bolj podrobno njegove osnovne prednosti.

BOLJŠI IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

Vsak delavec ima svoj osebni delovni in rekreacijski ritem ter časovno krivuljo prebujanja in delovnega učinka. Po svoji osnovni obliki se te krivulje med seboj bistveno ne razlikujejo, pač pa so med njimi opazni časovni premiki. Pri sedanjem nepremičnem delavniku ravno zaradi tega opažamo, da se nekateri »prebujajo« šele na delovnem mestu in da pridejo v formo šele uro ali celo kasneje po prihodu na delo, medtem ko pridejo drugi že »prebujeni in ogreti« na delovna mesta. Posledica »ogrevanja« na delovnem mestu so manjši delovni učinek, s tem pa slaba volja in nezadovoljstvo nadrejenih.

Malo je delovnih mest, kjer je obseg dela v okviru dneva, tedna ali meseca enak. Pogosti so primeri, da se pri določenem obsegu dela pojavljajo konice in trenutki ali celo obdobja določenega brezdelja. Ker je sedanjí delovni čas ustaljen, se tudi delovne zmogljivosti obnašajo kot stalnica, medtem ko se obseg dela pojavlja kot spremenljivka. To neskladje med obsegom dela in delovno zmogljivostjo se je doslej reševalo s podaljšanim delom, pri PDC pa že v večini primerov s prilagajanjem dolžine delovnega časa obsegu dela.

Delovni učinek je velikokrat odvisen tudi od delavčevega počutja. Ne glede na počutje mora delavec prebiti celotni delovni čas na delovnem mestu ali prosi nadrejenega za predčasni izhod. Pri predlaganem delovnem času si lahko skrajša ali podaljša delovni čas odvisno od dovoljenih razponov.

Delovni čas je boljše izkoriščen tudi zato, ker večino osebnih opravkov, ki jih sedaj delavec opravlja med delom, lahko opravi v obdobju premičnega delovnega časa. Izkušnje tujih podjetij kažejo, da z uvedbo premakljivega delovnega časa število enodnevnih »bolezenskih« izostankov (nenaspanost, težave z otroki, občasne težave z zgodnjim vstajanjem) upade.

BOLJŠI IZKORISTEK PROSTEGA ČASA DELAVCA

Neusklajeni vozi redi javnih prevoznih sredstev s pričetkom in koncem dneva lahko pomenijo velike izgube prostega časa za delavca. Zaradi te neusklajenosti dostikrat traja čakanje na prevoz ali pričetek dneva dalj časa kot sam prevoz. Premakljivi delovni čas pa omogoča maksimalno prilagojenost delovnega časa z voznim redom.

Potovanje na delo in z dela v času prometnih konic podaljšuje potrebni čas za prihod in odhod z dela na račun prostega časa delavca. S PDC se tem konicam izognemo, s tem pa pridobi delavec na prostem času.

V družinah, kjer je več članov družine ob različnem času od doma, se s PDC to lahko uskladi in s tem zmanjša izguba na času in zmanjša stroškov prevoza. Časi prihoda in odhoda od doma se uskladijo z večjim številom družinskih članov, s tem pa je tudi družina več časa skupaj, kar pogojuje tudi večje zadovoljstvo.

UGODNO PSIHIČNO POČUTJE DELAVCA

Dosedanji delovni čas, pričetek in konec ter trajanje, dostikrat ni usklajeno z delavčevim ritmom. To ustvarja v delavcu psihično napetost, odpor do dela in občutek nasilja. PDC poraja zaradi večje svobode pričetka in konca delovnega časa občutek samostojnosti in večje svobode.

Človek ima občutek, da ni več obravnavan kot sredstvo za delo, ki mora biti na voljo vsak dan v odrejenem času in obsegu, temveč kot individualna ter zrela osebnost, ki ji zaupajo, da v določenih mejah sama najde najboljšo kombinacijo med delovno nalogo in osebnimi potrebami.

Nepričakovani dogodki v zasebnem življenju (obiski, obolelost, nenaspanost, itd.), zadržki ali ovire na poti v službo, so bili doslej osnovni razlogi zamujanja. Za vse izredne zamudnike je nepravčasen prihod na delo neprijeten dogodek, ki se mu skuša z naglico in živčno napetostjo izogniti ali ga vsaj ublažiti.

Živčna napetost, utrujenost, nerazpoloženost, pomanjkljivo urejena zunanost pa niso stimulatorji dobrega počutja in velikega delovnega učinka.

Zamujanje kroničnih zamudnikov je bilo do sedaj obravnavano kot nekolegirano in neodgovorno dejanje in kot osebna neurejenost, čeprav je razlog le biološke narave. Tisti, ki rabijo zjutraj za prebujanje in ogrevanje dalj časa, ne bodo več na listi zamudnikov, to pa je zanje velika psihična razbremenitev.

ENAKOMERNEJŠA OBREMENITEV JAVNIH SREDSTEV IN KOMUNIKACIJ

Prometne konice niso vsak dan in istočasno na vseh cestah enake. Delavec, ki dnevno potuje na delo in z dela, se lahko dinamično izogiba tem konicam. To prilagajanje prometni situaciji pa ne koristi samo delavcu, temveč vsem porabnikom ceste, ker zmanjšuje prometno zmedo in povečuje pretok na cestah.

Enako kot na cestah nastajajo konice tudi na sredstvih javnega prometa. Nastajajo zastoji v prometu, negodovanje potnikov in nenehna zahteva po povečanju prevoznih zmogljivosti, katere pa izven konic sploh niso izkoriščene.

Podobno kot na javnih cestah se konice pojavljajo tudi na komunikacijskih poteh v podjetju, ker hočejo vsi delavci v kratkem času priti na delo, še večje pa ob zaključku dneva, ko v kratkem času zapustijo delovna mesta. V podjetjih so to največkrat dvigala v upravnih zgradbah, vratarji v večjih podjetjih, stopnišča, ipd.

STALIŠČA MEDICINSKIH STROKOVNJAKOV DO PDC

Prednosti, ki jih prinaša PDC, so veliko večje od njegovih pomanjkljivosti, zato menijo strokovnjaki, da je samo še vprašanje časa, kdaj bo PDC zamenjal dosedanjega. Utegne se zgoditi, da bomo tudi to noviteto, kot dosti drugih, uvedli pri nas kasneje, kot bi to lahko zaradi naše konzervativnosti. Kako zelo priporočljiva je uvedba PDC nazorno pove izjava dr. Hellmuda Souppa, znanega psihoterapevta, ki pravi: »Vsak človek je navezan na svoj popolnoma odrejen ritem. Vsako delo, ki je v nasprotju s tem ritmom, pomeni za njega dodatni napor. Zaradi tega menim, da je menjava ritma med delom in počitkom zelo naporna. Odločilno pri tem pa je, kakšen stalni tip je posamezni človek. Na splošno gledamo na spanje kot na stanje mirovanja in ga v tem močno podcenjujemo. Vedeti moramo, da so vse negativne funkcije organizma med spanjem močno aktivne. Obstajajo ljudje, ki dosežejo najgloblji spanec in s tem tudi najbolj aktivno fazo spanja šele v jutranjih urah. Prebujanje v takem stanju povzroči pri eksperimentu z živalmi njihovo smrt. To pa tudi potrjuje, da tako prebujanje škodi tudi človeku.

SLABOSTI PDC

Dosedanje izkušnje v podjetjih, ki so uvedla PDC, kažejo na naslednje slabosti:

— nezadovoljstvo delavcev v tistih enotah, kjer za sedaj še niso uvedli PDC,

— težave pri dogovarjanju z delavci za vrstni red dežurstva tam, kjer je to potrebno,

— ob lepem vremenu, pred prazniki, pred nastopom dopusta ali zadnji delovni dan v tednu se pogosto zgodi, da delavci odidejo z dela po preteku obveznega delovnega časa,

— ob slabih vremenskih pogojih, dnevih po praznikih, dopustih, prvi delovni dan v tednu, pa se dogaja, da delavci izkoristijo celotni čas za prihod na delo.

Te slabosti pa so dosti manjše od prednosti in se z boljšo organizacijo in dogovorom lahko odpravijo.

VRSTE PREMAKLJIVEGA DELA

1. Premakljivi pričetek dela in normalni delavnik.

Pri tem je dovoljen prihod na delo med 6. in 8. uro. Vsak delavec si izbere čas, v katerem bo hodil na dnino, vendar vsak dan ob istem času, potem pa dela normalno osem ur.

Primer: Če se odloči delavec, da bo hodil v službo ob 7. uri, bo končal dnino ob 15. uri.

Presledki, ki se morajo določiti za prihod na delo, naj bi ne bili manjši od 15 minut, tako da bi bile možne odločitve 6.00, 6.15, 6.30, 6.45, 7.00 itd. do 8. ure.

Skupina se mora dogovoriti za skupni prihod na delo.

2. Popolnoma premakljivi delavnik in normalni čas.

Pri tem je prost prihod na delo v poljubnem času, vendar na delu delavec mora ostati osem ur.

V proizvodnji se dela z enodnevnim zalogo. Uporaba takega delavnika je še možna v projektivnih birojih. V obeh primerih pa morajo biti delovne dolžnosti natančno določene.

3. PDC s tedensko ali mesečno delovno obvezo.

Pričetek in konec dela določena s časovnim obdobjem, obstoja pa obvezni delovni čas.

čas za	obvezni		čas za
prihod	del. čas		odhod
6	7	8	9
10	11	12	13
14	15	16	17
18			

Na koncu obdobja (teden, mesec) morajo biti dosežene delovne ure, ki so bile predvidene. Če je razlika negativna, se izplačajo samo dejanske ure, proti posamezniku pa se uvede disciplinski postopek. Pozitivne ure se enostavno črtajo.

4. PDC z možnostjo prenosa ur. V bistvu enak tretjemu, samo da se na koncu obdobja ure lahko prenašajo v drugo obračunsko obdobje.

mesečna delovna obveza	176
dejansko opravljene	180

dobroimetje + 4

Za naslednji mesec bi bilo po tem obračunsko obdobje.

mesečna delovna obveza	184 ur
dobroimetje - 4	
dejanska delovna obveza	180

5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
obdobje za prihod				obvezni del. čas						obdobje za odhod					
normalni delovni čas															
max. dovoljeno število ur															
dovoljeni delovni čas															

Po potrebi je delo možno tudi v sobotah.

Zaključek dela ob 20.00 smo izbrali iz praktičnih običajnih potreb, če pride delavec na dnino zadnji možni čas, to je ob 8.00 in če je potreba lahko dela maksimalno število ur, to je 12, pa še vedno ne prekoraci zadnjega možnega odhoda z dnine, to je 20.00.

Izplačujejo se samo ure mesečne delovne obveze, pozitivne ali negativne ure pa se pišejo kot dobroimetje ali manjko ur. Paziti moramo samo, da te ure ne presežejo dogovorjene vsote. Dobroimetje ur se lahko koristi samo med obema premikom.

5. Enak četrtemu, samo s svobodnejšim izkoristkom dobroimetja. Koristi ga lahko med obveznim delovnim časom ali pa izkoristi ves delavnik namesto dobroimetja.

Poleg teh petih načinov PDC se sedaj v svetu uveljavlja tudi dinamični delavnik. Tu poznamo za sedaj dva večja načina, in sicer:

1. Z omejeno delovno obvezo:

Pri tem delavniku lahko prične delavec z delom kadar hoče, vendar ne sme narediti več kot določeno število ur 10—12. Ta delavnik je posebno primeren za manjša podjetja s sezonsko proizvodnjo.

2. Brez omejitve delovnega časa:

To je najbolj svobodna oblika. Določi se obseg dela, kdaj pa ga delavec opravi, ni važno. Po opravljanju dela se mu priznava dnevna, tedenska ali mesečna prisotnost pri delu, odvisna od vrste in zahtevnosti dela.

V nadaljevanju prikazujemo enega izmed modelov PDC z možnostjo prenosa ur.

Časovni razpored PDC

Normalni delavnik: od ponedeljka do petka 6.00—14.00

Obvezni delovni čas: vsak delavnik 8.00—13.00

Dovoljeni delovni čas: vsak delavnik 5.00—20.00

Maksimalno število dovoljenih delovnih ur v delavniku 12 ur

Čas za prihod na delo — vsak delavnik 5.00—8.00

Čas za odhod z dela — vsak delavnik 13.00—20.00

mesečna delovna obveznost 184 ur

pozitivna razlika 24 ur

dejansko opravljene delovne ure 208 ur

Delavec dobi izplačanih 184 ur, 24 pa se mu jih piše kot dobroimetje za prihodnji mesec, tako da bi bila potem njegova delovna obveznost le:

mesečna delovna obveznost v II. mesecu 184 ur

dobroimetje iz I. meseca 24 ur

dejanska delovna obveznost 160 ur

Plača se 184 ur.

Pozitivna razlika pa se ne sme v kumulativni mesecev povečati čez 24 ur. V slučaju prekoračenja 24 ur se ostale ure avtomatično črtajo. Posebej se mora odobriti popoldansko delo v prostih sobotah in delo v nedeljah ali drugih praznikih.

Pri negativni razliki v urah pa je stanje sledeče:

mesečna delovna obveznost 184 ur

negativna maksimalna razlika 10 ur

dejansko opravljene delovne ure 174 ur

V naslednjem mesecu pa mora biti najmanj opravljenih zopet 184 ur, ker se manjko ur ne sme v kumulativni povečati za več kot 10 ur. Če jih delavec nadoknadi, dobi izplačanih 184 ur in ne 194, kolikor jih je naredil.

Če kdo preseže maksimalno določeno razliko v urah, dobi izplačanih samo toliko ur, kolikor jih je dejansko naredil, proti njemu pa se uvede disciplinski postopek.

Zaradi boljšega pregleda nad doseženimi urami bi personalna tedensko ali 14-dnevno izračunavala resnično izvršene ure in saldo za vsakega delavca. Dnevno bi ure zaokroževali na 10 min. zaradi lažjega mesečnega preračunavanja.

Delavec lahko dela tudi v deljenem delavniku, samo mora biti obvezno prisoten od 8.—13. ure dopoldne, v popoldanskem času pa najmanj dve uri ne glede na čas, samo ne po 20.00 uri zvečer. Če delavec mora delati več kot devet ur skupaj, mora med delom imeti najmanj uro počitka, ki se mu pa ne šteje v dobroimetje.

V želji po večji humanizaciji dela in zvišanju produktivnosti v svetu se naprej iščejo nove načine delovnikov, ki bi ustrezali tem dvema pogojema. Zato tudi opisani primeri niso zadnji dosežki na tem področju. Da se lahko uvede te humanizirane oblike delovnih časov v podjetja, se mora izboljšati tudi organizacija dela v samih podjetjih. Istočasno s izboljšanjem organizacije se pa poveča tudi produktivnost.

Iz tega torej sledi, da je večja humanizacija in povečana produktivnost cilj vsakega podjetja, posebno pa še podjetij v naši samoupravni skupnosti.

Alojz Šimnic

Z razstave pohištva, ki jo v novi stolpnici na Plavžu prireja TP Zarja

V vrtcu na Plavžu

**ŽELEZAR
V PRIHODNJE
V ČETRTHIH**

Podporni član godbe

Pihalni orkester Jeseniških železarjev Jesenice, praznuje v tem letu 100-letnico obstoja in delovanja jeseniških godb na pihala.

Pred 100 leti so takratni delavci kovali — fužinarji v Bohinju ustanovili svojo delavsko godbo imenovano Kovaško godbo. Vsi zaposleni v takratnih fužinah v Bohinjski Bistrici so postali njeni podporni člani. Od plače jim je bila enkrat na leto odtegnjena podporna članarina za godbo. To so bila sredstva s katerimi je godba nabavljala nove instrumente in vse potrebno za delovanje.

Godba je delovala in igrala delavcem in prebivalcem široke okolice v zabavo, jih vodila na izlete na vrtno veselice, prirejala in spremljala umrle podporne člane na njihovi zadnji poti. Ta tradicija godbe se je s preselitvijo tovarne prenesla na Jesenice in je bila s podpornim članstvom godb še zelo pomembna do začetka druge svetovne vojne in še nekaj let po osvoboditvi. V takratnih časih je bila podporna članarina edino finančno sredstvo za obstoj in delovanje godbe. Podporna članarina se je po predloženih seznamih članov odtegovala enkrat letno od plače.

V naši Železarni ni bil zajet celoten kolektiv v podporno članstvo, kot je to v vseh ostalih železarnah in rudarskih revirjih. To je lep in reden dohodek godbam in godbe lahko izvršujejo tudi obveznosti do podpornih članov.

V naši železarni je bila v letu 1970 zadnjikrat odtegnjena članarina za godbo. Od 6.000 zaposlenih je bilo samo še 1250 podpornih članov, kar pri tako nizki članarini izgublja smisel in pomen podpornega članstva. Trenutno imamo samo še pri društvu upokojencev na Jesenicah in Javorniku 500 podpornih članov — upokojencev. Med temi člani pa je precejšnje število takih, ki so bili podporni člani godb vso svojo delovno dobo tudi preko 40 let. Le-ti najbolj poznajo pomen godbe za delavstvo, ki jih je spremljala skozi vse življenje.

Se posebnega pomena pa je bila godba v časih pred drugo svetovno vojno, ko še nismo poznali ali izredno redko: radio, televizije, avtomobilov in še številnih glasbenih in drugih tehničnih naprav. Če se ozremo nazaj v predvojna leta in primerjamo s sedanjim časom, potem moramo priznati, da smo doživeli izredno velike spremembe v razvoju tehnike. Te spremembe so

tudi vplivale in vplivajo na celoten ritem življenja. Način življenja se je spremenil, opustili smo morali nekatere tradicije in se prilagoditi tempu življenja. Izredno velik vpliv razvoja tehnike občutimo pri godbi. Godbeniki so v večini zaposleni v Železarni, poleg njih pa je še nekaj učencev šol in upokojencev. Razen upokojencev so vsi redno dnevno zaposleni. Po opravljenem delu imajo pravico, da s svojim prostim časom sami razpolagajo. Zelo pogosti so primeri, da mora godbenik po rednem delu večkrat na teden na igranje k pogrebu večkrat tudi vsak dan po več dni zaporedoma, potem so tu še razni drugi nastopi in dvakrat tedensko godbene vaje. Še posebno težko je organizirati udeležbo godbe za pogreb ali nastop na lepo sobotno ali nedeljsko popoldne. Godbeniki si tako kot ostali delovni ljudje želijo počitka in razvedrila skupaj z družinami. Posebno v nedeljaht se godbeniki odpovedujejo igranju, bili so že primeri, da je godba ta dan odpovedala nastop ali sodelovanje na pogrebu. Godbeniki so amaterji in nihče jih ne more prisiliti, da morajo igrati. Zato bodo najbrž še primeri, da na soboto, nedeljo ali praznik godba ne bo mogla uresničiti svojih obvez.

Obveze godbe do podpornih članov so izredno velike. Vsi smo člani raznih društev pa nobena od teh v primeru smrti svojega člana nima takih obveznosti, kot jih ima godba, da brezplačno igra podpornemu članu pri pogrebu, ali če iz opravičenih razlogov ne more igrati, svojcem izplača odpravnino v višini 200 dinarjev. Večkrat pa morajo godbeniki igrati tudi v izredno slabih vremenskih prilikah, premočeni in prezeblji.

Pri tako majhnem številu podpornih članov in to samih upokojencev s podporno članarino niso pokriti več niti stroški godbe, ki jih ima z igranjem umrlih podpornih članov, še najmanj, pa, da bi se godba iz tega vzdrževala.

Iz teh razlogov, bi tiste, ki še plačujejo godbo, težko še imenovali podporne člane, ker članarina ne pomeni godbi več osnove za delovanje kot včasih, temveč izključno veže godbo na obveznost igranja na pogrebu.

Odbor godbe bo vprašanje podpornega članstva moral reševati zelo premišljeno in napraviti sklep, ki ga bo možno izvajati in ki bo obojestransko koristen.

Ivan Žen

Bogata bera pevskega zbora Jeklar

S samostojnim nastopom in z nastopom v 2000-članskem pevskem zboru ob zaključku petega kulturnega tedna v Šentvidu pri Stični je moški zbor Jeklar zaključil že deveto sezono svojega delovanja.

Zbor, ki šteje 35 sedanjih, nekdanjih in bodočih železarjev, je imel v letošnji sezoni 19 nastopov in med temi tudi dva samostojna koncerta. Dvakrat je gostoval na Koroškem, kjer je imel tudi samostojen koncert, medtem ko je drugega imel na Jesenicah. Ostali nastopi so bili v Crikvenici, na raznih proslavah, sprejemih, srečanjih, razstavah in žalnih komemoracijah. Zbor je nastopal s povprečno 28 pevci pred skupno 13.970 poslušalci. Število članstva zbor v tekoči sezoni ni povečal, težil pa je za pomladitvijo zbora in dvig kvalitete, kar mu je tudi delno uspelo. Lep uspeh je imel Jeklar tudi pri izbiri pesmi in še posebno pri izbiri programa za koncert, ki ga je priredil v Ločah na Koroškem in ki ga je ponovil na Jesenicah. Pester program pesmi, ki jih poje Jeklar izhaja iz ljudske kulture in omogoča nastopanje na najrazličnejših prireditvah. Pesmi, ki rastejo iz ljudi samih so kvalitetne, prisrčne in vsakemu razumljive. Pesmi prosvetljenstva, romantike in pesmi sodobnih skladateljev, kakor tudi partizanske pesmi in vselej žive pristne slovenske narodne pesmi, so zajete v programu Jeklarja.

Ob zaključku letošnje pevske sezone želim moškemu zboru Jeklar, da bi še naprej pomlajeval svoje vrste in dosegel še višjo kvaliteto.

Polde Uloga

FRANCI SLUGA MED RAZSTAV-LJALCI IZ 23 DRŽAV V FRANCIJI

Od 25. aprila do 19. maja je bil v Franciji v Ville de Nimes tretji salon umetniške fotografije, na katerem je sodelovalo čez 200 avtorjev iz 23 držav z 271 umetniškimi fotografijami. Med avtorji najdemo tudi osem Jugoslovancev z enajstimi fotografijami in med njimi našega sodelavca iz elektroklarne, člana foto kluba Andrej Prešeren z Jesenic Francija SLUGA, ki se je v hudi konkurenci in pred strogo žirijo plasiral na razstavo z dvema svojima umetniškima fotografijama. Ta uspeh Sluge nas še toliko bolj veseli, ker kot mlad fotograf uspešno nadaljuje z afirmacijo jeseniškega fotoamaterstva, ki so ga pred njim tako uspešno v mednarodni areni predstavljali veliki mojstri umetniške fotografije Slavko Smolej, France Torkar, Matevž Mikel, Jaka Čop in drugi.

Franciju Sluga za njegov uspeh v veliki mednarodni konkurenci iskreno čestitamo in mu želimo še veliko umetniških uspehov.

Poleg balinišča še kegljišče

Balinišča, ki ga je zgradilo društvo upokojencev Jesenice nad svojim domom v lepem sadnem vrtu, je že postalo prelahko. Izkazalo se je, da si starostniki želijo več rekreacije na prostem. Da bi ustregli tistim, ki morajo čakati na balinanje, so se odločili še za dograditev ruskega kegljišča. Z deli so pričeli v ponedeljek, medtem ko je dalo potreben gradbeni material za izgradnjo balinišča gradbeno podjetje Gradis, je za izgradnjo ruskega kegljišča le-tega odstopilo gradbeno podjetje Sava, kar je lep odnos jeseniških podjetij do upokojencev.

Sah

XXVI. ODPRTO MLADINSKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO SR SLOVENIJE

Na Jesenicah se je 14. julija pričelo odprto mladinsko šahovsko prvenstvo Slovenije z rekordno udeležbo igralcev — 54. Pokrovitelj prvenstva je TK ZMS železarne Jesenice. Turnir se igra po švicarskem sistemu, (jugoslovanska krožna varianta) enajst kol.

Na otvoritvi je imel pozdravni govor predsednik ŠD Jesenice Radovan Andelič. V imenu družbenopolitičnih organizacij občine je vse prisotne šahiste in goste pozdravil Anton Grošelj, v imenu GSZ pa sekretar GSZ Vojin Perović. V svoji sredini so mladi šahisti izredno toplo pozdravili Antona Kranjca, tehničnega sekretarja SZS. V imenu pokrovitelja je prvenstvo otvoril Vasja Koman predsednik TK ZMS železarne Jesenice. Svečani otvoritvi je sledilo I. kolo 12-dnevnega tekmovanja.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne žice, se iskreno zahvaljujem, ker mi je omogočil brezplačno letovanje v Biogradu na moru.

Alojz Žakelj

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

20. in 21. julija ameriški barvni film ob 17. uri REKA ZLOBNEGA MOŽA, režija Gene Martin, v glavni vlogi Lee Van Cleef

22. in 23. julija italijanski barvni film ob 19. uri VIKINGI Z JUGA, režija Steno, v glavni vlogi Lando Buzzanca

24. julija ameriški barvni film ob 19. uri DETEKTIV, režija Gardan Daglas, v glavni vlogi Frenk Sinatra

25. julija ZAPRTO

26. julija ameriški CS barvni film ob 19. uri VAMPIRJEVE LJUBIMKE, režija Ray Word Baker, v glavni vlogi Ingrid Pit

27. julija ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri CELO MESTO JE KRIVO, režija R. G. Sprinsteen, v glavni vlogi Dana Andrews

KINO PLAVŽ

20. in 21. julija italijanski barvni

film ob 18. in 20. uri VIKINGI Z JUGA

22. in 23. julija ameriški barvni film ob 20. uri REKA ZLOBNEGA MOŽA

24. julija ZAPRTO

25. julija ameriški CS film ob 20. uri VAMPIRJEVE LJUBIMKE

26. julija ameriški barvni film ob 20. uri DETEKTIV

27. julija italijansko-španski barvni film ob 18. in 20. uri ŽIVELA TVOJA SMRT

KINO KRANJSKA GORA

20. julija italijanski barvni film MALLORI KOT SMRT

21. julija ameriški barvni film DVA BREZ ZENE

24. julija italijanski barvni film VIKINGI Z JUGA

25. julija ameriški barvni film DETEKTIV

27. julija ameriški barvni film REKA ZLOBNEGA MOŽA

Odbor za izvedbo družbenega dogovora o štipendijski politiki v občini Jesenice objavlja

ORIENTACIJSKI RAZPIS ŠTIPENDIJ za šolsko leto 1974/75

iz združenih sredstev TOZD v občini Jesenice za študij na srednjih šolah in visokošolskih zavodih.

Na razpis se lahko prijavijo učenci srednjih šol (vključno poklicnih šol) in študentje visokošolskih zavodov, če dohodek na člana družine pri učencih, ki se šolajo izven kraja stalnega bivališča, ne presega 1.800.— din, pri študentih pa 2.400.— din. Cenzus je za 200.— din nižji za tiste, ki se vozijo na relacijah do 20 km oziroma za 300.— din nižji za tiste, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča.

Štipendije iz združenih sredstev naj bi pokrivala ob upoštevanju prispevka staršev (ta predstavlja praviloma polovico dohodka na člana družine študenta in njemu pripadajoči otroški dodatek) razliko do ugotovljenih življenjskih stroškov, ki znašajo za letošnje leto 900.— din za učence oziroma 1.200.— din za študente in so za 200.— din nižji za tiste, ki se vozijo na relacijah do 20 km oziroma 300.— din nižji za tiste, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča.

Pravilno izpolnjenemu obrazcu »Prošnja za štipendijo« (obrazec DZS 1,65) naj kandidati priložijo:

— prepis zadnjega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih,

— potrdilo o premoženjskem stanju in številu članov družine.

Dohodki staršev navedeni v obrazcu prošnje se morajo nanašati na leto 1973.

Prošnje z vsemi prilogami naj kandidati vložijo do 15. avgusta 1974 na občinski skupščini Jesenice, oddelku za obč. upravo in družbene službe.

Štipendije iz združenih sredstev TOZD se bodo podeljevale le, če bodo delavci in drugi delovni ljudje v TOZD sprejeli samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji.

Odbor za izvedbo družbenega dogovora o štipendijski politiki v občini Jesenice

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moža, očima in svaka

JOŽETA LAVRINCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter poklonjeno cvetje in vence.

Najlepše se zahvaljujemo za izkazano pomoč družinam: Klinarjevim, Novakovim, Podpacovim, Tonetu Razergerju in Angeli Kejžar. Iskrena zahvala tudi Jožetu Markežu za poslovljne besede ob odprtem grobu.

Zahvalo smo dolžni TOZD Viator Jesenice za avtobusni prevoz, ter voznikom motornih vozil za izkazano pomoč in spremstvo na zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Micka in sin Marko z družino

DEŽURNE TRGOVINE V NEDELJAH V ČASU POLETNE SEZONE 1974

V nedeljo, 21. julija, sta dežurni trgovini:
— samopostrežna Specerija market UNION,
— klasična Rožca 7, Koroška Bela — v vasi.

Prostovoljno delo pri urejanju parka talcev

V soboto, dne 20. julija, KO ZB NOV Javornik-Koroška Bela in gradbeni odbor za ureditev parka talcev na Koroški Beli, organizirata prostovoljno delo za ureditev zemeljskih del. Vabimo vse, ki so pripravljeni s prostovoljnim delom prispevati, da bo park čim preje urejen, da se akcije udeležijo.

Ljubezen do miličniške uniforme

Občinsko sodišče Jesenice je konec julija lani razsodilo, da je D. R. kriv, da se je 15. aprila z namenom, da bi si pridobil premoženjsko korist, voznici osebnega avtomobila M. P. predstavil za miličnika iz Kranja in zahteval, da plača mandatno kazen 50 din, ker med vožnjo ni nosila očal, kot bi jih morala — torej se je lažni-vo izdajal za uradno osebo in opravil dejanje, ki ga je upravičena opraviti samo določena uradna oseba.

Do tega pa je prišlo takole. D. R., star 45 let, oče dveh otrok, je omejenega dne v vratarski uniformi (zaposlen je bil kot vratar-čuvaj) ob 3.35 jutraj na križišču v Mostah pri Žirovnici z dolgimi in kratkimi lučmi ustavljal voznico osebnega avtomobila M. P. Voznica je avtomobil ustavila. Miličnik je od nje zahteval vozniško in prometno dovoljenje. Normalno! Ker je bil v bundi in imel na glavi kapo s ščitnikom, je bila voznica prepričana, da ima pred seboj miličnika, ki vestno opravlja svojo dolžnost in mu dala dovoljenje. Pri pregledu voznškega dovoljenja ji je D. R. izrekel mandatno

kazen, v znesku 50 din, ker ni imela očal, ki bi jih morala nositi med vožnjo. M. P. je dejala, da pri sebi nima toliko denarja. Miličnik se je pogajal: če nima 50, naj da 30 din. To je bilo že malo sumljivo! Voznica je zahtevala, naj ji da potrdilo o plačani kazni. Miličnik čudnih navad ji je odvrnil, da ne izdaja potrdil in da ga bo lahko dobila na postaji milice v Kranju. Bilo ji je tudi sumljivo, da opravlja kontrolo prometa s civilnim in ne s službenim motorjem. Odgovor je imel seveda takoj pri roki — službeni motor je pokvarjen. Bil je tudi toliko pozoren, da jo je opozoril, da mora plačati kazen, sicer ji bo odvzel dovoljenje.

Z voznico je bil tudi njen mož, ki se je hotel nekoliko pobliže seznaniti z miličnikom, ki bi se zadovoljil tudi s 30 dinarji. Stopil je iz avtomobila. Takrat pa je miličnik odvrnil dovoljenje in jo z motorjem, seveda kar se da hitro, potegnil proti Radovljici. Čez številko je imel polivnil, da se je ni dalo razbrati.

Zakonca M. dejanja nista takoj prijavila, čeprav sta si bila na jas-

nem, da sta imela opraviti z nekom, ki je bil vse kaj drugega, samo miličnik ne.

Čez mesec dni sta ga opazila v isti uniformi na avtobusni postaji na Javorniku. Pristopila sta k njemu in ga povabila do najbližjega telefona. Šel je z njima in o dogodku sta obvestila postajo milice.

D. R. je dejanje v celoti priznal. Baje mu je zmanjkalo denarja in ga je hotel zaslužiti na tak lahek način. Zatrjeval je, da je to storil prvič; vendar je že pred njima ustavljal avtomobile.

Iz podatkov kazenske evidence RSZN je bilo razvidno, da je bil D. R. poprej že štirikrat kaznovan in sicer prvič leta 1948. V podjetju, kjer je bil v službi, pa je bil že dvakrat v disciplinskem postopku.

296. člen KZ pravi:

1. Kdor se z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil kakšno korist ali da bi komu prizadejal škodo, lažnivo izdaja za uradno ali vojaško osebo ali neupravičeno nosi znamenje uradne ali vojaške osebe — se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta.

2. Enako se kaznuje, kdor opravi kakšno dejanje, ki ga je upravičena

opraviti samo določena uradna ali vojaška oseba.

Sodišče ga je obsodilo na štiri mesece zapore. Ob upoštevanju vseh okoliščin in ker so taka dejanja družbi posebno nevarna, da bi bil dosežen namen kaznovanja, posebno pa, da se prepreči kazniva dejanja storilcu in se ga poboljša, sodišče ni izrekel denarne kazni, niti pogojne zaporne kazni.

V začetku septembra pa se je D. R. spet postavil za vatarsko-miličniško uniformo. V temi bi bil skoraj z motorjem povozil R. Le-ta je za njim zavpil, kako vozi. D. R. se je vrnil k njemu, ga vprašal, zakaj ga zmerja, potegnil iz žepa pištolo ter mu jo potisnil pod brado. R. se ga je tako ustrašil, saj je pomislil na najhujše, da ga je pričel vikati. Kako pa naj bi bil vedel, da je pištola le strašila!

»Miličnik« je zahteval osebno izkaznico. R. je ni imel. Prosil ga je, če bi se zadovoljil z izkaznico Železarne. D. R. je to zadostovalo, čeprav je pogledal le tisto stran, ki je prazna.

Ko se je odpeljal, je R. videl, da motor ni tak, kakršnega naj bi imel miličnik. Zapomnil si je številko in telefoniral »miličnikovim« kolegom.

S tem, ko je zahteval od R. osebno izkaznico, je D. R. opravil dejanje, ki ga je upravičena storiti samo določena uradna oseba.

Pri izreku kazni je sodišče upoštevalo tudi sodbo sodišča z dne 27. julija in 26. oktobra izreko enotno kazen deset mesecev zapore.

Izrečena kazen bo po mnenju sodišča dosegla namen kaznovanja v smislu člena 3. KZ. Namen kaznovanja je: preprečevati družbi nevarno delovanje, preprečevati kazniva dejanja storilcu in poboljšati ga, vzgojno vplivati na druge, da ne bi delali kaznivih dejanj, vplivati na razvoj družbene morale in družbene discipline.

D. R. tako še nekaj časa ne bo imel priložnosti, da bi oblekel in izkoristil uniformo, do katere čuti tako veliko ljubezen. Škoda, da ga ta ljubezen ni zgrabila že v mladih letih. Ne samo do miličniške uniforme, temveč tudi do poštenega življenja. Tako bi si bil tudi miličniško uniformo lahko prislužil.

Vi pa nikar ne dvomite v vsakega miličnika, ki vas ustavi zaradi prehitre vožnje in zahteva mandatno kazen!

ZOF

MLAJŠI V ZAOSTANKU

Zadnja smučarska sezona je pokazala, da so v jugoslovanskem alpskem smučanju zaznani pozitivni premiki. Rezultati, ki so jih dosegli naši najboljši tekmovalci na večjih tekmovanjih, to tudi dokazujejo. Pri tem ne moremo mimo tega, da je najboljši smučar sezone član jesenjskega smučarskega društva Miran Gašperšič, da se je mladi jesenjski tekmovalac Šoberl nekajkrat zelo dobro odrezal, ter da imamo poleg že izkušenih Stravs in Pesjaka še enega mladega in obetajočega predstavnika, in sicer Ogrina. Toda ob tem moramo poudariti, da že nekaj sezon nimamo niti ene solidne predstavnice v ženski konkurenci, da nimamo niti preveč jasne perspektive pri mladincih in pionirjih, tam kjer so jesenjski smučarji imeli leta in leta glavno besedo.

Ocenjujemo stanje jugoslovanskega in jesenjskega smučanja je na željo našega sodelovanja podal strokovnjak, smučarski učitelj in trener Janez Šmitek.

»Uspehi jugoslovanskih smučarjev v pretekli sezoni kažejo na pogled precejšen napredek, zlasti kar se tiče rezultatov doseženih na velikih tekmovanjih. Naj omenim le nekaj najboljših: na prvo mesto vsakega sodita odlični uvrstitvi Gašperšič in Križaj na svetovnem prvenstvu v St. Moritzu z 11. in 13. mestom v posamičnih disciplinah, deseto mesto Ježove v kombinaciji ter odlično sedmo mesto Radovljica Goriska v kombinaciji. Vendar moram pripomniti, da je po časovnem zaostanku Jakopič na svetovnem prvenstvu v Val Gardeni dosegel boljši rezultat. Mesto je sicer nekaj, zaostanek pa drugo. Nasproh lahko ugotovim, da so se začeli nekoliko kvalitetnejši premiki v jugoslovanskem alpskem smučanju, še zlasti pri mlajših, katerim klubi v Sloveniji in tudi v Bosni posvečajo precej več pozornosti kot v prejšnjih sezonah. Kljub temu pa je dejstvo, da bi naša A reprezentanca dosegla lahko precej več, če bi bila kadrovska vprašanja bolje rešena. Letos je delal za reprezentanco en sam trener, ki so mu bile prepuščene vse naloge, katere je opravljal tako uspešno, kolikor je pač mogel. Danes si treningov v vseh treh disciplinah z enim trenerjem sploh ne moremo zamišljati. Znano je, da imajo tuje reprezentance na enega človeka skoraj enega spremljevalca. Če v bodoče v naši reprezentanci to ne bo izboljšano, ne moremo pričakovati kakšnih boljših rezultatov, ne glede, če bomo vlagali več sredstev.

Velika napaka jugoslovanskih smučarjev je v tem, da prva tekmovalca niso namenjena doseganju rezultatov, ampak samo za dodatni trening na snegu, torej izboljševanju forme, katera na samih treningih ni bila dosežena. Ob tem pa se javljajo določene motnje, ki onemogočajo, da bi tekmovalci dosegali kaj več.

— **Kako bo v letošnji sezoni sestavljena državna reprezentanca?**

»Predlog trenerja državne reprezentance Vogrinca je, da bi bilo v A reprezentanci uvrščenih šest članov, trije mlajši člani in šest najboljših mladincev. V tem trenutku lahko zagotovo pridejo v ekipo Gašperšič, Gorišek, Kozelj, Javnik in Rant, o šestem članu pa bo treba še odločiti. Med kandidati za to mesto so: Potočnik, Lovšin, Ogrin, Polajnar in Magušar. Potem so tu trije mlajši člani: Roman Hölzl in Šoberl, za tretjega kandidata še ni padla končna beseda. Za šest prostih mladinskih mest kandidira deset mladih tekmovalcev: Križaj, Andrej Hölzl, Zibler, Rečnik, Strel, Zavrl, Popenko, Tone Kozelj, Šparl in Pašovič. Poseben status v reprezentanci bosta imela Kavčič, ki je bil poškodovan in pa Mencinger.

— **Precej se govori o mladih, ki so dosegli precejšnjo kvaliteto. Kaj pa je z naraščanjem na Jesenicah?**

»Te dni se je končal prvi trening kandidatov za mladinsko reprezentanco, tako fantov kot deklet. Teh priprav sem se udeležil kot vodja in tako moram poudariti, da tako kvalitetne skupine mladincev in mladink pri nas še nismo imeli. Vendar je zadeva za Jesenice ne samo slaba, ampak naravnost kritična. Med vsemi dvajsetimi mladinci, ki so kandidati za reprezentanco, je samo en tekmovalac z Jesenic, in sicer Sašo Oblak, ki pa se treninga ni udeležil iz neznanih vzrokov. Največ predstavnikov imajo Tržičani na čelu z odličnim Križajem. Skofječlani imajo tudi nekaj obetajočih mladih tekmovalcev, ne zaostajajo tudi predstavniki Olimpije iz Ljubljane. Pri mladinkah kot že po stari navadi nimamo nobene predstavnice. Imamo nekaj tekmovalk, ki veliko kažejo. To sta predvsem Dornikova in Tometova, ostale so nekoliko slabše. Pri pionirjih, ki bodo imeli trening v teh dneh na Češki

koči, nimamo nobenega predstavnika, pri pionirkah pa imamo samo eno tekmovalko z Jesenic, Brigito Kežar in to je vse.

Vzrokov, zakaj je do tega prišlo, je precej. Težko je krivdo za to naprtiti komurkoli, vendar je dejstvo, da zaostajamo in je zato treba narediti ogromno, da bomo čez nekaj let po daljši praznini lahko spet posegli v vrh tudi pri mladincih in jasno, iz tega bo izhajala potem kvaliteta pri članih in članicah. Vprašanje, zakaj tega ni bilo doslej, je prisotno tudi pri ostalih klubih. Gre za napačno usmerjanje tekmovalcev, mlajših pionirjev v smučarski šport. To se pri nas dela na popolnoma laičen način. Kogar pač veseli, ponavadi so posredniki starši, da pride v klub brez kakršnekoli prehodne selekcije. Ko sem omenil starše, sem mislil tudi na familiarnost v vrstah smučarjev, še posebej na Jesenicah.

Košarka

LAHKO BI BILI BOLJŠI

Jesenjski košarkarji so v lanske sezoni izpadli iz prve A republiške lige in se preselili v prvo B ligo, v kateri so po spomladanskem delu pokazali, da se bodo borili za osvojitve prvega mesta. Res je, da je trenutno v vodstvu ekipa Prul in da se bodo tako kot naši za prvo mesto borili tudi košarkarji Kopra, vendar je dejstvo, da so Jeseničani v spomladanskem delu poleg odličnih iger pokazali tudi nekatere slabosti in doživeli nekaj porazov, ki jih ne bi smeli.

Po končanem tekmovalnem v spomladanskem delu prvenstva smo se pogovarjali s trenerjem prve ekipe Markom Božičem.

»Pred začetkom tekmovalnega prvega A republiške lige so nas vsi smatrali kot glavne kandidate za izpad. Toda z igrami smo dokazali ravno nasprotno, da smo eden glavnih kandidatov za prvaka. Po prvih petih kolih smo bili neporaženi in prepričljivo vodili na lestvici. Do preobrata je prišlo na tekmi s Koprom, ki smo jo na Jesenicah nesrečno izgubili v zadnjih sekundah igre, čeprav smo že od samega začetka vodili. Po tej tekmi je v moštvo prišlo do nekatereh problemov in prepričljivo, tako da smo tudi srečanje v Sošanju proti Elektri izgubili. Toda kot kaže smo se hitro opomogli, saj smo moštvo Prul, ki je z nami delilo prvo mesto — strokovnjaki pa so ga že na začetku tekmovalnega prvenstva kot končnega zmagovalca — premagali na Jesenicah s katastrofalnimi dvajsetimi točkami razlike. Potem pa sta prišli dve zadnji, za nas nesrečni tekmi, z moštvom Ježice in Ljubljane, ki smo ju odigrali v Ljubljani in za katere mirno rečem, da so nas ogoljufali.

— **Na izida teh dveh tekem ste se tudi pritožili republiški zvezi?**

»V obeh primerih smo za pritožbo imeli utemeljen razlog. Proti Ježici smo vodili vso tekmo in v zadnjih sekundah smo to vodstvo tudi obdržali in sicer s košem prednosti. Ker so imeli domačini v zadnjih sekundah žogo, časomerilec ni pravočasno naznanil konca srečanja, ker je čakal morebitni zadetek domačinov. To se je tudi zgodilo, vendar skoraj pet sekund po izteku regularnega časa. Tako smo to tekmo izgubili le za en koš.

Čez tri dni smo igrali na stadionu v Šiški proti ekipi Ljubljane. Tudi v tem srečanju smo ves čas vodili, čeprav smo nastopili brez Vujčića. Po zadnjem sodnikovem žvižgu je bil rezultat na semaforju in v zapisniku koš prednosti za nas. Toda pri pregledu zapisnika je delegat ugotovil, da je zapisnikar vpisal domačinom dva koša premalo. Tako smo tudi to tekmo izgubili na zelo čuden način za koš. Zato smo se tudi na izid te tekme pritožili. Na republiški zvezi so tekmo z moštvom Ježice registrirali z doseženim rezultatom, vendar so ob tem izrekli ukor delegatu, ki ni opravljal svoje dolžnosti po predpisih. Drugo tekmo z ekipo Ljubljane pa so razveljavili in jo bomo še enkrat igrali, in sicer pred začetkom jesenskega dela prvenstva.

— **Kako se nameravate pripravljati za nadaljnje tekmovalne?**

»Po končanem spomladanskem delu prvenstva smo sicer nadaljevali z bolj rekreativnimi treningi, sedaj pa smo s treningi prekinili in se bomo zopet zbrali 1. avgusta ter začeli z rednimi treningi. Četrtega avgusta bomo organizirali mednarodni turnir, na katerem naj bi nastopile ekipe Beljaka, Slovana iz Ljubljane, AET Tolmina in naše moštvo. V programu je še nekaj prijateljskih tekem, da se bomo kar najbolje pripravili za nadaljevanje

Trenerski kader ima zaradi te familiarnosti velike težave, še zlasti pa ima težave zaradi pomanjkanja znanja, katerega mora sproti izpopolnjevati. Čeprav gre za ljudi, ki delajo amatersko, si brez izpopolnjevanja tudi amaterskega dela ne moremo privoščiti.

Naslednji problem je sama selekcija. Ko smo lansko leto izbirali način, kako selekcionirati in postaviti določene kriterije, po katerih bomo postavili tekmovalce v ustrezne starostne skupine, smo ugotovili, da nekateri sploh ne dosegajo nobenih kriterijev, katere smo postavili. Tako je bila klubska ekipa popolna samo pri članih. Jasno brez baze, mladincev in pionirjev, ne moremo pričakovati, da bomo tudi v bodočnosti posegali po najvišjih mestih. Če pogledamo kategorizacijske liste, potem vidimo, da nismo niti povprečen klub, ampak samo manjši, lahko bi celo rekli, klub kot so bili včasih klubi v Gornjesavski dolini, ki so prišli v matično društvo. Resnično smo lahko zaskrbljeni pri mlajših tekmovalcih v smučarskem društvu Jesenice.

D.

Z NAČRTNO VZGOJO, VARNA HOJA IN PRIJETNO BIVANJE V GORAH

Množično rekreativno planinstvo je postalo bogata last delovnih ljudi, mladina pa se v vedno večjem številu aktivno vključuje v mladinske in alpinistične odseke. Pred našimi mladimi plezanci in alpinisti niso več varne domače prevesne in prepadne stene. Najboljši med novim valom našega plezalnega športa in alpinizma so že uspešno prestali ognjeni krst v iglah, campanilih in ozebnikih tujih, zahtevnejših gorah, v Dolomitih, Centralnih Alpah. Pred dnevi je 15 naših mladih odšlo v gore Kavkaza. Vrh letošnjih odprav v tujino pa je peta himalajska alpinistična odprava, ki bo odšla proti visoko postavljenemu in težko dosegljivemu cilju v prvi polovici avgusta.

Mladinska komisija, skupaj s komisijo za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije, posvečata prvo in osnovno skrb načrtni vzgoji in šolanju prvenstveno mladih plezalnoalpinističnih kadrov. Namen tega je preprečevanje in zmanjševanje lažjih, težjih in še prav posebej smrtnih planinskoalpinističnih nesreč, katerih število se iz leta v leto in iz sezone v sezono zaskrbljujoče večja.

Teoretične in praktične plezalne šole, tečaji in tabori so obvezna oblika dela in vzgoje mladih plezalcev in alpinistov.

Pravkar je uspešno minil letošnji plezalnoalpinistični tabor v Martuljku z 49 udeleženci. V soboto, 20. julija, pa se bo začel v Vratih pod mogočno severno steno Triglava začetniški plezalnoalpinistični tečaj, ki bo trajal do sobote, 27. julija. Udeležilo se ga bo preko 45 članov iz planinskih društev, mladinskih in alpinističnih odsekov iz vse Slovenije. Tečaj bosta vodila izkušena planinska vodnika Tone Sazonov iz Ljubljane in Stane Kofler iz Dovjega. Pod skrbnim vodstvom dvajsetih gorskih vodnikov bodo udeleženci poslušali zanimiva predavanja iz tehnike hoje in plezanja, zgodovine našega in svetovnega planinstva in alpinizma, gorske reševalne službe, tehnike reševanja, dajanja prve pomoči, favne in flore itd. Sodelovali bodo na pohodih po poteh in plezalnih vzponih do tretje in četrte težavnostne stopnje.

Od 2. do 8. septembra pa bo poseben plezalnoalpinistični tabor v zahodnih Julijskih Alpah, skupini Poljskega Špika, Viša in Mangarta, namenjen vrhunskim plezalcem in alpinistom iz 27 AO in AS Slovenije.

STOPIMO NA GORENJSKO PARTIZANSKO PLANINSKO POT

Množično, rekreativno planinstvo je zajelo pri nas velike množice delovnih ljudi, med njimi veliko mladih, ki si želijo in tudi potrebujejo po napornem delu in učenju prijetnega psihičnega in fizičnega razvedrila na svežem zraku in blagodejnem soncu naših gozdov, ob jezerih, slapovih in v gorskem, skalnem svetu. Po gosti mreži skrbno nadelanih in varno zavarovanih planinskih poti, hite vedno večje množice ljudi v naš prelep gorski svet.

Pri nas smo bili planinci prvi, ki smo označili in markirali ter zavarovali edinstveno lepe planinske poti. Med njimi je najbolj znana naša Slovenska planinska transverzala ali naša planinska pot številka ena, ki povezuje vse lepote in zanimivosti planinskega sveta od Maribora, preko zelenega Pohorja, štajerskih in koroških gor, preko Raduhe in savinjskokamniških gor, Grintavca in Storiča ter razglednih Karavank, z mogočnimi Julijskimi Alpami do Ankarana in Kopra. Prav tako je zanimiva in vabljiva tudi Zasavska planinska transverzala, ki povezuje Titov rojstni kraj Kumrovec z zasavskim Triglavom, Kumom. Za temi zanimivimi planinskimi potmi so marljivi planinci, markacisti, označili še vrsto drugih planinskih poti, ki vodijo ljubitelje in obiskovalce planinskega sveta v vse, tudi najbolj oddaljene predele.

Gorenjska planinska društva iz Kamnika, Kranja, Tržiča, Radovljice, Jesenice in drugih krajev ter planinskoturističnih središč Doline in Bohinja, so leta 1960 navdušeno pozdravila pobudo okrajnega odbora ZZZB NOV za Gorenjsko, da se označi in markira Gorenjska partizanska planinska pot. Trasa te zanimive gorenjske planinske partizanske poti je v teh letih doživela številne izboljšave. V jubilejnem letu slovenskega planinstva (1893 do 1973) in v jubilejnem letu jugoslovanskega planinstva (1874—1974) in v letu ko naše najstarejše gorenjsko planinsko društvo v Kranju slavi

svoj velik in visok življenjski in delovni jubilej 75-letnico je trasa gorenjske partizanske planinske poti dokončno določena.

Gorenjska planinska partizanska pot se začne v Kamniku in se konča ter zaključuje v Kranju. Popotnik, izletnik, turist, planinec, mladinec, partizan in kurir, tabornik ali kdor koli drugi, ki se bo napotil po tej planinski poti, bo obiskal vsa, edinstveno lepoto in veličino našega sveta. Na poti se bo srečal s številnimi spomeniki in obeležji iz naše polpretekle junaške zgodovine.

Stopite tudi vi letos v jubilejnem letu jugoslovanskega planinstva in jubilejnem letu PD Kranj na to partizansko planinsko pot. Obiskali boste Kamniške Alpe, Grintovce, Storič, Karavanke in mogočne Julijske Alpe, poklonili se boste spomenikom in obeležjem, kjer se je v najtežjih časih s hojo pisala naša zgodovina. Obiskali boste Ljubelj in Storič, Drago in Stol, pogorišče v Radovni, Porezen, bolnico Franjo, Blegoš, Pokljuko, Jelovico in Dražgoše. Z najlepšimi in nepozabnimi spomini in doživetji se boste srečali in zadovoljni vrnili v metropolo Gorenjske, Kranj. V vseh pomembnejših planinskih postojankah in pri spominskih obeležjih iz časa NOB, boste v dnevniki Gorenjske partizanske planinske poti, pritisnili spominske žige kot dokaz, da ste v resnici obiskali vse važne in pomembne točke partizanske planinske poti. Dnevnik dobite pri vseh večjih planinskih društvih.

BALINANJE

BERCE SLOVENSKI MLADINSKI PRVAK

V soboto, 13. julija, je bilo v Ljubljani na pokritih baliniščih BK Zarja, slovensko mladinsko prvenstvo posameznikov v balinanju. Na prvenstvu je sodelovalo 13 mladih iz vse Slovenije. BK Jesenice sta zastopala Miran Uran in Lado Berce. Po zagriženih bojih je zmagal Jeseničan Lado Berce, pred Rekarjem iz Sežane in Širco iz Postojne. Drugi jesenjski predstavnik Uran se je uvrstil prav tako na odlično peto mesto.

Tako so jesenjski mladinci po lanskoletnem uspehu Domevščaka in Urana, ki sta bila prva v pari, ponovno dokazali, da imamo na Jesenicah talentirane mlade balinarje in da ni bojazni za nadaljnji razvoj jesenjskega balinjanja. Balinarski klub pa v svoje vrste vabi še več mladih.

Bercetu in Uranu za dosežen uspeh čestitamo in jima želimo, da bi se tudi v soboto, 20. julija, na državnem prvenstvu dobro uvrstila. Na tem prvenstvu bo nastopilo 21 mladih balinarjev iz Slovenije, Hrvaške in Črne gore.

V nedeljo, 14. julija, je bil v Bazi na Jesenicah tudi klubski turnir, na katerem je med šestimi ekipami zmagala ekipa: Pulc, Pavlič, Uran in Kopitar.

Ck.

DOBIMO SE NA STOLU

Krajevna organizacija Zveze borcev NOV Javornik — Koroška Bela tudi letos organizira v počastitev dneva vstaje slovenskega ljudstva — 22. julija že tradicionalen pohod na Stol. Pod geslom Dobimo se na Stolu, se bodo tudi letos zbrali ljubitelji cvetočih Karavank ob spominski plošči padlemu prvoborc Jožetu Kodru na Stolu in proslavili dan vstaje, 33-letnico, ko se je na Slovenskem začela vstaja proti fašizmu.

Medtem ko je vsakoletni zimski pohod na Stol, ki ga organizira občinski odbor Zveze borcev NOV Jesenice, namenjen bolj izkušenim ljubiteljem gora, se poletnega pohoda lahko udeleži vsak.

Zbor vseh udeležencev bo ob 10. uri pri spominski plošči, kjer bodo krajši kulturni program izvajali člani javniške Svobode. Prihod na Stol je prepričen samostojni izbiri, povratek pa bo skupen, in sicer čez Belščico, Špičko na Pristavo. Ker pa je ta pot na območju obmejnega pasu, morajo imeti udeleženci pohoda s seboj osebne izkaznice, kdor le-te še nima, naj vzame s seboj planinsko.

Ker je letos 22. julij na ponedeljek, KO ZB NOV izjemoma organizira za tiste, ki niso najboljši v hoji, skupni pohod v nedeljo, 21. julija. Zbor bo ob sedmi uri zjutraj pred samopostrežno trgovino na Koroški Beli, od koder bomo skupaj odšli po poti mimo Valvasorjevega doma na Stol. Prenočevanje bo v Prešernovi koči na Stolu.